

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Ι. Το πολιτικό πλαίσιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας

Σκοπό της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας αποτελεί η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, καθώς και η υιοθέτηση εθνικών ρυθμίσεων, εφαρμοστικών των διατάξεων της Οδηγίας, καθώς και λοιπών ρυθμίσεων του ουσιαστικού και δικονομικού πλαισίου, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο και πλήρες νομοθετικό πλαίσιο για την ρύθμιση της ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης.

Η εν λόγω Οδηγία για τις συμβάσεις παραχώρησης αποτελεί μέρος της νέας δέσμης της νομοθετικής μεταρρύθμισης της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Η μέχρι τούδε πλήρης εξαίρεση των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών από το πεδίο εφαρμογής των ευρωπαϊκών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και η υπαγωγή τους μόνο στις θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης, εφόσον εμφανίζαν διασυννομιακό ενδιαφέρον, καθώς και η εν μέρει υπαγωγή των συμβάσεων παραχώρησης έργων στην Οδηγία 2004/18/ΕΚ για τις δημόσιες συμβάσεις, δημιουργούσε ανασφάλεια ως προς το νομικό καθεστώς που ρύθμιζε τις διαδικασίες ανάθεσής τους και άφηνε ευρύ περιθώριο εκτίμησης στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών.

Υπό τα δεδομένα αυτά και εν όψει των στρεβλώσεων που δημιουργούνταν στην εσωτερική αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την εν λόγω πρωτοβουλία ανέλαβε να συντονίσει τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών και να καταρτίσει ένα σαφές κανονιστικό πλαίσιο για την προετοιμασία, την ανάθεση και την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών τόσο στον «κλασικό» τομέα όσο και στον τομέα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Η Οδηγία κωδικοποιεί εν πολλοίς την υφιστάμενη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως στο μείζον ζήτημα της εννοιολογικής οριοθέτησης των συμβάσεων παραχώρησης, και την ακολουθούμενη πρακτική, και θεσπίζει εναρμονισμένους και διαφανείς κανόνες που ισχύουν σε όλα τα κράτη-μέλη.

Οι συμβάσεις παραχώρησης αποτελούν το πρόσφορο εκείνο εργαλείο μέσω του οποίου οι δημόσιοι φορείς μπορούν να αξιοποιήσουν την εμπειρία και την τεχνογνωσία του ιδιωτικού τομέα, προς τον σκοπό της αποτελεσματικής παροχής έργων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας προς τους πολίτες. Λαμβανομένης υπόψη της συμβολής των συμβάσεων παραχώρησης στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη στρατηγικών υποδομών και υπηρεσιών, και στην προώθηση της καινοτομίας, το σχέδιο νόμου αναμένεται να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την υλοποίηση δημόσιων επενδύσεων που θα υπηρετή-

σουν την ανάπτυξη, την ενίσχυση της απασχόλησης και την μεταστροφή του οικονομικού κλίματος.

Υπό το πρίσμα αυτό, στόχος των δια του σχεδίου νόμου προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η θέσπιση ενός αυτοτελούς, ενιαίου και ομοιόμορφου κανονιστικού πλαισίου για την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, σύμφωνα με τα διεθνή νομοθετικά πρότυπα και τις παραδεδεδεγμένες βέλτιστες πρακτικές, ως και τις αρχές και τους κανόνες του πρωτογενούς και παραγώγου ενωσιακού δικαίου, που ρυθμίζουν τον τομέα των συμβάσεων παραχώρησης.

Ειδικότερα, απώτερο στόχο της προτεινόμενης ρύθμισης αποτελεί η δημιουργία ενός συνεκτικού, και διαφανούς νομοθετικού πλαισίου για την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, το οποίο θα εγγυάται την συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές της ΣΛΕΕ, τις γενικές αρχές της νομολογίας του Δικαστηρίου και τους κανόνες του παράγωγου ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, ικανού να διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εντός ενός διαφανούς κανονιστικού-θεσμικού περιβάλλοντος ισότιμης πρόσβασης και δικαίου ανταγωνισμού. Με τον τρόπο αυτό η ελληνική έννομη τάξη αποκτά πλέον ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο για τις συμβάσεις παραχώρησης, το οποίο ενσωματώνει το ενωσιακό δίκαιο, το ενωσιακό κεκτημένο και ταυτόχρονα διασφαλίζει στο μέγιστο το δημόσιο συμφέρον, ενώ παράλληλα αναμένεται να λειτουργήσει καταλυτικά για τη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών, στηρίζοντας την εθνική προσπάθεια για επιστροφή στην οικονομική ανάπτυξη και την ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

ΙΙ. Τα βασικά νομικά χαρακτηριστικά του νόμου στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και της εθνικής έννομης τάξης

Προκαταρκτικά επισημαίνεται ότι η επιλογή της μεταφοράς της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ σε αυτοτελές νομοθέτημα, προβλέπεται σαφώς στην υποπαράγραφο 2.4.2 της παραγράφου Γ' του ν. 4336/2015 (Α' 94) και το αναλυτικό σχέδιο δράσης για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων που έχει συμφωνηθεί μεταξύ της Κυβέρνησης και των εκπροσώπων των Θεσμών και επιπλέον έχει υιοθετηθεί από την πλειονότητα των Κρατών Μελών της Ένωσης (Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Κροατία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λιθουανία, Λετονία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

Προσέτι, αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης κατηγορίας συμβάσεων, που τις διαφοροποιούν ουσιαστικά από τις κλασικές δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, τόσο όσον αφορά την ανάθεση, όσο και την εκτέλεση και -κυρίως- την χρηματοδότησή τους, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις περιορίζονται στην θέσπιση των βασικών κανόνων-πλαισίου που διέπουν την αποτελεσματική σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης και καταλείπουν την κατά περίπτωση εξειδίκευση των όρων και διαδικασιών επιλογής του παραχωρησιούχου και εκτέλεσης της σύμβασης στα τεύχη του διαγωνισμού και τα συμβατικά τεύχη.

Παράλληλα, εισάγονται ρυθμίσεις ουσιαστικού και δικονομικού πλαισίου που εξασφαλίζουν την ταχεία και αποτελεσματική έννομη προστασία και επίλυση διαφορών στον τομέα των συμβάσεων παραχώρησης, λαμβάνο-

ντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την πολυπλοκότητα τόσο των διαδικασιών ανάθεσης, όσο και των όρων του συμβατικού πλαισίου που διέπουν την εκτέλεση αυτών.

Κατά τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται η επιδίωξη των βασικών στόχων της νομοθετικής παρέμβασης, ήτοι η εισαγωγή σαφών και αποτελεσματικών ρυθμίσεων-πλαισίου που κατοχυρώνουν στον μέγιστο βαθμό την διαφάνεια και την ίση μεταχείριση, προάγουν τον γνήσιο και ελεύθερο ανταγωνισμό, εξασφαλίζουν την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης κόστους/ποιότητας και εγγυώνται την αποτροπή και καταστολή φαινομένων διαφθοράς κατά την σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης, ενώ παράλληλα παρέχουν στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς την αναγκαία, πλην όμως ελεγχόμενη, ευελιξία για τον καθορισμό των όρων που διέπουν την ανάθεση και εκτέλεση της εκάστοτε σύμβασης παραχώρησης, ανάλογα με την φύση και την έκταση του αντικείμενου αυτής, τον τρόπο χρηματοδότησης και τις ιδιαίτερες συνθήκες εκτέλεσης της σύμβασης.

Επιπλέον επισημαίνεται ότι πέραν των ρυθμίσεων της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ, το σχέδιο νόμου ενσωματώνει και ρυθμίσεις εθνικού δικαίου που εισάγουν ρυθμίσεις συμπληρωματικές προς αυτές της Οδηγίας ή άλλα θέματα που κρίνεται αναγκαίο να ρυθμισθούν στο πλαίσιο του νόμου, με γνώμονα την επίτευξη των σκοπών του.

Τέλος, κατά την κατάρτιση του σχεδίου νόμου ελήφθη ειδική μέριμνα περιορισμού του αριθμού των κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, καμίας εκ των οποίων η έκδοση αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του νόμου.

Σημειώνεται ότι οι αναφορές σε διατάξεις άλλου νόμου, προκειμένου να αποτραπεί η επανάληψη της πράξης «όπως ισχύει» με την οποία δηλώνεται γνήσια παραπομπή στις διατάξεις άλλου νομοθετήματος όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, νοούνται με την ανωτέρω έννοια.

B. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου διαρθρώνονται σε έξι επιμέρους «Μέρη», ήτοι:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ «Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής, αρχές και ορισμοί» (άρθρα 1-28)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ «Κανόνες για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης- Γενικές αρχές και διαδικαστικές εγγυήσεις» (άρθρα 29-47)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ «Κανόνες για την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης» (άρθρα 48-55)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ «Διακυβέρνηση» (άρθρα 56-59)

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ «Έννομη προστασία» (άρθρα 60-66)

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ «Τελικές διατάξεις» (άρθρα 67-71)

Το ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ ρυθμίζει θέματα που αφορούν τον σκοπό, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του νόμου, τις γενικές αρχές που ισχύουν για την επιλογή της ανάθεσης μίας σύμβασης παραχώρησης, τις εξαιρούμενες συμβάσεις, τους απλουστευμένους κανόνες για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών, τη διασφάλιση της εχεμύθειας κ.ο.κ.. Το ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ περιλαμβάνει τους κανόνες για την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης, όπως τις απαιτήσεις δημοσιότητας και τις ελάχιστες προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών/ αιτήσεων συμμετοχής καθώς και λοιπές διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως την σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης και τον

καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών, τα κριτήρια ανάθεσης, τα μέσα καταπολέμησης φαινομένων διαφθοράς, τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια συμμετοχής, τους λόγους απόρριψης των προσφορών, τον τρόπο συμπλήρωσης και διευκρίνισης ελλείψεων των προσφορών κ.ο.κ. Το ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ περιλαμβάνει τους κανόνες για την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, το περιεχόμενο των συμβατικών τευχών, θέματα χρηματοδότησης, ρυθμίσεις για την υπεργολαβία την τροποποίηση και την λύση της σύμβασης παραχώρησης. Το ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ εισάγει ρυθμίσεις για την παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων, την διαδικασία καταχώρησης στοιχείων των σταδίων των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) και διατάξεις για την τεκμηρίωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης. Στο ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ περιλαμβάνονται οι διατάξεις για την έννομη προστασία των οικονομικών φορέων κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης παραχώρησης, όσο και για την επίλυση διαφορών κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής. Τέλος στο ΕΚΤΟ ΜΕΡΟΣ έχουν συγκεντρωθεί τα επιμέρους θέματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο, όπως τα όργανα διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης, καθώς και οι μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Ειδικότερα,

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Πεδίο εφαρμογής, γενικές αρχές και ορισμοί

ΤΜΗΜΑ Ι

Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής, γενικές αρχές, ορισμοί και κατώτατα όρια

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
(άρθρα 1, 8 παρ. 1 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 1 ορίζεται ο σκοπός του σχεδίου νόμου, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής αυτού. Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 ορίζεται ο σκοπός του νόμου, ο οποίος είναι η θέσπιση ενιαίων κανόνων για την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών τόσο για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς (οι οποίοι ασκούν μία από τις δραστηριότητες του Παραρτήματος ΙΙ), η εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 «σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης» (ΕΕ L 94/28.3.2015), όπως διορθώθηκε (L140/27.5.2016) και η ρύθμιση άλλων συναφών θεμάτων. Στην παράγραφο 2 γίνεται η διάκριση των διατάξεων του νόμου που εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών των οποίων η προεκτιμώμενη αξία υπερβαίνει το χρηματικό όριο των 5.225.000 ευρώ και εκείνων που υπολείπεται του ορίου αυτού. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι στις συμβάσεις που υπερβαίνουν το όριο εφαρμόζεται το σύνολο των διατάξεων του παρόντος νόμου, εκτός εάν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού, ενώ

σε εκείνες που υπολείπονται του ορίου εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην περίπτωση β'.

Με την παράγραφο 3 διευκρινίζεται ότι ο παρών νόμος σε καμία περίπτωση δεν θίγει ούτε κατ' ουδένα τρόπο περιορίζει την ευχέρεια των δημόσιων φορέων να εκτελούν απευθείας τα έργα ή να παρέχουν άμεσα υπηρεσίες προς το κοινό στο πλαίσιο της εσωτερικής τους οργάνωσης ή να αναθέτουν σε τρίτους δημόσιους φορείς την εκτέλεση της παροχής αυτής κατόπιν σχετικής εκχωρήσεως ή κατόπιν σύναψης συμφωνιών ή αποφάσεων ή έκδοσης διοικητικών πράξεων ατομικού ή κανονιστικού χαρακτήρα, εφόσον δεν προβλέπεται η καταβολή αμοιβής ή οιασδήποτε άλλης προς τούτο αντιπαροχής.

Με την παράγραφο 4 ορίζεται ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο παραχώρησης οι δραστηριότητες που κατά το Σύνταγμα ανήκουν άμεσα και αποκλειστικά στο κράτος και ιδίως η εθνική άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια.

Τέλος, με την παράγραφο 5 οριοθετείται το νομικό καθεστώς το οποίο διέπει τις συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), σύμφωνα με το ν. 3389/2005 (Α' 232). Στις συμπράξεις αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου περί ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης και συμπληρωματικά οι διατάξεις του ν. 3389/2005, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2 Ορισμοί (άρθρο 5 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 2 δίνονται οι ορισμοί των εννοιών που χρησιμοποιούνται στον νόμο, κατ' αντιστοιχία με τους ορισμούς που αποτυπώνονται στο κείμενο της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ. Ειδικότερα:

Στο σημείο 1 δίνονται οι ορισμοί των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών. Οι παραχωρήσεις αυτές αποτελούν συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας μέσω των οποίων μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς αναθέτουν την εκτέλεση έργων, ή την παροχή ή τη διαχείριση υπηρεσιών, σε έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς. Το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών είναι η προμήθεια έργων ή υπηρεσιών μέσω παραχώρησης, το αντάλλαγμα της οποίας συνίσταται στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή σε συνδυασμό του δικαιώματος αυτού με πληρωμή. Οι συμβάσεις αυτές μπορεί, αλλά όχι απαραίτητα, να συνεπάγονται τη μεταβίβαση κυριότητας σε αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, αλλά οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αποκομίζουν πάντοτε τα οφέλη από τα εν λόγω έργα ή υπηρεσίες.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η ανάλυση και οριοθέτηση της έννοιας της σύμβασης παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, αναφορικά με τον τρόπο καταβολής του συμβατικού ανταλλάγματος και τον κίνδυνο εκμετάλλευσης καθώς και η ωρίμανση της διάκρισης της έννοιας της δημόσιας σύμβασης από την έννοια της σύμβασης παραχώρησης, αποτέλεσε έργο της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ερμηνευτικής Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης στο κοινοτικό δίκαιο. Ειδικότερα, α-

ναδείχθηκε νομολογιακά ότι μόνο ο τρόπος καταβολής του συμβατικού ανταλλάγματος δεν συνιστά τον καθοριστικό παράγοντα για τον χαρακτηρισμό μίας σύμβασης ως σύμβασης παραχώρησης, αλλά σε κάθε περίπτωση θα είναι αναγκαίο ο οικονομικός φορέας να φέρει τον κίνδυνο εκμετάλλευσης της επίμαχης υπηρεσίας/ έργου. Κατόπιν τούτου, στο σχέδιο νόμου αποσαφηνίζεται ο ορισμός της παραχώρησης με βάση το κριτήριο της ανάληψης του λειτουργικού κινδύνου από τον παραχωρησιούχο. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι το κύριο χαρακτηριστικό μιας παραχώρησης, δηλαδή το δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών, ενέχει πάντα τη μεταβίβαση στον παραχωρησιούχο ενός λειτουργικού κινδύνου οικονομικής υφής, και ο οποίος συμπεριλαμβάνει κίνδυνο ζήτησης ή προσφοράς ή αμφοτέρων, και ο οποίος εμπεριέχει την πιθανότητα μη απόδοσης ολόκληρης της επένδυσης και μη ανάκτησης του κόστους λειτουργίας των έργων ή παροχής των υπηρεσιών που του έχουν ανατεθεί υπό φυσιολογικές συνθήκες λειτουργίας έστω και αν μέρος του κινδύνου παραμένει στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

Συναφώς επισημαίνεται ότι ορισμένες συμφωνίες που αμείβονται αποκλειστικά από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα πρέπει να χαρακτηρίζονται ως παραχωρήσεις όταν η ανάκτηση των επενδύσεων ή της δαπάνης που επωμίστηκε ο οικονομικός φορέας για την εκτέλεση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας εξαρτάται από την πραγματική ζήτηση ή προσφορά για την υπηρεσία ή το περιουσιακό στοιχείο. Τέλος, σημειώνεται ότι όταν ειδική νομοθεσία εκμηδενίζει τον κίνδυνο εγγυώμενη στον παραχωρησιούχο την αντιστάθμιση των επενδύσεων και του κόστους που επωμίστηκε για την εκτέλεση της σύμβασης, η σύμβαση αυτή δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται ως παραχώρηση.

Στο σημείο 2 ορίζεται ότι ως «Οικονομικός Φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ομάδα αυτών των προσώπων και/ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών και/ή έργου, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Στο σημείο 3 ορίζεται ότι ως «Υποψήφιος» νοείται ο Οικονομικός Φορέας που έχει επιδιώξει να του αποσταλεί πρόσκληση ή έχει προσκληθεί να συμμετάσχει σε διαδικασία ανάθεσης Σύμβασης Παραχώρησης.

Στο σημείο 4 ορίζεται ότι ως «Προσφέρων» νοείται Οικονομικός Φορέας που έχει υποβάλει προσφορά.

Στο σημείο 5 ορίζεται ότι ως «Παραχωρησιούχος» νοείται Οικονομικός Φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί Σύμβαση Παραχώρησης.

Στο σημείο 6 ορίζεται ότι με τους όρους «γραπτός» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να κοινοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που μεταδίδονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

Στο σημείο 7 ορίζεται ότι ως «εκτέλεση έργων» νοείται η εκτέλεση, ή η μελέτη και εκτέλεση, έργων που σχετίζονται με μία από τις δραστηριότητες του Παραρτήματος II, ή η υλοποίηση, με οιαδήποτε μέσα, έργου που αντιστοιχεί στις απαιτήσεις που διευκρινίζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου.

Στο σημείο 8 ορίζεται ότι ως «έργο» νοείται το αποτέ-

λεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού το οποίο επαρκεί καθαυτό για την εκτέλεση μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας.

Στο σημείο 9 ορίζεται ότι ως «ηλεκτρονικό μέσο» νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία μεταδίδονται, διακινούνται ή λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου.

Στο σημείο 10 ορίζεται ότι ως «αποκλειστικά δικαιώματα» νοούνται τα δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή ενός κράτους-μέλους μέσω οιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή δημοσιευμένης διοικητικής πράξης συμβατής με τις Συνθήκες που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την άσκηση μιας δραστηριότητας σε έναν μόνο Οικονομικό Φορέα και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων Οικονομικών Φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα.

Στο σημείο 11 ορίζεται ότι ως «ειδικά δικαιώματα» νοούνται τα δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή ενός κράτους-μέλους μέσω οιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή δημοσιευμένης διοικητικής διάταξης συμβατής με τις Συνθήκες που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την άσκηση μιας δραστηριότητας σε δύο ή περισσότερους Οικονομικούς Φορείς και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων Οικονομικών Φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα.

Στο σημείο 12 ορίζεται ότι ως «Εγγραφα της Σύμβασης Παραχώρησης» νοείται το σύνολο των κειμένων, σχεδίων και λοιπών στοιχείων που περιλαμβάνουν τους όρους ανάθεσης και εκτέλεσης της Σύμβασης Παραχώρησης.

Στο σημείο 13 ορίζεται ότι ως «καινοτομία» νοείται η υλοποίηση ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, περιλαμβανομένων ενδεικτικώς των διαδικασιών παραγωγής ή κατασκευής, μιας νέας μεθόδου μάρκετινγκ ή μιας νέας οργανωτικής μεθόδου στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις, μεταξύ άλλων με στόχο τη συμβολή στην επίλυση κοινωνικών ζητημάτων ή την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Επιπλέον προστίθενται ορισμένοι ορισμοί, οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για λόγους σαφήνειας της διατύπωσης της προτεινόμενης ρύθμισης και διευκλύνσης του εφαρμοστέου του νόμου. Ειδικότερα:

Στο σημείο 14 περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων («Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.»): Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο συστάθηκε δυνάμει των άρθρων 1 έως 9 του ν. 4155/2013 (Α 120) και το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

β) «Χρήστες Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.» : νοούνται οι αναθέτουσες Αρχές του άρθρου Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. του παρόντος νόμου, οι Αναθέτοντες Φορείς του άρθρου Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Στο σημείο 15 ορίζεται ότι ως «Κεντρικό Ηλεκτρονικό

Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων («Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.») το Ηλεκτρονικό Μητρώο που συστάθηκε με το άρθρο άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α 204).

Στο σημείο 16 ορίζεται ως «Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων» ή («Ε.Β.Δ.ΔΗ.ΣΥ.») η βάση δεδομένων που αναφέρεται στο εδάφιο ι) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α 204)."

Στο σημείο 17 ορίζεται ως «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.»)» η ανεξάρτητη διοικητική αρχή που ιδρύθηκε με το ν. 4013/2011 (Α 204).

Άρθρο 3

Αναθέτουσες Αρχές

(άρθρο 6 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 3 δίνεται ο ορισμός της έννοιας "αναθέτουσα αρχή", ο οποίος είναι κρίσιμος για την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι ως «Αναθέτουσες Αρχές» είναι το κράτος, οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, οι ενώσεις που απαρτίζονται από μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες αρχές, οργανισμούς ή ενώσεις, πλην εκείνων που ασκούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ και αναθέτουν σύμβαση παραχώρησης για την άσκηση μίας από τις εν λόγω δραστηριότητες.

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι οι «περιφερειακές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που απαριθμούνται ενδεικτικά στα NUTS 1 και 2, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στο NUTS 3 και μικρότερες διοικητικές μονάδες, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003.

Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι «Οργανισμοί δημοσίου δικαίου» είναι οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα, και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε εποπτεία από τους ανωτέρω οργανισμούς ή αρχές, ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται συναφώς ότι βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ ένας οργανισμός ο οποίος λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, στοχεύει σε κέρδος και υφίσταται τις ζημιές που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητάς του, δεν θα πρέπει να θεωρείται «οργανισμός δημοσίου δικαίου» δεδομένου ότι οι ανάγκες γενικού συμφέροντος που συνεστήθη για να ικανοποιηθεί ή που του ανατέθηκε να ικανοποιηθεί, θεωρείται ότι έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Ομοίως, η προϋπόθεση που αφορά την προέλευση της χρηματοδότησης ενός οργανισμού έχει αποτελέσει επίσης αντικείμενο εξέτασης από το Δικαστήριο, το οποίο έχει διευκρινίσει μεταξύ άλλων ότι όλες οι κατα-

βολές στις οποίες προβαίνει μια δημόσια αρχή δεν έχουν ως αποτέλεσμα να δημιουργούν ή να εντείνουν μια ειδική σχέση υποταγής ή εξαρτήσεως. Αντιθέτως, μόνον οι παροχές που χρηματοδοτούν ή υποστηρίζουν, μέσω χρηματοοικονομικής ενισχύσεως καταβαλλομένης χωρίς συγκεκριμένη αντιπαροχή, τις δραστηριότητες του οργανισμού αυτού μπορούν να χαρακτηρισθούν ως «δημόσια χρηματοδότηση» για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος (βλ. απόφαση της της 3ης Οκτωβρίου 2000 C-380/98, University of Cambridge, σκ. 21, Συλλογή 2000, σ. I-08035). Σε κάθε περίπτωση ο χαρακτηρισμός ενός οργανισμού ως αναθέτουσας αρχής πρέπει να γίνεται επί ετήσιας βάσεως.

Άρθρο 4

Αναθέτοντες Φορείς
(άρθρο 7 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 4 δίνονται ορισμοί της έννοιας “αναθέτων φορέας”, ο οποίος είναι κρίσιμος για την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Άρθρο 5

Δικαίωμα σύναψης Σύμβασης Παραχώρησης -
Αρχή της ελεύθερης διαχείρισης
από τις δημόσιες αρχές
(άρθρο 2 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με την παράγραφο 1 κατ' ουσίαν αναγνωρίζεται και επαναβεβαιώνεται το κυρίαρχικό δικαίωμα όλων των δημοσίων φορέων και των αναθετουσών αρχών και φορέων να αποφασίζουν ελεύθερα για τα εργαλεία και τα μέσα που κρίνουν καταλληλότερα και την βέλτιστη μέθοδο για την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο. Ειδικότερα, ο παρών νόμος σε καμία περίπτωση δεν θίγει ούτε κατ' ουδένά τρόπο περιορίζει την ευχέρεια των δημοσίων φορέων να εκτελούν απευθείας τα έργα ή να παρέχουν άμεσα υπηρεσίες προς το κοινό είτε ιδίοις πόροις ή σε συνεργασία με άλλες δημόσιες αρχές, είτε να τα αναθέτουν σε οικονομικούς φορείς είτε μέσω της σύναψης συμβάσεων παραχώρησης, κάνοντας χρήση των διατάξεων του παρόντος νόμου, είτε μέσω της σύναψης δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων έργων, προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ.

Με την παράγραφο 2 διευκρινίζεται ότι ο παρών νόμος δεν θίγει τις κείμενες διατάξεις που ρυθμίζουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δημοσίων επιχειρήσεων και, ιδίως, δεν επιβάλλει την ιδιωτικοποίηση δημοσίων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι οι Συμβάσεις Παραχώρησης Έργων και Υπηρεσιών του παρόντος νόμου μπορούν να συνάπτονται και να εκτελούνται και ως Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Δικαίου (Σ.Δ.Ι.Τ.), σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του ν. 3389/2005 οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου..

Άρθρο 6

Αρχές που διέπουν την σύναψη
και εκτέλεση Συμβάσεων Παραχώρησης
(άρθρο 3 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 6 ο νόμος προτάσσει, ενσωματώνοντας τη

νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ελληνικών Δικαστηρίων, προκειμένου να εξασφαλίσει την βέλτιστη εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, την υποχρέωση τήρησης των γενικών αρχών του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων που ισχύουν ανεξαρτήτως είδους ή αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης. Ειδικότερα, κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς οφείλουν να αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, ενεργώντας με διαφάνεια και αναλογικό τρόπο και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

Επισημαίνεται επίσης ότι ο σχεδιασμός μίας διαδικασίας ανάθεσης δεν επιτρέπεται να αποσκοπεί στην καταστράτηγηση των διατάξεων του νόμου ή στον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

Άρθρο 7

Ελευθερία καθορισμού υπηρεσιών
γενικού οικονομικού συμφέροντος
(άρθρο 4 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με την παράγραφο 1 επιδιώκεται να αποσαφηνιστεί ότι οι ελληνικές αρχές έχουν την ευχέρεια να αποφασίζουν και να ορίζουν μέσω νομοθετικών ή διοικητικών διατάξεων σύμφωνα με τις αρχές της ΣΛΕΕ περί ίσης μεταχείρισης, μη διάκρισης, διαφάνειας και ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, την παροχή ορισμένων υπηρεσιών ως υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν, συμπεριλαμβανομένων τυχόν όρων σχετικά με την ποιότητά τους. Επίσης, ορίζεται ότι δεν θίγεται η εξουσία των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών να παρέχουν, να παραγγέλλουν και να χρηματοδοτούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το Πρωτόκολλο αριθ. 26 που προσαρτάται στη ΣΛΕΕ και στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και την εθνική νομοθεσία για τις κρατικές ενισχύσεις.

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι ο παρών νόμος δεν θίγει τον τρόπο οργάνωσης των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι οι υπηρεσίες γενικού συμφέροντος μη οικονομικού χαρακτήρα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Άρθρο 8

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης
αξίας των Συμβάσεων Παραχώρησης
(άρθρο 8 παρ. 2-6 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 8 ορίζονται οι μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων παραχώρησης. Δοθέντος του γεγονότος ότι η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης αποτελεί το καίριο στοιχείο για την εν συνεχεία επιλογή των εφαρμοστέων κατά τη διαδικασία ανάθεσης αυτής κανόνων, οι διατάξεις του άρθρου αυτού είναι κομβικής σημασίας για τη συνολική ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου.

Συγκεκριμένα, ως βάση για τον υπολογισμό της αξίας της σύμβασης παραχώρησης λογίζεται ο συνολικός κύ-

κλος εργασιών του παραχωρησιούχου, λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της παραχώρησης, όπως υπολογίζεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, εκτός ΦΠΑ, καθώς και τις παρεπόμενες προμήθειες αυτών των έργων ή υπηρεσιών, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Ως χρονικό σημείο αναφοράς λαμβάνεται ο χρόνος αποστολής της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συμβάσεις που υπερβαίνουν το χρηματικό όριο ή της δημοσίευσης της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. για τις συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του χρηματικού ορίου ή, στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται τέτοια προκήρυξη, κατά τον χρόνο που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, όπως επί παραδείγματι με την έναρξη των επαφών με Οικονομικούς Φορείς.

Στην περίπτωση κατά την οποία η αξία της σύμβασης κατά τον χρόνο της ανάθεσης είναι πάνω από 20 % υψηλότερη από την αξία που προεκτιμήθηκε σύμφωνα με τα προηγούμενα, ισχύει η αξία της σύμβασης κατά τον χρόνο της ανάθεσης.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3, η μέθοδος για την εκτίμηση της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης παραχώρησης υπολογίζεται με αντικειμενική μέθοδο στα Τεύχη Διαγωνισμού. Κατά την εκτίμηση της αξίας της, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, κατά περίπτωση, λαμβάνουν υπόψη ιδίως:

α) την αξία τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης και τυχόν παρατάσεων της διάρκειας της Σύμβασης Παραχώρησης.

β) τα έσοδα από την καταβολή τελών και προστίμων από τους χρήστες των έργων ή των υπηρεσιών, πέραν εκείνων που εισπράττονται εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

γ) τις πληρωμές ή οιοδήποτε χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα οιασδήποτε μορφής το οποίο καταβάλλει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ή οιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή προς τον παραχωρησιούχο, περιλαμβανομένων της αντιστάθμισης για την τήρηση της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας και των δημόσιων επιχορηγήσεων πάγιων επενδύσεων.

δ) την αξία των επιχορηγήσεων ή οιοδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών πλεονεκτημάτων οιασδήποτε μορφής που παρέχονται από τρίτους, για την εκτέλεση της Σύμβασης Παραχώρησης.

ε) τα έσοδα από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της Σύμβασης Παραχώρησης.

στ) την αξία όλων των αγαθών και υπηρεσιών που θέτουν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς στη διάθεση του παραχωρησιούχου, όπως ιδίως γη ή/και η χρήση αυτής, αρχαιολογικές εργασίες, ΟΚΩ κλπ, υπό τον όρο ότι είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών.

ζ) τα βραβεία ή τα ποσά που καταβάλλονται στους Υποψηφίους ή Προσφέροντες.

Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών του ενωσιακού δικαίου αφενός μεν η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης παραχώρησης δεν πρέπει να γίνεται με πρόθεση την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, αφετέρου δε

δεν πρέπει να κατατέμενεται, εκτός εάν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι όταν ένα υπό ανάθεση έργο ή υπηρεσία μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση χωριστών συμβάσεων παραχώρησης κατά τμήματα, για τον υπολογισμό της αξίας της σύμβασης λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων.

Στην παράγραφο 6 ορίζεται ότι όταν η συνολική προεκτιμώμενη αξία των τμημάτων ισούται με ή υπερβαίνει το χρηματικό όριο, οι διατάξεις του παρόντος νόμου οι οποίοι εφαρμόζονται για την ανάθεση και την εκτέλεση της σύμβασης, εφαρμόζονται και κατά την ανάθεση κάθε τμήματος ξεχωριστά.

ΤΜΗΜΑ II Εξαιρέσεις (Άρθρα 9-16)

Στα άρθρα 9-16 παρατίθενται οι συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Πιο συγκεκριμένα:

Άρθρο 9 Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται σε Συμβάσεις Παραχώρησης που ανατίθενται από Αναθέτουσες Αρχές και Αναθέτοντες Φορείς (άρθρο 10 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών μπορούν να ανατεθούν κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου σε μία αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα, οι οποίοι ενδέχεται να έχει αποκλειστικό δικαίωμα δύναμει των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή δημοσιευμένων διοικητικών διατάξεων που είναι συμβατές με τη ΣΛΕΕ.

Με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ορισμένες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών που ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς, εφόσον ανατίθενται δύναμει αποκλειστικού δικαιώματος που απολαύει ο οικονομικός φορέας βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή δημοσιευμένων διοικητικών διατάξεων, και το οποίο έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και τις ενωσιακές πράξεις που θεσπίζουν κοινούς κανόνες πρόσβασης στην αγορά και εφαρμόζονται στις δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα II, εφόσον το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα καθιστά απρόσφορη την διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης. Κατά παρέκκλιση, η ανάθεση των εν λόγω συμβάσεων παραχώρησης υπόκειται στην υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης, με σκοπό την εξασφάλιση στοιχειώδους διαφάνειας, εκτός εάν από τομεακή νομοθεσία προβλέπονται ειδικές υποχρεώσεις διαφάνειας. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνεται σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός ενός μηνός από την εκχώρηση του αποκλειστικού αυτού δικαιώματος.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε Συμβάσεις Παραχώρησης Υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών που βασίζονται σε άδεια εκμετάλλευσης κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή σε Συμβάσεις Παραχώρησης Υπηρεσιών επιβατικών μεταφορών κατά την έννοια του Κανονισμού

(ΕΚ) αριθ. 1370/2007.

Με την παράγραφο 4 ορίζεται ότι ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε Συμβάσεις Παραχώρησης που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υποχρεούται να αναθέσει ή να οργανώσει α) βάσει νομικού μέσου που δημιουργεί διεθνείς νομικές υποχρεώσεις, όπως διεθνούς συμφωνίας που συνάπτεται σύμφωνα με τη Σ.Λ.Ε.Ε. μεταξύ κρατών-μέλους και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών ή υποδιαίρεσών τους και καλύπτει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα μέρη της, β) από διεθνή οργανισμό, βάσει των κανόνων ανάθεσης συμβάσεων οι οποίοι προβλέπονται από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, όταν οι σχετικές Συμβάσεις Παραχώρησης χρηματοδοτούνται πλήρως από τον εν λόγω οργανισμό ή το εν λόγω ίδρυμα.

Με τις παραγράφους 5 και 6 ορίζονται ορισμένες εξαιρέσεις συμβάσεων παραχώρησης στους τομείς της άμυνας ή της ασφάλειας, υπό την έννοια του ν. 3978/2011,

Με την παράγραφο 7 ορίζεται ότι ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε Συμβάσεις Παραχώρησης, εφόσον η εξαίρεσή τους από την υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης συνιστά το μόνο πρόσφορο μέσο και είναι απολύτως αναγκαία για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του Κράτους, η οποία δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με λιγότερο δραστικά μέτρα.

Με την παράγραφο 8 εισάγονται ορισμένες πρόσθετες εξαιρέσεις συμβάσεων παραχώρησης από το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Ειδικότερα, όσον αφορά την εξαίρεση των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών που αφορούν την αγορά ή τη μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης, υφιστάμενων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων, επισημαίνεται ότι τέτοιου είδους συμφωνίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο το δικαίωμα οικονομικού φορέα να εκμεταλλεύεται ορισμένους τομείς ή πόρους του Δημοσίου, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, όπως έγγεια ή οιαδήποτε δημόσια ιδιοκτησία, ιδίως στον τομέα των θαλάσσιων λιμένων, των λιμένων εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή των αερολιμένων, όπου το Δημόσιο ή η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας θέτει μόνο γενικούς όρους για την παραχώρηση του μισθίου στον μισθωτή χωρίς την προμήθεια συγκεκριμένων έργων ή υπηρεσιών, δεν πρέπει να θεωρούνται συμβάσεις παραχώρησης κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

Με την παράγραφο 9 ορίζεται ότι οι συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν τη λειτουργία λαχειοφόρων αγορών οι οποίες ανατίθενται σε οικονομικό φορέα βάσει αποκλειστικού δικαιώματος που εκχωρείται μέσω διαδικασίας άνευ δημοσιότητας δυνάμει των ισχυουσών εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή δημοσιευμένων διοικητικών διατάξεων σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Η εν λόγω εξαίρεση δικαιολογείται λόγω της παραχώρησης αποκλειστικού δικαιώματος σε οικονομικό φορέα, η οποία καθιστά απρόσφορη τη διενέργεια διαγωνισμού για την ανάθεση των εν λόγω υπηρεσιών.

Με την παράγραφο 10 ορίζεται ότι ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις Συμβάσεις Παραχώρησης που αναθέτουν Αναθέτοντες Φορείς για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους σε τρίτη χώρα, υπό συνθήκες που δεν συνεπάγονται την υλική εκμετάλλευση δικτύου ή γεωγραφικής περιοχής εντός των γεωγραφικών ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 10

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

(άρθρο 11 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με το παρόν άρθρο ορίζεται ότι συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν την παροχή ή την εκμετάλλευση δημόσιων δικτύων επικοινωνιών ή την παροχή στο κοινό μίας ή περισσότερων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Άρθρο 11

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα του ύδατος
(άρθρο 12 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με το παρόν άρθρο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου οι συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών για τη διάθεση ή την εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος ή της παροχής πόσιμου ύδατος στα δίκτυα αυτά. Εξαιρούνται επίσης συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών για την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων και για έργα υδραυλικής μηχανικής, αρδευτικά ή αποστραγγιστικά έργα (εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για εφοδιασμό με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20 % του συνολικού όγκου ύδατος που διατίθεται για τα εν λόγω έργα ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης) εφόσον συνδέονται με εξαιρουμένη δραστηριότητα.

Αιτιολογία της εν λόγω εξαίρεσης συνιστά η ιδιαιτερότητα σημασίας των υπηρεσιών παροχής πόσιμου ύδατος και οι συνεχόμενες προς αυτό υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης, ως αγαθών κοινής ωφελείας, και λόγω της θεμελιώδους σημασίας του ύδατος για την επιβίωση και την διασφάλιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Άρθρο 12

Συμβάσεις Παραχώρησης που ανατίθενται
σε συνδεδεμένη επιχείρηση
(άρθρο 13 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με το παρόν άρθρο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες ανατίθενται από έναν αναθέτοντα φορέα σε μία συνδεδεμένη επιχείρηση, κύρια δραστηριότητα της οποίας είναι η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ή έργων στον όμιλο στον οποίο ανήκει η ίδια και όχι η παροχή υπηρεσιών στην αγορά. Οι επιχειρήσεις θεωρούνται συνδεδεμένες όταν υπάρχει άμεση ή έμμεση δεσπόζουσα επιρροή μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της ενδιαφερομένης επιχείρησης ή όταν αμφότεροι υπόκεινται στη δεσπόζουσα επιρροή άλλης επιχείρησης.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η μη τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας του νόμου δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού προς όφελος επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών συνδεδεμένων με τους αναθέτοντες φορείς, εισάγονται ρυθμίσεις που θέτουν ανώτατα όρια ως την δραστηριοποίηση των εν λόγω φορέων στην αγορά και άνω των οποίων δεν θα είναι δυνατόν να τους ανατίθενται συμβάσεις παραχώρησης χωρίς διαγωνισμό, τη σύνθεση των κοινοπραξιών και τη σταθερότητα των σχέσεων μεταξύ αυτών των κοι-

νοπραξιών και των αναθετώντων φορέων από τους οποίους απαρτίζονται.

Άρθρο 13

Συμβάσεις που ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε Αναθέτοντα Φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία (άρθρο 14 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με το παρόν άρθρο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ορισμένες συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων που ανατίθενται από αναθέτοντα φορέα σε κοινοπραξία η οποία έχει συσταθεί από αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση των δραστηριοτήτων του παρόντος νόμου και της οποίας ο εν λόγω φορέας αποτελεί μέρος.

Και με το παρόν άρθρο, για την διαφύλαξη των αρχών της διαφάνειας και του ανταγωνισμού, εισάγονται εχέγγυα και προϋποθέσεις σχετικά με την τη σύνθεση των κοινοπραξιών και την σταθερότητα των δεσμών των αναθετώντων φορέων με την κοινοπραξία.

Άρθρο 14

Κοινοποίηση πληροφοριών από Αναθέτοντες Φορείς (άρθρο 15 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο προβλέπει ορισμένες υποχρεώσεις κοινοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορισμένων πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων.

Άρθρο 15

Αποκλεισμός δραστηριοτήτων που είναι άμεσα εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό (άρθρο 16 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Με το παρόν άρθρο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς και αποσκοπούν στη διεξαγωγή δραστηριότητας που αναφέρεται στο Παράρτημα II, εφόσον η εν λόγω δραστηριότητα, είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές όπου η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη, όπως προκύπτει μετά από διαδικασία η οποία προβλέπεται προς το σκοπό αυτό στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ.

Άρθρο 16

Συμβάσεις Παραχώρησης μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα (άρθρο 17 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Η υποχρέωση ανάθεσης των δημόσιων συμβάσεων μέσω των κανόνων του ενωσιακού δικαίου αποσκοπούν στη διασφάλιση ότι αυτές καθίστανται ανοικτές στον ανταγωνισμό, ούτως ώστε όλοι οι οικονομικοί φορείς να είναι σε θέση να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για την ανάθεση της σύμβασης, κατ'εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας και στην αποφυγή των στρεβλώσεων της αγοράς. Εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα, οπότε και δύνανται να μην τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις των Οδηγιών περί της ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων χωρεί όταν μία αναθέτουσα αρχή/φορέας επιλέγει να

εκπληρώνει την αποστολή δημοσίου συμφέροντος που τους έχει ανατεθεί είτε χρησιμοποιώντας τους δικούς τους διοικητικούς, τεχνικούς και λοιπούς πόρους, χωρίς να απευθύνονται σε εξωτερικούς φορείς που δεν αποτελούν μέρος της δικής της διάρθρωσης, είτε μέσω της συνεργασίας με άλλους δημόσιους φορείς.

Το γεγονός και μόνο ότι ο αντισυμβαλλόμενος της αναθέτουσας αρχής/φορέα είναι δημόσιος φορέας δεν αρκεί κατ'αρχήν από μόνο του για την μη εφαρμογή των διατάξεών τους. Ωστόσο, ο σαφής προσδιορισμός και η ακριβής οριοθέτηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες επιτρέπεται η συνεργασία μεταξύ των δημοσίων φορέων αποτέλεσε ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα ζητήματα του ευρωπαϊκού δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, το οποίο έχει απασχολήσει εκτενώς τόσο τη θεωρία όσο και τη νομολογία τα τελευταία έτη. Το νομικό αυτό κενό κλήθηκε να καλύψει η νομολογία του Δικαστηρίου 1.

Δεδομένης της νομικής ασάφειας σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτονται μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να καλύπτονται από τους κανόνες περί ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης και της διαφορετικής ερμηνείας της νομολογίας του Δικαστηρίου στα κράτη-μέλη, η Οδηγία μετουσιώνει σε κανονιστικό επίπεδο τα πορίσματα της νομολογίας προβαίνοντας στη ρύθμιση αυτού του νευραλγικού και ιδιαίτερα ευαίσθητου θέματος της συνεργασίας μεταξύ των δημοσίων φορέων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι οι εξαιρούμενες συνεργασίες μεταξύ δημοσίων φορέων δεν θα προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών οικονομικών φορέων.

Πιο συγκεκριμένα, η ανάθεση μίας σύμβασης παραχώρησης από μία αναθέτουσα αρχή σε έναν διακριτό απ'αυτήν φορέα, συνιστά σύμβαση "κάθετης συνεργασίας", άλλως "οιονεί αυτεπιστασίας" (inhouse) και εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου όταν η αναθέτουσα αρχή ασκεί στο εν λόγω νομικό πρόσωπο έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο εκτελεί ποσοστό άνω του 80 % των δραστηριοτήτων του κατά την εκτέλεση των συμβάσεων που του ανατίθενται από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα ή από άλλα νομικά πρόσωπα ελεγχόμενα από την εν λόγω αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα, ανεξαρτήτως του ωφελούμενου από την εκτέλεση των συμβάσεων. Η εξαίρεση δεν θα πρέπει να επεκτείνεται σε καταστάσεις όπου υπάρχει άμεση συμμετοχή ιδιωτικού οικονομικού φορέα στο κεφάλαιο του ελεγχόμενου νομικού προσώπου εφόσον, σε αυτές τις περιπτώσεις, η ανάθεση σύμβασης παραχώρησης χωρίς διαγωνισμό θα παρέχει στον ιδιωτικό οικονομικό φορέα με κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του. Ωστόσο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ορισμένων δημοσίων φορέων, η εξαίρεση αυτή δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η συμμετοχή συγκεκριμένων ιδιωτικών οικονομικών φορέων στο κεφάλαιο του ελεγχόμενου νομικού προσώπου καθίσταται υποχρεωτική μέσω νομοθετικής διάταξης του εθνικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή αυτή δεν συνεπάγεται αποφασιστική επιρροή στις αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου. Θα πρέπει να διευκρι-

νιστεί περαιτέρω ότι το αποφασιστικό στοιχείο είναι μόνο η άμεση ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο. Κατά συνέπεια, όταν υπάρχει ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στην ή στις ελέγχουσες αναθέτουσες αρχές ή τον ή τους ελέγχοντες αναθέτοντες φορείς, αυτό δεν αποκλείει την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο, χωρίς την εφαρμογή των διαδικασιών της παρούσας οδηγίας, διότι οι εν λόγω συμμετοχές δεν επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό μεταξύ ιδιωτικών οικονομικών φορέων.

Αντίστοιχα, διατυπώνονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων δύο αναθέτουσες αρχές/ φορείς μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους για την από κοινού εκπλήρωση μίας δημόσιας αποστολής ("οριζόντια συνεργασία"), η οποία εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου εφόσον: (α) η συνεργασία αποσκοπεί στην εκπλήρωση κοινών στόχων, (β) η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και (γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς εκτελούν στην ελεύθερη αγορά λιγότερο από το 20 % των δραστηριοτήτων που αφορούν την συνεργασία. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις διάφορες συμμετέχουσες αρχές ή φορείς δεν είναι απαραίτητο να είναι όμοιες, ούτε η συνεργασία αυτή συνεπάγεται ότι όλες οι συμμετέχουσες αρχές/ φορείς αναλαμβάνουν την εκτέλεση βασικών συμβατικών υποχρεώσεων, αρκεί ότι αναλαμβάνουν την δέσμευση να συμβάλουν στη συνεργατική εκτέλεση της σύμβασης.

Τέλος, τίθεται το πλαίσιο βάσει του οποίου προσδιορίζονται οι προδιαγραφές επάρκειας των τεχνικών υπηρεσιών για την προετοιμασία, τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης και την εποπτεία ή επίβλεψη σύμβασης παραχώρησης. Σε περίπτωση που μία υπηρεσία δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας, μπορεί να αναθέσει τα έργα και τις μελέτες αρμοδιότητάς της με προγραμματική σύμβαση στην τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος φορέα ή της περιφέρειας ή σε άλλη τεχνική υπηρεσία του κεντρικού δημόσιου τομέα.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ Γενικές διατάξεις

Άρθρο 17 Διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης (άρθρο 18 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο εισάγει ρυθμίσεις που οριοθετούν την διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης. Συναφώς επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο της ΕΕ έχει κρίνει ότι η πρακτική της σύναψης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών αορίστου χρόνου δεν συνάδει με το σύστημα και τον σκοπό του ενωσιακού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων. Η πρακτική της σύναψης συμβάσεων μακράς διάρκειας μπορεί μακροπρόθεσμα να έχει ως αποτέλεσμα την παρακώλυση του ανταγωνισμού μεταξύ των δυνητικών παρόχων υπηρεσιών και να εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης. Προκειμένου λοιπόν να αποφευχθεί η στεγανοποίηση της αγοράς και ο περιορισμός του ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς θα πρέπει να συνάπτουν συμβάσεις κατ' αρχήν με περιορισμένη χρονική διάρκεια. Εφόσον η διάρκεια της σύμβασης υπερβαίνει τη πενταετία,

θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε η διάρκεια της σύμβασης να μην υπερβαίνει το χρονικό διάστημα εκείνο, εντός του οποίου ευλόγως ο παραχωρησιούχος δύναται να αποσβέσει την επένδυση που έκανε για τη μαζί με μία εύλογη απόδοση του επενδεδυμένου κεφαλαίου, υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, λαμβάνοντας υπόψη ειδικούς συμβατικούς στόχους που ανέλαβε ο παραχωρησιούχος προκειμένου να καλύψει απαιτήσεις που αφορούν, για παράδειγμα, την ποιότητα ή την τιμή για τους χρήστες. Η εκτίμηση θα πρέπει να ισχύει τη στιγμή της ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης. Οι επενδύσεις που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό περιλαμβάνουν τόσο την αρχική επένδυση όσο και τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 18 Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες (άρθρο 19 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο παρατίθενται οι διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, οι οποίες ως εκ της φύσεως τους έχουν περιορισμένη διασπορά, όπως ορισμένες κοινωνικές, υγειονομικές, ή εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας και της ενημέρωσης των οικονομικών φορέων σχετικά με την ανάθεση των εν λόγω συμβάσεων, προβλέπεται η υποχρέωση δημοσίευσης προκαταρκτικής προκήρυξης και η γνωστοποίηση της συναφθείσας σύμβασης παραχώρησης για κάθε σύμβαση παραχώρησης της οποίας η εκτιμώμενη αξία ισούται ή υπερβαίνει το χρηματικό κατώφλι, καθώς και οι διατάξεις για την παροχή έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύμβασης παραχώρησης.

Για τις συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του χρηματικού κατωφλίου, εφαρμόζονται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο, η δημοσίευση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής/ φορέα, εφόσον διαθέτουν: α) της περιληπτικής προκήρυξης Σύμβασης Παραχώρησης, β) της γνωστοποίησης συναφθείσας Σύμβασης Παραχώρησης, εντός 48 ημερών από την ανάθεσή της, γ) της γνωστοποίησης τροποποίησης Σύμβασης Παραχώρησης, εντός 48 ημερών από την σύναψη της τροποποιητικής σύμβασης. Επίσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις για την παροχή έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης παραχώρησης.

Τέλος, σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης εφαρμόζονται οι γενικές αρχές του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19 Μεικτές συμβάσεις (άρθρο 20 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο άρθρο 20 περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς για την ανάθεση μικτών συμβάσεων.

Ο γενικός κανόνας είναι ότι το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς θα πρέπει να καθορίζεται σε συνάρτηση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, εάν τα διάφορα τμήμα-

τα της συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικώς αδύνατον να διαχωριστούν. Επισημαίνεται ότι ο τρόπος με τον οποίον οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς καθορίζουν εάν τα διάφορα μέρη είναι δυνατό να διαχωριστούν ή όχι, πρέπει να είναι αιτιολογημένος και να βασίζεται στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αξιολόγηση θα γίνεται σε κατά περίπτωση βάση και θα πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία, επαρκή να τις αιτιολογήσουν και να θεμελιώσουν την ανάγκη σύναψης ενιαίας σύμβασης.

Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων οι οποίες μπορούν να διαχωριστούν, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παραμένουν ελεύθερες να αναθέτουν χωριστές συμβάσεις για τα επιμέρους τμήματα της μεικτής σύμβασης, οπότε οι διατάξεις που εφαρμόζονται σε καθένα από τα επιμέρους τμήματα θα πρέπει να προσδιορίζονται αποκλειστικώς σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης σύμβασης.

Άρθρο 20

Μεικτές συμβάσεις που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια
(άρθρο 21 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς για την ανάθεση και εκτέλεση μεικτών συμβάσεων στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας.

Άρθρο 21

Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και άλλες δραστηριότητες
(άρθρο 22 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Οι συμβάσεις παραχώρησης είναι δυνατόν να ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές/ φορείς για την κάλυψη απαιτήσεων πολλαπλών δραστηριοτήτων που υπόκεινται ενδεχομένως σε διαφορετικά νομικά καθεστώτα. Στο παρόν άρθρο διευκρινίζεται ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν είτε την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για κάθε δραστηριότητα, είτε την ανάθεση ενιαίας σύμβασης. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται σε καθεμιά από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε συγκεκριμένης δραστηριότητας εκάστης σύμβασης, ενώ το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται σε μια ενιαία σύμβαση παραχώρησης προοριζόμενη να καλύψει πλείονες δραστηριότητες υπάγεται στους κανόνες που διέπουν τη δραστηριότητα για την οποία προορίζεται κατά κύριο λόγο. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι η επιλογή ανάμεσα στην ανάθεση ενιαίας σύμβασης και στην ανάθεση περισσότερων χωριστών συμβάσεων δεν πρέπει να γίνεται με σκοπό την εξαίρεση μιας σύμβασης ή συμβάσεων παραχώρησης από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Επιπρόσθετα, στο άρθρο παρατίθενται επίσης οι κανόνες για την επιλογή του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος στις περιπτώσεις όπου είναι αντικειμενικά αδύνατος ο καθορισμός της κύριας δραστηριότητας της υπό ανάθεση σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 22

Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και συγχρόνως αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια
(άρθρο 23 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Σε αντιστοιχία με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, το παρόν άρθρο περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με την επιλογή του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης που προορίζονται να καλύψουν πλείονες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και συγχρόνως άπτονται της άμυνας ή της ασφάλειας.

Άρθρο 23

Συμβάσεις Παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα
(άρθρο 24 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο δίνει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς να μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών σε προστατευόμενα εργαστήρια και σε οικονομικούς φορείς ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας, προκειμένου να διευκολύνεται η ένταξη ή επανένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην αγορά εργασίας. Πρόκειται για ρύθμιση που διευκολύνει την διενέργεια διαδικασιών ανάθεσης για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών σε Προστατευμένα Παραγωγικά Εργαστήρια, Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.), Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης κ.ο.κ., στο πλαίσιο της υλοποίησης πολιτικών κοινωνικής συνοχής που αποσκοπούν στην ενίσχυση ευπαθών ομάδων.

Άρθρο 24

Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης
(άρθρο 25 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι Συμβάσεις Παραχώρησης Υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα οφέλη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα για χρήση κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της/του, και
- β) η παρεχόμενη υπηρεσία αμείβεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Αρχές

Άρθρο 25

Δικαιούμενοι συμμετοχής - Οικονομικοί Φορείς
(άρθρο 26 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο ρυθμίζεται το δικαίωμα συμμετοχής διαφόρων κατηγοριών οικονομικών φορέων της ημεδαπής και της αλλοδαπής στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Ορίζεται, κατά τρόπο που ενσωματώνει τις σχετικές πρόνοιες του ενωσιακού κεκτημέ-

νου, το δικαίωμα συμμετοχής φυσικών ή νομικών προσώπων που προέρχονται από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τρίτες χώρες που έχουν συνάψει πολυμερείς ή διμερείς διεθνείς συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, δεν απορρίπτονται με μοναδική αιτιολογία το γεγονός ότι, θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα δυνάμει της ελληνικής νομοθεσίας.

Με τις παραγράφους 3 και 4 διευκρινίζεται επιπλέον, ότι οι ενώσεις οικονομικών φορέων, ακόμη και όταν οργανώνονται υπό μορφή προσωρινής ένωσης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης χωρίς να χρειάζεται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή. Εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο, (π.χ. στις περιπτώσεις που απαιτείται από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη), μπορούν να υποχρεώνονται να περιβληθούν μία συγκεκριμένη νομική μορφή με την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, στο μέτρο που η περιβολή αυτής της νομικής μορφής είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης. Επιπρόσθετα, στο μέτρο που η εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης από ενώσεις οικονομικών φορέων απαιτεί την επιβολή όρων που δεν επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες, οι όροι αυτοί, οι οποίοι θα πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς και να είναι σύμφωνοι προς την αρχή της αναλογικότητας (π.χ. θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την απαίτηση να ορισθεί κοινός εκπρόσωπος ή επικεφαλής εταίρος, για τους σκοπούς της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης ή την απαίτηση πληροφόρησης σχετικά με τη σύνθεσή τους).

Τέλος, ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να καθορίζουν ρητά τον τρόπο με τον οποίο οι οικονομικοί φορείς πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, ή τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Στα πρότυπα Τεύχη Διαγωνισμού που δύνανται να εγκρίνονται, μπορούν να περιλαμβάνονται τυποποιημένοι όροι σχετικά με την εκ μέρους των ενώσεων οικονομικών φορέων τήρηση των απαιτήσεων αυτών.

Άρθρο 26

Ονοματολογίες

(άρθρο 27 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο διευκρινίζεται ότι οποιεσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο της ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης πραγματοποιούνται χρησιμοποιώντας το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)» όπως θεσπίστηκε δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τους Κανονισμούς της Επιτροπής 2151/2003 (L 329) και 213/2008 (L 74) και ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 27

Εχεμύθεια

(άρθρο 28 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του παρόντος νόμου, η αναθέτουσα αρχή ή ο

αναθέτων φορέας δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της/του έχουν διαβίβασει οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τη δημοσιοποίηση μη εμπιστευτικών τμημάτων συναφθεισών συμβάσεων παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

Με την παράγραφο 2 παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να επιβάλλουν απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς, με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν οι αναθέτουσες αρχές καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης. Στην παράγραφο 3, προς αποφυγή καταχρηστικής επίκλησης των κανόνων περί εχεμύθειας, προβλέπει ότι, εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες εμπιστευτικές λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, υποχρεούται να αναφέρει ρητά στη σχετική δήλωσή του όλες τις σχετικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδος, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της, εφόσον ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας -τιμής.

Άρθρο 28

Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία
(άρθρο 29 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το άρθρο ορίζει τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς για την επικοινωνία και την ανταλλαγή πληροφοριών κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης. Τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας μπορούν να απλοποιήσουν σημαντικά την διαδικασία, μειώσουν την διοικητική επιβάρυνση, καθώς και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα, την ταχύτητα και τη διαφάνεια των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Επιπρόσθετα, διευκολύνουν την συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης οικονομικών φορέων, οι οποίοι δεν έχουν την φυσική τους παρουσία στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό, τα επιλεγέντα μέσα επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών είναι εν γένει τα ηλεκτρονικά μέσα, το ταχυδρομείο ή φαξ, παράδοση ιδιοχείρως πιστοποιούμενη από αποδεικτικό παραλαβής.

Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης φύσης και της πολυπλοκότητας των συμβάσεων παραχώρησης, καθίσταται προαιρετική η χρήση του Εθνικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς, εφόσον γίνεται ρητή περί τούτου μνεία στα Τεύχη Διαγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού μπορεί ωστόσο να καθιστάται υποχρεωτική η χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων παραχώρησης, αναλόγως του είδους, του αντικειμένου ή της αξίας αυτών. Τέλος στις παραγράφους 4 έως 6 δι-

δονται εξουσιοδοτήσεις στον κανονιστικό νομοθέτη για πληθώρα θεμάτων χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Γενικές αρχές

Άρθρο 29
Γενικές αρχές
(άρθρο 30 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου αποτυπώνει έναν προβληματισμό κομβικής σημασίας για το έργο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ, η οποία καταλείπει στον εθνικό νομοθέτη την διακριτική ευχέρεια της περιγραφής και της θεσμοθέτησης μίας συγκεκριμένης διαδικασίας ή διαδικασιών ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης. Δεδομένου ότι η Οδηγία, λόγω της ιδιαιτερότητας των συμβάσεων παραχώρησης, της μακράς χρονικής διάρκειάς τους και της πολυπλοκότητας τους, δεν προδιαγράφει τη διαδικασία ανάθεσης, η εθνική διάταξη μεταγραφής επέλεξε να μην προδιαγράψει μία συγκεκριμένη διαδικασία, παρέχοντας στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς την ελευθερία να οργανώσουν ελεύθερα την διαδικασία για την επιλογή του παραχωρησιούχου, εκτιμώντας κάθε φορά τις ιδιαίτερες ανάγκες της σύμβασης. Τονίζεται ωστόσο ότι κατά τον σχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης τηρούνται οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 6 και λαμβάνεται μέριμνα για την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και την αποφυγή διακριτικής μεταχείρισης.

Με τις παραγράφους 3-5 σκοπείται η ανταπόκριση της χώρας στις υποχρεωτικές εφαρμογές διατάξεις της Οδηγίας περί λήψης των κατάλληλων μέτρων για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου οι οποίες ισχύουν. Συνεπώς, προβλέπεται η συμπερίληψη στα έγγραφα της σύμβασης, καθώς και στην προσφορά των οικονομικών φορέων ειδικού όρου εκτέλεσης της σύμβασης που θεσπίζει ρητή δέσμευση των Οικονομικών Φορέων ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, θα τηρήσουν τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, και τυχόν παράβαση των υποχρεώσεων αυτών θα επιφέρει κυρώσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κύρωση ήθελε περιληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων επιβεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των Συμβάσεων Παραχώρησης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. Επιπλέον, κατά την κατάρτιση προγραμμάτων επιθεωρήσεων και ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.) λαμβάνεται μέριμνα για την κατά προτεραιότητα ένταξη σε αυτά Οικονομικών Φορέων που εκτελούν Συμβάσεις Παραχώρησης.

Άρθρο 30
Δημοσιεύσεις προκήρυξης Συμβάσεων Παραχώρησης
(άρθρο 31 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο ρυθμίζει τις απαιτήσεις δημοσιότητας που πρέπει να τηρούν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπερβαίνει το χρηματικό όριο της παραγράφου 5 του άρθρου 1, οι οποίες συνίστανται στην δημοσίευση προκήρυξης. Προς τον σκοπό της εξασφάλισης του μέγιστου βαθμού διαφάνειας και της επίτευξης πραγματικού ανταγωνισμού προβλέπεται η υποχρέωση γνωστοποίησης ορισμένων βασικών πληροφοριακών στοιχείων για τις υπό ανάθεση συμβάσεις παραχώρησης, με τη μορφή πληροφοριακών εντύπων, τα οποία δημοσιεύτηκαν με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2015/1986 της Επιτροπής "περί καταρτίσεως τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 842/2011".

Αντίστοιχα, για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης για κοινωνικές και ειδικές υπηρεσίες του άρθρου 19, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να δημοσιεύσουν προκαταρκτική προκήρυξη, σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα του Εκτελεστικού Κανονισμού 2015/1986.

Με τις παραγράφους 4 και 5 εισάγεται παρέκκλιση από την υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης στις περιπτώσεις όπου η σύμβαση παραχώρησης μπορεί να ανατεθεί σε έναν οικονομικό φορέα για λόγους μοναδικότητας, έλλειψης ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, ύπαρξης αποκλειστικού δικαιώματος, προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και αποκλειστικών δικαιωμάτων. Επιπρόσθετα, εισάγεται παρέκκλιση από την υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης εφόσον, σε προηγούμενη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, δεν υποβλήθηκε καμία αίτηση συμμετοχής ή προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες αιτήσεις ή προσφορές δεν κρίθηκε κατάλληλη, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της σύμβασης παραχώρησης και ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει.

Άρθρο 31
Γνωστοποιήσεις συναφθεισών Συμβάσεων
Παραχώρησης
(άρθρο 32 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Προς τον σκοπό της ενίσχυσης της διαφάνειας προβλέπεται η υποχρέωση γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων συναφθεισών συμβάσεων παραχώρησης, των οποίων η αξία υπερβαίνει το χρηματικό όριο της παραγράφου 5 του άρθρου 1. Οι γνωστοποιήσεις αυτές αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη μορφή τυποποιημένων εντύπων του Εκτελεστικού Κανονισμού 2015/1986.

Άρθρο 32
Μορφή και τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης
(άρθρο 33 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο παρατίθενται οι διατάξεις που περι-

γράφουν την μορφή και το περιεχόμενο των τυποποιημένων εντύπων της δημοσίευσης των προκηρύξεων, των γνωστοποιήσεων των συναφθεισών συμβάσεων και των γνωστοποιήσεων τροποποίησης της σύμβασης καθώς και τον τρόπο υποβολής και δημοσίευσής τους στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 33
Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο
 (άρθρο 33 παρ. 4, δεύτερο εδάφιο
 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο περιγράφονται οι απαιτήσεις δημοσιότητας των συμβάσεων παραχώρησης σε εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, πέραν των υποχρεώσεων δημοσίευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμφώνως προς τα οριζόμενα στα προηγούμενα άρθρα, ορίζεται το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ως το μοναδικό και ενιαίο υποχρεωτικό σημείο δημοσιότητας όλων των προκηρύξεων, διακηρύξεων και των αποφάσεων ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης σε εθνικό επίπεδο.

Οι προκηρύξεις και οι διακηρύξεις πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) και δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από τη δημοσίευσή τους από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επισημαίνεται στη συνέχεια ότι οι προκηρύξεις συμβάσεων και οι γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο, δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις αντίστοιχες προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 34
Ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των Τευχών Διαγωνισμού
 (άρθρο 34 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Προς διευκόλυνση της ενημέρωσης των οικονομικών φορέων σχετικά με τις υπό ανάθεση συμβάσεις παραχώρησης και της ενθάρρυνσής τους στην υποβολή προσφοράς, στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν δωρεάν απεριορίστη και πλήρη άμεση πρόσβαση, με ηλεκτρονικά μέσα, στα τεύχη διαγωνισμού από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης Σύμβασης Παραχώρησης, ή, εάν η προκήρυξη δεν περιέχει την πρόσκληση για την υποβολή προσφορών, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών. Στο κείμενο της προκήρυξης της Σύμβασης Παραχώρησης ή των εν λόγω προσκλήσεων διευκρινίζεται η διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα εν λόγω Τεύχη Διαγωνισμού. Κατ' εξαίρεση, μόνον σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, για έκτακτους λόγους ασφαλείας ή τεχνικούς λόγους ή λόγω του ιδιαίτερου ευαίσθητου χαρακτήρα των εμπορικών πληροφοριών που απαιτούν πολύ υψηλό επίπεδο προστασίας, δεν μπορεί να παρασχεθεί δωρεάν απεριορίστη και πλήρης άμεση πρόσβαση, με ηλεκτρονικά μέσα, σε ορισμένα Τεύχη Διαγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ότι τα σχετικά Τεύχη Διαγωνισμού θα διαβιβασθούν με άλλα μέσα, πλην των ηλεκτρονικών, καθώς και ότι θα παρασχέθει η προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών.

Εφόσον έχει ζητηθεί εγκαίρως, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα Τεύχη Διαγωνισμού, οι Αναθέτουσες Αρχές και οι Αναθέτοντες Φορείς ή οι αρμόδιες υπηρεσίες παρέχουν σε όλους τους αιτούντες ή τους Προσφέροντες που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης Σύμβασης Παραχώρησης συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα τεύχη διαγωνισμού το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών.

Άρθρο 35
Καταπολέμηση της διαφθοράς και πρόληψη
της σύγκρουσης συμφερόντων
 (άρθρο 35 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο εισάγονται ρυθμίσεις και εγγυήσεις διαφάνειας για την καταπολέμηση φαινομένων απάτης, ευνοιοκρατίας και διαφθοράς που δύνανται να αναφύονται στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης αρχής γενομένης της υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Στην παράγραφο 2, λαμβανομένης υπ' όψης της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλεται η υποχρέωση τήρησης κανόνων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση θεραπεία περιστατικών σύγκρουσης συμφερόντων, που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, της επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των οικονομικών φορέων. Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται ενδεικτικά στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, έχουν, άμεσα ή έμμεσα, «ιδιωτικό συμφέρον», ήτοι χρηματικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης παραχώρησης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Για την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου αυτού στην παράγραφο προβλέπεται η εκ μέρους των μελών του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντος φορέα, υποχρεωτική γνωστοποίηση προς την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, τυχόν περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, και η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής/ φορέα υποχρέωση λήψης της κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων, όπως η εξαίρεση του προσώπου από τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης. Στην περίπτωση που κανένα άλλο μέτρο δεν είναι ικανό να θεραπεύσει την κατάσταση αυτή, προβλέπεται, ως *ultima ratio*, ο αποκλεισμός του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία ανάθεσης. Το σύνολο των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση περιπτώσεων σύ-

γκρουσης συμφερόντων τεκμηριώνονται σε χωριστή έκθεση η οποία περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης παραχώρησης.

Στην παράγραφο 10 ορίζεται ότι στα συμβατικά τεύχη προβλέπεται ότι σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση των ως άνω υποχρεώσεων εκ μέρους του παραχωρησιούχου ή των νομίμων εκπροσώπων του ή τελεσίδικη καταδίκη του παραχωρησιούχου ή προσώπου που είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του Παραχωρησιούχου ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου για λογαριασμό του Παραχωρησιούχου για τα εγκλήματα της παραγράφου 4 και της παραγράφου 7 του άρθρου 41, και με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 10 του άρθρου 41, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει το δικαίωμα να καταγγείλει την Σύμβαση Παραχώρησης εις βάρος του Παραχωρησιούχου.

Επιπλέον, προβλέπεται περίπτωση κήρυξης έκπτωσης του παραχωρησιούχου σε περίπτωση που διαπιστωθεί, μέχρι τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, παράβαση των υποχρεώσεων του συμβατικού όρου της παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ Διαδικαστικές εγγυήσεις

Άρθρο 36 Εγγραφα της Σύμβασης Παραχώρησης

Στο παρόν άρθρο περιλαμβάνεται η διάκριση των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης σε α' Εγγραφα της Σύμβασης Παραχώρησης στα «Τεύχη Διαγωνισμού», στα οποία περιλαμβάνονται όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης της Σύμβασης Παραχώρησης και στα «Συμβατικά Τεύχη», στα οποία περιλαμβάνονται όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι εκτέλεσης της Σύμβασης Παραχώρησης. Επιπρόσθετα, προσδιορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο αυτών.

Ταυτόχρονα, παρέχεται εξουσιοδότηση να εκδίδονται δεσμευτικά ή μη υποδείγματα διακηρύξεων διαγωνισμού. Η τυποποίηση των διακηρύξεων αναμένεται να απλοποιήσει σημαντικά τόσο την προετοιμασία της διαδικασίας από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, όσο και τη συμμετοχή των προσφερόντων/υποψηφίων στη διαδικασία ανάθεσης που ακολουθεί, καθώς τα ειδικότερα στοιχεία της διαδικασίας θα ορίζονται κατά τρόπο σαφή εκ των προτέρων. Επιπλέον, η τυποποίηση των διακηρύξεων θα εμπεδώσει ασφάλεια δικαίου και θα διασφαλίσει τη συμμόρφωση με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο δημοσίων συμβάσεων. Τέλος, θα περιορίσει συνήθη φαινόμενα ακυρότητας των διαδικασιών ανάθεσης λόγω μη συμπερίληψης στα έγγραφα της σύμβασης των ελάχιστων περιεχομένων αυτών και ως εκ τούτου θα περιορίσει τις προσφυγές, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό επίσπευση των διαδικασιών ανάθεσης και ταχύτερη ολοκλήρωσή τους.

Άρθρο 37 Τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις (άρθρο 36 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται επί τη βάση τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων, οι οποίες επιτρέπουν το άνοιγμα της ανάθε-

σης των συμβάσεων παραχώρησης στον ανταγωνισμό. Οι απαιτήσεις αυτές καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για τα έργα ή/και τις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης, και μπορούν να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία εκτέλεσης ή παροχής των αιτουμένων έργων ή υπηρεσιών, υπό τον όρο ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα της αξίας της σύμβασης. Η ειδική διαδικασία εκτέλεσης μπορεί να περιλαμβάνει απαιτήσεις σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με ειδικές ανάγκες ή επίπεδα περιβαλλοντικών επιδόσεων. Οι εν λόγω τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης και καθαρτίζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, και της διαφάνειας και να αποφεύγεται ο περιορισμός του ανταγωνισμού.

Επίσης, ορίζεται ότι οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές δεν μπορούν να αναφέρονται σε συγκεκριμένη κατασκευή ή προέλευση ή σε ιδιαίτερη μέθοδο κατασκευής που χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από συγκεκριμένο Οικονομικό Φορέα και σε κάθε περίπτωση πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στον οικονομικό φορέα να αποδεικνύει ότι η προσφορά του ανταποκρίνεται με ισοδύναμο τρόπο στις τεθείσες τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις, αποκλεισμού του αυτόματου αποκλεισμού.

Άρθρο 38 Διαδικαστικές εγγυήσεις (άρθρο 37 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Όπως ήδη αναφέρθηκε στο άρθρο 30, το σχέδιο νόμου καταλείπει μεγάλη ευχέρεια στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς για τον καθορισμό της διαδικασίας ανάθεσης που θα οδηγήσει στην επιλογή του παραχωρησιούχου. Εντούτοις, προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των υποψηφίων/ προσφερόντων και η διαφάνεια καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, τίθενται ορισμένες βασικές διαδικαστικές διατυπώσεις και εγγυήσεις όσον αφορά τη διαδικασία ανάθεσης. Συγκεκριμένα, οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζει η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας, χωρίς αυτά να ορίζονται ρητά στο σχέδιο νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις της διακήρυξης, ότι ο προσφέρων πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο του προσφέροντος λόγοι αποκλεισμού. Όλα τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στα Τεύχη Διαγωνισμού και είναι προσβάσιμα σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Επιπλέον, ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των υποψηφίων ή προσφερόντων με διαφάνεια και με αντικειμενικά κριτήρια, εφόσον ο αριθμός τους είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός.

Προς διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κοινοποιούν σε όλους τους συμμετέχοντες την περιγραφή της προβλεπόμενης οργάνωσης της διαδικασίας και τάσσουν ενδεικτική προθεσμία. Ενδεχόμενη τροποποίηση κοινοποιείται σε όλους τους συμμετέχοντες και, στον βαθμό που αφορά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη, ανακοινώνεται σε όλους τους Οικονομικούς

Φορείς.

Τέλος, προβλέπεται ρητά η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής/ φορέα, στο πλαίσιο της ελευθερίας οργάνωσης της διαδικασίας ανάθεσης, να προβαίνει σε διαπραγματεύσεις με τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, εφόσον δεν τροποποιούνται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων τα κριτήρια ανάθεσης και οι ελάχιστες απαιτήσεις.

Άρθρο 39

Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση των Υποψηφίων
(άρθρο 38 παρ. 1-9 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο περιλαμβάνονται ρυθμίσεις βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς προβαίνουν στην επιλογή των υποψηφίων, εξακριβώνοντας εάν πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής, χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Οι απαιτήσεις που τίθενται πρέπει να είναι αναλογικές και να συνδέονται με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Στις παραγράφους 2 και 3 ορίζονται οι προϋποθέσεις χρήσης δάνειας εμπειρίας (ήτοι στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων) για την πλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής και των κριτηρίων επιλογής, αρκεί να μπορεί να αποδείξει ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της παραχώρησης. Η ρύθμιση αυτή διευκολύνει την πρόσβαση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης.

Με την παράγραφο 4 ορίζονται οι υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, με στόχο να αποφεύγεται η ανάθεση συμβάσεων σε οικονομικούς φορείς που έχουν συμμετάσχει σε εγκληματική οργάνωση ή που έχουν κριθεί ένοχοι δωροδοκίας, απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή αδικημάτων τρομοκρατίας ή συνδεδεμένων με την τρομοκρατία, εμπορίας ανθρώπων. Με την παράγραφο 5 ορίζεται επίσης ως υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού όταν ο οικονομικός φορέας δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή των φόρων/ τελών και την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος.

Ωστόσο, η Ελλάδα, αξιοποιώντας την σχετική διακριτική ευχέρεια που δίδεται από τον ενωσιακό νομοθέτη της οδηγίας 2014/23/ΕΕ, προβλέπει, στην παράγραφο 6, παρέκκλιση από τον αποκλεισμό για το λόγο αυτό σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος καθιστούν αναγκαία την ανάθεση της σύμβασης ή λόγοι που επιβάλλονται από την αρχή της αναλογικότητας. Με την παράγραφο 7 εισάγεται μία σειρά προαιρετικών λόγων αποκλεισμού, τους οποίους ο νομοθέτης αφήνει στη διακριτική ευχέρεια κάθε αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα να τους περιλάβει ή όχι στα έγγραφα της σύμβασης και συγκεκριμένα όταν ο υποψήφιος ή προσφέρων: 1) έχει αθετήσει περιβαλλοντικές ή υποχρεώσεις επιβαλλόμενες από το εργατικό δίκαιο, 2) τελεί υπό πτώχευση, εξυγίανση, ή ειδική εκκαθάριση, ή πτωχευτικό συμβιβασμό, ή αναστολή εργασιών ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, (αλλά καταργεί ως λό-

γο αποκλεισμού, τον μέχρι σήμερα λόγο που θεμελιώνεται όταν έχει κινηθεί εις βάρος του μία από τις διαδικασίες αυτές), ωστόσο, η Ελλάδα υιοθετεί ταυτόχρονα και τη δυνατότητα που δίδεται από τον ενωσιακό νομοθέτη και εισάγει στην παράγραφο στην περίπτωση β) της παραγράφου 7 παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό για τους λόγους αυτούς, 2) έχει εμπλακεί σε καταστάσεις που δύναται να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό (όπως η περίπτωση των συμπαιγνιών με άλλους οικονομικούς φορείς, ή η πρότερη συμμετοχή του στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης, ή η απόπειρα αθέμιτου επηρεασμού της λήψης αποφάσεων), 4) εμπλέκεται σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων προσώπων της αναθέτουσας αρχής, λόγος που επίσης εισάγεται με την παρούσα διάταξη για πρώτη φορά, 5) έχει επιδείξει πλημμέλειες στην εκτέλεση προηγούμενων δημοσίων συμβάσεων με αποτέλεσμα την καταγγελία της σύμβασης ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις, λόγος που ομοίως εισάγεται με την παρούσα διάταξη για πρώτη φορά, 6) είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή ως προς τα παραπάνω ή δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές και 7) έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του. Η παράγραφος 8 καθορίζει για πρώτη φορά το κρίσιμο χρονικό διάστημα για τη συνδρομή όλων των παραπάνω λόγων αποκλεισμού, τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Με την παράγραφο 9 δίδεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να υιοθετούν μέτρα συμμόρφωσης, με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων και την αποτελεσματική πρόληψη των παρανομιών. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη οργάνου που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο της ΕΑΑΔΗ-ΣΥ ή εκπρόσωπό του καθώς και από εκπροσώπους του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Μεταφορών, Υποδομών & Δικτύων. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται ιδίως σε μέτρα που αφορούν το προσωπικό και την οργάνωση. Όταν τα εν λόγω μέτρα προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται για αυτούς τους λόγους και μόνον.

Άρθρο 40

Αποδεικτικά Μέσα

(άρθρο 38 παρ. 10 εδάφιο πρώτο Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο παρατίθενται τα αποδεικτικά μέσα τα οποία προσκομίζουν οι οικονομικοί φορείς για να αποδείξουν την μη συνδρομή στο πρόσωπό τους λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Επιστημονικά, η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, καθώς και η τεχνική ικανότητα του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά και αποδεικτικά έγγραφα που καθορίζονται στα τεύχη διαγωνισμού.

Επιπρόσθετα, εισάγεται μία ρηξικέλευθη ρύθμιση για το ελληνικό σύστημα των δημοσίων συμβάσεων εν γένει, η οποία εξυπηρετεί στη διάσωση προσφορών οι οποίες πάσχουν από πρόδηλα σφάλματα ή επουσιώδεις

παραλείψεις. Η δυνατότητα διόρθωσης επουσιωδών ελλείψεων των στοιχείων της προσφοράς εισάγεται με σκοπό τον περιορισμό των περιπτώσεως απόρριψης προσφορών για λόγω ήσσονος σημασίας τυπικών λαθών, τα οποία συνήθως αποδίδονται σε ασαφείς όρους των τευχών δημοπράτησης ή σε προφανείς παραλείψεις εκ μέρους των προσφερόντων/υποψηφίων και οι οποίες, κατά την αυστηρώς ερμηνευόμενη αρχή της τυπικότητας, θα έπρεπε να απορριφθούν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.

Συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα να καλεί τους προσφέροντες/υποψηφίους κατά τη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά το στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, η δυνατότητα συμπλήρωσης/ διευκρίνισης που παρέχεται αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωσης ή συμπλήρωσης και δεν επιτρέπεται να άγει σε μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή νέων εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο στην διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

Η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας υποχρεούται να ακολουθεί αυτή τη διαδικασία εάν επίκειται αποκλεισμός του υποψηφίου ή προσφέροντος λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, ενώ θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην επιφέρουν διακρίσεις ή άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων.

Άρθρο 41

Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Επιλογής

Στο παρόν άρθρο εισάγεται μία ρύθμιση βάσει της οποίας απλοποιείται σημαντικά και διευκολύνεται η συμμετοχή στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Σύμφωνα με την διάταξη, οι προσφέροντες/υποψήφιοι υποχρεούνται να καταθέτουν μόνο μια υπεύθυνη δήλωση προκειμένου να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, με την οποία βεβαιώνουν ότι πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ήτοι ότι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για την προσωπική κατάσταση, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες και μόνο ο οριστικός ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων για την τεκμηρίωση της πλήρωσης όσων είχαν βεβαιωθεί στην υπεύθυνη δήλωση. Ο μηχανισμός αυτός μετακύλισης του βάρους προσκόμισης των δικαιολογητικών τεκμηρίωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής από τη φάση της συμμετοχής στην τελική φάση της κατακύρωσης, απλοποιεί τη διαδικασία, μειώνει δραστικά την επιβάρυνση των προσφερόντων/υποψηφίων από την προσκόμιση πλήθους δικαιολογητικών πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων μειώνοντας το κόστος συμμετοχής, ευνοεί τη συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού οικονομικών φορέων, και συνεισφέρει στη μείωση της γραφειοκρατίας και της διοικητικής επιβάρυνσης που συ-

νεπάγεται η εξέταση των δικαιολογητικών όλων των υποψηφίων/προσφερόντων κατά το αρχικό στάδιο.

Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και να μην υπάρχει ανασφάλεια κατά την πρόοδο της διαδικασίας σχετικά με την ανταπόκριση των υποψηφίων/ προσφερόντων και την ικανότητά τους να προσκομίσουν τα κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα, παρέχεται η δυνατότητα να ζητούνται τα υποβάλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η εφαρμογή της δυνατότητας αυτής αποκτά ιδιαίτερη σημασία κατά τις διαδικασίες προεπιλογής, όπου η αναθέτουσα αρχή εκκαθαρίζει το στάδιο της προεπιλογής πριν ζητήσει από τους προσφέροντες την υποβολή της προσφοράς τους.

Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα συμπερίληψης σχετικού μορφοτύπου του ερωτηματολογίου ή η δυνατότητα χρήσης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Συμμετοχής του άρθρου 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ούτως ώστε η χρήση μίας ενιαίας και προκαθορισμένης δήλωσης, να μειώνει τις πιθανότητες εμφάνισης παρατυπιών και λαθών, που οδηγούν σε απόρριψη της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής.

Άρθρο 42

Αποκλεισμός Οικονομικού Φορέα από Συμβάσεις Παραχώρησης (άρθρο 38 παρ. 10 εδάφιο δεύτερο Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο εισάγει ένα σύστημα αποκλεισμού των οικονομικών φορέων, βάσει του οποίου οικονομικοί φορείς στους οποίους συνέτρεξε κάποιος λόγος αποκλεισμού κατά τη διάρκεια μίας διαδικασίας ανάθεσης ή εκτέλεσης σύμβασης παραχώρησης, δύνανται να αποκλείονται από μελλοντικούς διαγωνισμούς σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κατά την έννοια των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ ή συμβάσεων παραχώρησης. Η θεσμοθέτηση ενός τέτοιου συστήματος αποσκοπεί στην καταπολέμηση των φαινομένων διαφθοράς και αποθαρρύνει την εκδήλωση παραβατικών ή αντισυμβατικών συμπεριφορών εκ μέρους των οικονομικών φορέων, ούτως ώστε να θωρακίζεται το δημόσιο συμφέρον και να επιτυγχάνεται η επιλογή αξιόπιστων αντισυμβαλλομένων.

Ο αποκλεισμός επιβάλλεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του αρμόδιου Υπουργού για θέματα καταπολέμησης διαφθοράς. Προκειμένου να επιτυγχάνεται μία ισορροπία ανάμεσα στην διαφύλαξη του δημοσίου συμφέροντος και την ευρύτερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων, η περίοδος αποκλεισμού καθορίζεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τη σοβαρότητα του αδικήματος, τον χρόνο που έχει παρέλθει από τη διάπραξη του αδικήματος ή παραπτώματος, τη διάρκεια του και τυχόν υποτροπή, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας του εκάστοτε Οικονομικού Φορέα και τα μέτρα που αυτός λαμβάνει προς αποφυγή διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον, ενώ παράλληλα τίθενται και ανώτατα όρια της περιόδου αποκλεισμού. Κατά της απόφασης περί αποκλεισμού, ο θιγόμενος μπορεί να ασκήσει προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με τις κείμε-

νες διατάξεις περί παροχής έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Επισημαίνεται ότι ο αποκλεισμός από μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων παραχώρησης, επιφέρει τον αυτόματο αποκλεισμό από άλλες εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων παραχώρησης, στις οποίες συμμετέχει ο θιγόμενος φορέας.

Άρθρο 43

Προθεσμίες παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών για τη Σύμβαση Παραχώρησης
(άρθρο 39 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Προκειμένου όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής και προσφορές, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να τηρούν μια ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των εν λόγω αιτήσεων και προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τον πολύπλοκο χαρακτήρα του αντικείμενου της σύμβασης παραχώρησης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής. Ταυτόχρονα, στο παρόν άρθρο τίθενται ελάχιστες προθεσμίες, ως εξής:

Η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής είτε περιλαμβάνονται οι προσφορές είτε όχι, για την Σύμβαση Παραχώρησης ανέρχεται σε 30 ημέρες:

α) από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της Σύμβασης Παραχώρησης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου για Συμβάσεις Παραχώρησης, των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται με ή υπερβαίνει το χρηματικό κατώφλι και β) από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της Σύμβασης Παραχώρησης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. προκειμένου για Συμβάσεις Παραχώρησης, των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του χρηματικού κατωφλίου. Εάν η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικά στάδια, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών ανέρχεται σε 22 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Τέλος, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών δύναται να συντμηθεί κατά 5 μέρες, όταν η Αναθέτουσα Αρχή ή ο Αναθέτων Φορέας αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 44

Παροχή πληροφόρησης στους Υποψηφίους και στους Προσφέροντες
(άρθρο 40 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Προς τον σκοπό της ενίσχυσης της διαφάνειας, στο παρόν άρθρο επιβάλλονται υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων και των αποφάσεων ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης στους υποψηφίους/ προσφέροντες. Εξαιρέση προβλέπεται στην περίπτωση που η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των φορέων αυτών.

Άρθρο 45

Κριτήρια ανάθεσης
(άρθρο 41 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν σχέδιο νόμου δεν καθορίζει την αξιολόγηση των προσφορών με βάση κάποια προδιαγεγραμμένα κριτήρια ανάθεσης. Αντίθετα, εξουσιοδοτεί τις αναθέτουσες αρχές/ φορείς να εφαρμόσουν οποιοδήποτε κριτήριο θεωρούν κατάλληλο για την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης κατά τον βέλτιστο λόγο ποιότητας-τιμής. Στο παρόν άρθρο τίθενται ορισμένες διαδικαστικές εγγυήσεις και θέτει το βασικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να οργανώνονται τα κριτήρια ανάθεσης.

Συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η ίση μεταχείριση, τα κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης πρέπει πάντοτε να συνάδουν με ορισμένα γενικά πρότυπα. Και να επιτρέπουν τη διαπίστωση ενός συνολικού οικονομικού πλεονεκτήματος για την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Τα κριτήρια θα πρέπει να γνωστοποιούνται εκ των προτέρων σε όλους τους δυνητικούς υποψηφίους ή προσφέροντες, να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και να μην καταλείπουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα απεριόριστη ελευθερία επιλογής, και να επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν οι υποψήφιοι/ προσφέροντες. Τα κριτήρια ανάθεσης μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά ή κοινωνικά κριτήρια ή σχετικά με την καινοτομία. Οι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς πρέπει επίσης να καθορίζουν κριτήρια ανάθεσης κατά φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας, προκειμένου να διασφαλίζεται ίση μεταχείριση των ενδεχόμενων προσφερόντων, δίδοντάς τους τη δυνατότητα να γνωρίζουν όλα τα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν προετοιμάζουν τις προσφορές τους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας λαμβάνει προσφορά η οποία προτείνει καινοτόμο λύση με εξαιρετικό επίπεδο λειτουργικών επιδόσεων που δεν θα μπορούσε να έχει προβλέψει επιμελής αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται, κατ' εξαίρεση, να τροποποιήσει τη σειρά των κριτηρίων ούτως ώστε να λάβει υπόψη τις νέες δυνατότητες που προσφέρει η καινοτόμος λύση, υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση εξασφαλίζει ίση μεταχείριση όλων των πραγματικών ή δυνητικών προσφερόντων, εκδίδοντας νέα πρόσκληση υποβολής προσφορών ή, ενδεχομένως, δημοσιεύοντας νέα προκήρυξη. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και την λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.

Άρθρο 46

Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης

Στο παρόν άρθρο προς τον σκοπό της επίτευξης ασφάλειας δικαίου, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος αλλά και της προστασίας των συμφερόντων των προσφερόντων/ υποψηφίων από καταχρηστικές μεθοδεύσεις της αναθέτουσας αρχής/ φορέα και την άνευ αιτιολογίας ματαίωση μίας διαδικασίας ανάθεσης, παρέχεται αποκλειστική απαρίθμηση των περιπτώσεων στις οποίες δύναται να λάβει χώρα ματαίωση της διαδικασίας

ανάθεσης και πάντοτε με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής / φορέα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ
ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 47

Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα νομοθεσία

Στο παρόν μέρος ορίζονται το νομικό καθεστώς που εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι εφαρμόζονται αποκλειστικά α) οι όροι των Συμβατικών Τευχών, β) οι διατάξεις του παρόντος νόμου και γ) συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

Ειδικότερα, για τις συμβάσεις που εντάσσονται στον ν. 3389/2005 και υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα, εφαρμόζονται (α) κατ' αρχήν τα άρθρα 17-29 του ν. 3389/2005, που διασφαλίζουν την ορθή κατάσταση και υλοποίηση ενός έργου ως ΣΔΙΤ, (β) τα άρθρα 50-57 του παρόντος σχεδίου νόμου, συμπληρωματικά και εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτές, (γ) οι διατάξεις του ΑΚ (συμπληρωματικά) και (δ) οι όροι των συμβατικών τευχών.

Άρθρο 48
Συμβατικά Τεύχη

Στο άρθρο αυτό ορίζεται το περιεχόμενο των συμβατικών τευχών.

Άρθρο 49
Χρηματοδότηση

Στο παρόν άρθρο ρυθμίζονται θέματα που άπτονται της χρηματοδότησης των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών.

Στην παράγραφο 1 απαριθμούνται ενδεικτικά οι πηγές χρηματοδότησης του παραχωρησιούχου.

Με την παράγραφο 2 καθιερώνεται η υποχρέωση του παραχωρησιούχου να αποδεικνύει την διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης και συνολικά της χρηματοοικονομικής του επάρκειας για την εκπλήρωση του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση παραχώρησης.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι προς τον σκοπό της διευκόλυνσης της υλοποίησης του έργου της παραχώρησης, οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς, μπορούν να συμμετέχουν στην χρηματοδότηση των συμβάσεων παραχώρησης, και η συμμετοχή αυτή μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Ως προς την συμμετοχή σε είδος, η διάταξη περιλαμβάνει ενδεικτική απαρίθμηση των ανταλλαγμάτων αυτών.

Στην παράγραφο 4 ρυθμίζεται η περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων συμβούλων που απαιτούνται για την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης εκτιμώμενης αξίας μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ. Εν συνεχεία, στην παράγραφο 5 ρυθμίζεται η ανάθεση καθηκόντων συμβούλων για την ωρίμανση, ανάθεση ή εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης

έργου ή μέρος αυτών, ανεξαρτήτως αξίας ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών. Τέλος, στην παράγραφο 6 ορίζεται η δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων σε ειδικό εμπειρογνώμονα για την επίλυση συγκεκριμένου θέματος, με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, που λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου.

Άρθρο 50
Υπεργολαβία
(άρθρο 42 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Στο παρόν άρθρο περιλαμβάνονται διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα υπεργολαβίας.

Με την παράγραφο 1 ορίζεται η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ζητά, με σχετικό όρο στα έγγραφα της σύμβασης, από τον προσφέροντα οικονομικό φορέα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Με τη διάταξη αυτή ενισχύεται η διαφάνεια και αναδεικνύεται με ποιόν τρόπο ο οικονομικός φορέας προτίθεται να προβεί στην εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, ώστε να μην νοθεύεται ο ανταγωνισμός που θα μπορούσε να προκληθεί από την εκ των υστέρων ανάθεση του αντικειμένου της σύμβασης σε κάποιον οικονομικό φορέα ο οποίος δεν είχε συμμετάσχει ή είχε συμμετάσχει πλασματικά στη διαδικασία ανάθεσης.

Με την παράγραφο 2 αποσκοπείται η διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων στους τομείς του εργατικού, του περιβαλλοντικού και κοινωνικού δικαίου και από τους υπεργολάβους. Επιπλέον, ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητήσει από τον προσφέροντα/ υποψήφιο να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει ως υπεργολαβία σε τρίτους, καθώς και τους προτεινόμενους υπεργολάβους, χωρίς να θίγεται η ευθύνη του παραχωρησιούχου.

Επιπλέον, με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να προβλέπει στα συμβατικά έγγραφα ότι, κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης παραχώρησης το επιτρέπει, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας καταβάλλει απευθείας στον υπεργολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση της υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπεργολαβίας με τον παραχωρησιούχο. Επιπρόσθετα, με την παράγραφο 4 για τις συμβάσεις παραχώρησης έργων δίνεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές/ φορείς να διασφαλίζουν τη διαφάνεια στην αλυσίδα της υπεργολαβίας, απαιτώντας από τον παραχωρησιούχο να τους υποδείξει το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νομικούς εκπροσώπους των υπεργολάβων του που συμμετέχουν στα εν λόγω έργα ή υπηρεσίες, όταν οι σχετικές υπηρεσίες δεν παρέχονται σε εγκαταστάσεις υπό την εποπτεία της αναθέτουσας αρχής/ φορέα.

Προς τον σκοπό της διασφάλισης της τήρησης των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επαληθεύουν ότι δεν υφίσταται στο πρόσωπο των υπεργολάβων οι ίδιοι λόγοι αποκλεισμού που ισχύουν και για τους παραχωρησιούχους.

Στις περιπτώσεις αυτές, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας απαιτεί από τον παραχωρησιούχο να αντικαταστήσει τον υπεργολάβο στο πρόσωπο του οποίου διαπιστώθηκε ότι συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού. Αντιθέτως, όταν διαπιστώνεται ότι στο πρόσωπο του υπεργολάβου συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, η απαίτηση για την αντικατάσταση του εν λόγω υπεργολάβου είναι δυνητική και εναπόκειται στην κρίση του κράτους-μέλους ή της αναθέτουσας αρχής/ φορέα.

Εν συνεχεία, προς ενίσχυση της διαφάνειας στις παραγράφους 6 και 7 ορίζεται ότι σε περιπτώσεις ανάθεσης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους με ποσοστό άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 55, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας:

α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 41 και 44 και

β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του.

Επιπλέον, όταν οι υπεργολάβοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά σχετικά δικαιολογητικά σύμφωνα με το άρθρο 42.

Άρθρο 51

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους (άρθρο 43 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Η προβληματική της τροποποίησης των συμβάσεων παραχώρησης κατά τη διάρκεια εκτέλεσής τους απασχόλησε την νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεδομένου ότι η διασφάλιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, που απορρέουν από τη Συνθήκη, απαιτούνται να διέπουν και το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης. Η συζήτηση αυτή έδωσε το έναυσμα για την ενσωμάτωση στο κείμενο της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ ειδικών διατάξεων σχετικά με την τροποποίησή των συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες αφενός μεν προβαίνουν στην ενσωμάτωση των κριτηρίων της νομολογίας περί της έννοιας της ουσιαστικής μεταβολής, αφετέρου δε περιλαμβάνουν ένα πιο ευέλικτο πλαίσιο για την τροποποίησή τους, όπου αυτές καθίστανται αναγκαίες.

Ειδικότερα, επιτρέπεται η τροποποίηση μίας σύμβασης παραχώρησης χωρίς την διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) οι τροποποιήσεις αυτές, ανεξαρτήτως της χρηματικής τους αξίας, έχουν προβλεφθεί στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών αναθεώρησης ή προαίρεσης. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το εύρος και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν, ενώ δεν μπορούν να προβλέπουν τροποποιήσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της σύμβασης παραχώρησης

β) σε περιπτώσεις ανάγκης εκτέλεσης συμπληρωματικών έργων και υπηρεσιών

γ) Όταν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φο-

ρείς αντιμετωπίσουν εξαιρετικές περιστάσεις τις οποίες, λόγω της μακράς χρονικής διάρκειάς τους, ήταν αδύνατον να προβλέψουν όταν ανέθεταν τη σύμβαση παραχώρησης. Στις περιπτώσεις αυτές προβλέπεται ένας βαθμός ευελιξίας για την προσαρμογή της σύμβασης παραχώρησης στις εν λόγω περιστάσεις χωρίς να μεσολαβήσει μίας νέα διαδικασία ανάθεσης. Η έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων αναφέρεται σε περιστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων μέσων, της φύσης και των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου έργου, των ορθών πρακτικών στον σχετικό τομέα και της ανάγκης διασφάλισης της κατάλληλης σχέσης μεταξύ των πόρων που δαπανώνται για την προετοιμασία της ανάθεσης και της προβλεπόμενης αξίας της. Εντούτοις, η εν λόγω τροποποίηση δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μεταβολή της φύσης της σύμβασης παραχώρησης στο σύνολό της, και οποιαδήποτε αύξηση της αξίας της δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης.

δ) Μολονότι ο παραχωρησιούχος δεν πρέπει να αντικατασταθεί από άλλον οικονομικό φορέα χωρίς να πραγματοποιηθεί η διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης, εντούτοις, δύναται ένας νέος παραχωρησιούχος να αντικαθιστά τον αρχικό παραχωρησιούχο χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης συνεπεία είτε καθολικής ή μερικής διαδοχής στη θέση του αρχικού παραχωρησιούχου, κατόπιν εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένης εξαγοράς, συγχώνευσης ή αφερεγγυότητας, άλλου οικονομικού φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που θεσπίστηκαν αρχικά, εφόσον η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιαστικές τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν έχει στόχο την αποφυγή του παρόντος σχεδίου νόμου.

Η διάταξη αυτή ενσωματώνει τη νομολογία *Pressetext* και συνιστά μία νηφάλια και εύλογη προσέγγιση, η οποία ανταποκρίνεται στις σύγχρονες και δυναμικά εξελισσόμενες εταιρικές μορφές των οικονομικών φορέων, ενώ ταυτόχρονα περιλαμβάνει τα εχέγγυα ώστε να μην ερμηνευθεί ως ένα γενικό άνοιγμα των συμβάσεων σε φορείς που δεν έλαβαν μέρος στην αρχική διαδικασία ανάθεσης και δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία αξιολόγησης

ε) Οι τροποποιήσεις της σύμβασης οδηγούν σε ελάσσονος σημασίας μεταβολή της αξίας της, μέχρι κάποιο όριο αξίας, η οποία είναι χαμηλότερη των κατωφλίων, δεν ξεπερνά το 10% της αξίας της αρχικής σύμβασης και η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της παραχώρησης. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση είναι σημαντική, διότι μια αλλαγή μικρής κλίμακας που είναι επουσιώδης σε χρηματικούς όρους θα μπορούσε να έχει σημαντική επίπτωση στην εκδήλωση δυνητικού ανταγωνισμού.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι μία ουσιαστική τροποποίηση της αρχικής σύμβασης παραχώρησης απαιτεί μία νέα διαδικασία ανάθεσης. Ουσιαστική τροποποίηση υπάρχει όταν: (α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, θα είχαν επιτρέψει την αποδοχή άλλων υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικά ή την αποδοχή προσφοράς διαφορετικής από εκείνη που επιλέχθηκε αρχικά ή θα προσέλκυαν επιπλέον συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης

(β) η τροποποίηση μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης παραχώρησης υπέρ του παραχωρησιούχου κατά τρόπο ο οποίος δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση, (γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το πεδίο της σύμβασης.

Άρθρο 52
Λύση Συμβάσεων Παραχώρησης
(άρθρο 44 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Ο προβληματισμός για το κατά πόσον μία αναθέτουσα αρχή/ φορέας υποχρεούται να λύσει μία δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον διαπιστώθηκε ότι κατά τη διαδικασία ανάθεσης αυτής εμφίλωσε παράβαση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, και, εάν ναι, υπό ποιες συνθήκες, είναι ένα ζήτημα, το οποίο πραγματεύτηκε η νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο στην υπόθεση C-503/04, Επιτροπή κατά Γερμανίας, έκρινε ότι η παραβίαση των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων οδηγεί στην υποχρέωση τερματισμού της επίμαχης σύμβασης, ανάγοντας τη λύση της σύμβασης στον μόνο αποτελεσματικό τρόπο θεραπείας της παραβίασης αυτής και αποκατάστασης του ανταγωνισμού.

Υπό το πρίσμα αυτό, ορίζεται ότι οι αναθετουσες αρχές και οι αναθετοντες φορείς έχουν τη δυνατότητα να καταγγείλουν μια δημοσία σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον α) έγινε μια τροποποίηση της σύμβασης παραχώρησης που θα είχε άλλως απαιτηθεί μια νέα διαδικασία ανάθεσης, β) στο πρόσωπο του αναδόχου συνέτρεχαν λόγοι, οι οποίοι απέκλειαν τη συμμετοχή του στη διαδικασία ανάθεσης και γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής αθετησης των υποχρεώσεων από τις Συνθήκες και το ενωσιακό δίκαιο, σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δ) ο παραχωρησιούχος παρέβη τις υποχρεώσεις του για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της σύγκρουσης συμφερόντων.

Άρθρο 53
Εκχώρηση απαιτήσεων

Στο παρόν άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα εκχώρησης των απαιτήσεων του παραχωρησιούχου σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εξασφάλισης της αναγκαίας χρηματοδότησης για την υλοποίηση του έργου της σύμβασης παραχώρησης. Η διάταξη αυτή αντανάκλα την βασική αρχή της χρηματοδότησης των έργων και των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της παραχώρησης και της αποπληρωμής των δανείων ή άλλων πιστώσεων που αναλαμβάνονται από τα έσοδα του έργου ή της υπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 54
Εταιρεία Ειδικού Σκοπού

Στο παρόν άρθρο θεσμοθετείται η υποχρέωση περιβολής του παραχωρησιούχου με τη νομική μορφή της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού, η οποία συνιστάται από τον Παραχωρησιούχο ειδικά για τον σκοπό της παραχώρησης, και στην οποία μέτοχοι δύνανται να είναι ο Παραχωρησιούχος, καθώς επίσης και φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου.

Η επιλογή της νομικής αυτής μορφής εξασφαλίζει την αναγκαία ευελιξία, καθώς η Ε.Ε.Σ. συμβάλλεται πολλαπλώς με τους υπόλοιπους φορείς του έργου, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη εκτέλεση και παρακολούθηση της σύμβασης.

Άρθρο 55
Αντάλλαγμα καταβλητέο από τους χρήστες των έργων ή υπηρεσιών

Η διάταξη αυτή έχει ως σκοπό να διευκολύνει την είσπραξη του συμβατικού ανταλλάγματος στις περιπτώσεις που αυτό είναι καταβλητέο από τους χρήστες του έργου/ υπηρεσίας και ορίζεται ότι τα σχετικά θέματα σχετικά με το καταβλητέο ανάλλαγμα καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη και ιδίως: α) το συμβατικό ανάλλαγμα του παραχωρησιούχου, το οποίο καταβάλλεται εν όλω ή εν μέρει από τους τελικούς χρήστες του έργου ή της υπηρεσίας, β) οι όροι βάσει των οποίων θα επιμερίζονται μεταξύ των συμβαλλομένων τα ανταλλάγματα που καταβάλλονται από τους τελικούς χρήστες για τη χρήση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας και γ) η διαδικασία είσπραξης του συμβατικού ανταλλάγματος και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 56
Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων
(άρθρο 45 παρ. 1-3 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο αποσκοπεί στην αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του σχεδίου νόμου, με την εισαγωγή υποχρεώσεων παρακολούθησης της τήρησης των κανόνων του παρόντος σχεδίου νόμου κατά τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Όταν εντοπίζονται συστηματικές παραβάσεις ή δομικά προβλήματα, αυτά πρέπει να κοινοποιούνται σε άλλες εθνικές ελεγκτικές αρχές, στα δικαστήρια ή δικαιοδοτικά όργανα ή σε άλλες αρμόδιες αρχές ή υπηρεσίες καθώς και στο κοινό.

Άρθρο 57
Καθοδήγηση και υποστήριξη
(άρθρο 45 παρ. 4 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Το παρόν άρθρο διασφαλίζει ότι παρέχονται δωρεάν πληροφορίες και η καθοδήγηση προς τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 58
Καταχώριση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Με το παρόν άρθρο ορίζεται το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ως το μοναδικό και ενιαίο υποχρεωτικό σημείο δημοσιότητας στοιχείων των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης σε εθνικό επίπεδο. Η τήρηση των πληροφοριών αυτών σε μία ενιαία διαδικτυακή πύλη όπου θα καταχωρίζονται όλες οι διακηρύξεις, οι προκηρύξεις και οι συμβάσεις θα διασφαλίσει την αναγκαία δημοσιότητα και διαφάνεια, αποτελώντας ταυτόχρονα το βέλτιστο εργαλείο ενημέρωσης της αγοράς και αναζήτη-

σης επιχειρηματικών ευκαιριών που προσφέρονται στον δημόσιο τομέα. Τέλος, η χρήση ενός ενιαίου συστήματος δημοσιότητας θα συμβάλει στη δημιουργία μιας ενιαίας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των δημόσιων συμβάσεων και θα χρησιμεύσει ως το βασικό μέσο για την εξαγωγή αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων για τις συμβάσεις παραχώρησης.

Άρθρο 59

Τεκμηρίωση διαδικασίας ανάθεσης Σύμβασης Παραχώρησης

Με το παρόν άρθρο εισάγεται η υποχρέωση στις αναθέτουσες αρχές/ φορείς για την τεκμηρίωση των αποφάσεων τους καθ' όλη της διάρκεια ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης. Προς τον σκοπό αυτόν συντάσσουν και τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «Φάκελο Σύμβασης Παραχώρησης, ο οποίος περιλαμβάνει δύο υποφάκελους: τον «Υποφάκελο Τεκμηρίωσης Διαδικασίας Ανάθεσης» και τον «Υποφάκελο Τεκμηρίωσης Διαδικασίας Εκτέλεσης».

Το περιεχόμενο, η διαδικασία συγκρότησης, τήρησης και επικαιροποίησης του Φακέλου της Σύμβασης Παραχώρησης και της πρόσβασης στα στοιχεία αυτού, και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα μπορούν να καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Όλα τα στοιχεία του Φακέλου Σύμβασης Παραχώρησης Έργου καταχωρούνται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες τηρούνται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών, με μέριμνα και ευθύνη της εκάστοτε αρμόδιας αναθέτουσας αρχής ή φορέα. Η παράβαση υποχρέωσης της προηγούμενης παραγράφου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα των αρμοδίων οργάνων.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Επίλυση διαφορών κατά την ανάθεση της Σύμβασης Παραχώρησης (άρθρα 46- 47 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Η μέχρι τούδε εξαίρεση των συμβάσεων παραχώρησης από το πεδίο εφαρμογής των δικονομικών Οδηγιών για την παροχή έννομης προστασίας στο προσυμβατικό στάδιο, είχε ως αποτέλεσμα να μην προβλέπεται η παροχή αποτελεσματικής προσωρινής έννομης προστασίας κατά πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών κατά τις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Το έλλειμμα αυτό, το οποίο επισημάνθηκε στη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ, αντιμετωπίστηκε στην νέα Οδηγία 2014/23/ΕΕ, η οποία, προκειμένου να διασφαλιστεί η έννομη προστασία των υποψηφίων και των προσφερόντων κατά τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, όπως επίσης για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Οδηγίας και των αρχών της Συνθήκης, επέκτεινε το πεδίο εφαρμογής των δικονομικών Οδηγιών (Οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκαν από την οδηγία 2007/66/ΕΚ) σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων άνω των χρηματικών ορίων, προκειμένου να διασφαλιστούν πραγματικά μέσα προσβολής των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, και παρέχει ελάχιστα δικονομικά πρό-

τυπα που πρέπει να τηρούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς.

Άρθρο 60

Είδη έννομης προστασίας κατά το στάδιο της ανάθεσης

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση παραχώρησης, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της, εφόσον υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία λόγω παράβασης της νομοθεσίας της ευρωπαϊκής ή εθνικής νομοθεσίας, μπορεί να ζητήσει έννομη προστασία, και ειδικότερα: την προσωρινή δικαστική προστασία, την ακύρωση της διακήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς, την ακύρωση της απόφασης ανάθεσης, της συναφθείσας σύμβασης καθώς και κάθε άλλης παράνομης πράξης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και επιδίκαση αποζημίωσης.

Άρθρο 61

Συνεργασία των ελληνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στο παρόν άρθρο ρυθίζονται θέματα συνεργασίας των Ελληνικών Αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις περιπτώσεις που η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του δικαιού της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, ορίζονται συγκεκριμένες προθεσμίες απάντησης των Ελληνικών Αρχών στα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λεπτομέρειες ενημέρωσης και χορήγησης πληροφοριών, η διαβίβαση, σε τακτά χρονικά διαστήματα, στατιστικών στοιχείων που αφορούν θέματα εφαρμογής των διατάξεων παροχής προσωρινής προστασίας και τέλος ορίζονται τα αρμόδια υπουργεία για τη χορήγηση των πληροφοριών αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Επίλυση διαφορών κατά την εκτέλεση της Σύμβασης Παραχώρησης

Άρθρο 62

Διαδικασίες επίλυσης διαφορών

Με το παρόν άρθρο ορίζεται ότι για την επίλυση διαφορών μεταξύ των αναθετουσών αρχών ή των αναθετόνων φορέων και των παραχωρησιούχων, που αναφύονται κατά την εκτέλεση Συμβάσεων Παραχώρησης Έργων ή Υπηρεσιών, μπορούν να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης των διαφορών, σύμφωνα με τις διαδικασίες των επόμενων άρθρων. Οι μέθοδοι αυτές είναι πιο ελκυστικές, τόσο για τους δημόσιους φορείς, όσο και για τους οικονομικούς φορείς, λόγω της ευελιξίας που διασφαλίζουν και των ταχέων διαδικασιών επίλυσης της διαφοράς. Ειδικά, για τις διαφορές από την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης, που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα του ν. 3389/2005, επιλύονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 31 του ν. 3389/2005.

Άρθρο 63

Εξωδικαστική επίλυση διαφορών

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης μπορεί να καθορίζεται ειδική διαδικασία

σία εξωδικαστικής επίλυσης όλων ή ορισμένων κατηγοριών διαφορών που αφορούν την εφαρμογή της σύμβασης, ιδίως διαφορών τεχνικού περιεχόμενου, από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων που ορίζουν από κοινού τα συμβαλλόμενα μέρη. Η διαδικασία αυτή ορίζεται ως υποχρεωτική ή προαιρετική για όλες ή κάποιες από τις διαφορές που υπάγονται σε αυτήν.

Οι ειδικότεροι κανόνες της διαδικασίας εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη και στην παράγραφο 2 απαριθμούνται ενδεικτικά τα θέματα που ρυθμίζονται. Επισημαίνεται ότι η απόφαση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο είτε δικαστικής επίλυσης, σύμφωνα με το άρθρο 73, είτε διαιτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 74.

Άρθρο 64

Δικαστική επίλυση διαφορών – Διαμεσολάβηση

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι σε περίπτωση που δεν προβλεφθεί η υπαγωγή των διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης σε διαιτησία, αυτές επιλύονται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο αρμόδιο δικαστήριο κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Με την παράγραφο 2 ορίζεται ως αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των διαφορών, είτε το διοικητικό ή πολιτικό εφετείο της περιφέρειας στην οποία εδρεύει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι στην περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν ορίσει ως υποχρεωτική την υπαγωγή συγκεκριμένης διαφοράς στη διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης του προηγούμενου άρθρου, η διενέργεια της διαδικασίας εξωδικαστικής επίλυσης προηγείται υποχρεωτικά της άσκησης αγωγής ή προσφυγής ενώπιον του αρμοδίου εφετείου διαφοράς, διαφορετικά η άσκηση της αγωγής κηρύσσεται απαράδεκτη. Η αγωγή ή προσφυγή στο εφετείο ασκείται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης που εκδόθηκε επί της αιτήσεως εξωδικαστικής επίλυσης διαφοράς ή, σε περίπτωση που δεν προβλέπεται τέτοια, εντός προθεσμίας (2) μηνών από τότε που γεννήθηκε η αξίωση.

Με την παράγραφο 4 περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με την συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου, και με τις επόμενες παραγράφους προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης αναίρεσης κατά των αποφάσεων του πολιτικού εφετείου, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία. Τέλος, Προβλέπεται η δυνατότητα συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών για προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση ενώπιον Προέδρου Εφετών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 214B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 65

Διαιτησία

Λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα ελκυστικά χαρακτηριστικά της διαιτητικής διαδικασίας, όπως είναι η ταχύτητα, η ευελιξία, η εμπιστευτικότητα, η προσαρμοστικότητα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υπόθεσης, με το παρόν άρθρο εισάγεται η δυνατότητα πρόβλεψης στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης ρήτρας διαιτησίας κατά παρέκκλιση των οικείων διατάξεων όσον αφορά την δικαστική επίλυση διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης. Οι ειδικότεροι όροι της διαιτησίας, ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης κατά πα-

ρέκκλιση των διατάξεων που ισχύουν για τις διαιτησίες του Δημοσίου και χωρίς καμία άλλη δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη. Η διαιτητική απόφαση φέρει πλήρη, ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, είναι οριστική και αμετάκλητη και δεν υπόκειται σε κανένα τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο, αποτελεί δε τίτλο εκτελεστό χωρίς να χρειάζεται να κηρυχθεί αυτό από τα τακτικά Δικαστήρια, και τα αντίδικα μέρη δεσμεύονται να συμμορφωθούν αμέσως με τους όρους της. Κατά της διαιτητικής απόφασης, σύμφωνα με τα άρθρα 897 έως 900 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τέλος, η διεξαγωγή της διαιτησίας υπόκειται στους Κανόνες Διαφάνειας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL) για τις διαιτησίες Επενδυτών- Κρατών, οι διατάξεις του οποίου κατισχύουν των εφαρμοστέων κανόνων διαιτησίας που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζεται η αποθετήρια αρχή για τη δημοσίευση των πληροφοριών που προβλέπονται στους εν λόγω κανόνες και κάθε λεπτομέρεια αναφορικά με την τήρηση των πληροφοριών αυτών και την πρόσβαση σ' αυτές.

Άρθρο 66

Γλώσσα-Εφαρμοστέο δίκαιο

Στο παρόν άρθρο ορίζεται ότι η γλώσσα των διαδικασιών για την επίλυση διαφοράς που αναφέρεται στην ερμηνεία ή την εφαρμογή ή το κύρος της σύμβασης παραχώρησης είναι η ελληνική και εφαρμοστέο δίκαιο είναι το ελληνικό ουσιαστικό δίκαιο.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67

Όργανα Διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης Συμβάσεων Παραχώρησης

Στο παρόν άρθρο προβλέπονται τα όργανα διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. Δεδομένων των διάσπαρτων ρυθμίσεων που υπάρχουν στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο η διάταξη του αποσκοπεί στην εισαγωγή μίας απλούστερης, ενιαίας, και ομοιόμορφης ρύθμισης για όλες τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

Ειδικότερα, στην παράγραφο 1 προβλέπεται η διάκριση των εν λόγω οργάνων σε γνωμοδοτικά και αποφαινόμενα, ανάλογα με τη φύση της αρμοδιότητάς τους (γνωμοδοτική ή αποφασιστική).

Με την παράγραφο 2 χορηγείται εξουσιοδότηση για την έκδοση απόφασης του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού ή των οργάνων διοίκησης της αναθέτουσας αρχής/ φορέα, με την οποία θα καθορίζονται τα αποφαινόμενα όργανα, σύμφωνα με τις ιδρυτικές τους διατάξεις.

Στις παραγράφους 3-4 προβλέπεται ότι τα αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί με προγενέστερες διατάξεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους μέχρι την έκδοση των αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και ότι τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των αποφαινόμενων οργάνων ασκούνται σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις τους.

Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι τα αποφαινόμενα όργανα μπορούν να είναι είτε μονομελή είτε συλλογικά και

αποφασίζουν κατόπιν εισήγησης των γνωμοδοτικών οργάνων.

Στην παράγραφο 6 προβλέπεται ότι το γνωμοδοτικό όργανο κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων είναι η Επιτροπή ή οι Επιτροπές διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και εν συνεχεία απαριθμούνται ενδεικτικά οι αρμοδιότητές της, είτε η Επιτροπή εκδίκασης των προδικαστικών προσφυγών που κατατίθενται σύμφωνα ,ε το άρθρο 64

Στην παράγραφο 7 καθορίζεται ο τρόπος συγκρότησής των γνωμοδοτικών οργάνων με απόφαση της αναθέτουσας αρχής/φορέα.

Στις παραγράφους 8 και 9 προβλέπεται η σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων, βάσει της εμπειρίας των υπαλλήλων που τις στελεχώνουν.

Στην παράγραφο 10 ορίζεται η δυνατότητα των αναθετουσών αρχών/ φορέων να συγκροτούν κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων αφορώντων στις διαδικασίες ανάθεσης.

Στην παράγραφο 11 προβλέπεται η υποχρεωτική συμμετοχή στα γνωμοδοτικά όργανα ενός μέλους που υποδεικνύεται από την Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, στις συμβάσεις παραχώρησης που υλοποιούνται ως ΣΔΙΤ, του ν. 3389/2005.

Με την παράγραφο 12 ορίζεται ότι γνωμοδοτικά όργανα στο στάδιο που ακολουθεί την ανάθεση της σύμβασης μπορεί να είναι είτε συλλογικά όργανα είτε οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής/φορέα και παρατίθενται ενδεικτικά οι αρμοδιότητές τους.

Στην παράγραφο 13 προβλέπεται ότι για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν.2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 68 Καταργούμενες διατάξεις

Στο παρόν άρθρο περιλαμβάνονται οι καταργούμενες - από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου- συναφείς διατάξεις. Η ρητή αναφορά των καταργούμενων διατάξεων αποσκοπεί ακριβώς στην άρση οποιασδήποτε αμφιβολίας ή σύγχυσης σχετικά με τις εφαρμοστέες- κατόπιν της έναρξης ισχύος του νόμου- διατάξεις συναφών νομοθετημάτων που ρυθμίζουν θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης και συνέχεται άμεσα με τον σκοπό της ενοποίησης των διατάξεων για τις συμβάσεις παραχώρησης που σκοπεύεται με το παρόν σχέδιο νόμου.

Άρθρο 69 Μεταβατικές διατάξεις

Στο παρόν άρθρο περιέχονται οι μεταβατικές διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του

νόμου. Οι διατάξεις αυτές κρίνονται απαραίτητες για την ομαλή μετάβαση από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο στο νέο και αποσκοπούν στη σταδιακή προσαρμογή των αναθετουσών αρχών/φορέων αλλά και των υποψήφιων οικονομικών φορέων στις διατάξεις του νόμου, καθώς και στην ομαλή ανάθεση-εκτέλεση των ήδη εν εξελίξει, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου συμβάσεων παραχώρησης.

Συγκεκριμένα, προς τον σκοπό της διαφύλαξης της ασφάλειας δικαίου, κατ' αρχήν το παρόν σχέδιο νόμου εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που εκκινούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου. Συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης εκκίνησε πριν την έναρξη ισχύος του σχεδίου νόμου, ολοκληρώνονται με βάση το νομικό καθεστώς και τους όρους των τευχών διαγωνισμού που ίσχυαν κατά τον χρόνο της εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσής τους. Εξαίρεση εισάγεται μόνο για τις διατάξεις των άρθρων περί έννομης προστασίας κατά το στάδιο της ανάθεσής τους, οπότε και εφαρμόζονται τα άρθρα 62-69 του παρόντος σχεδίου νόμου.

Αντίστοιχα, και η εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης που συνήφθησαν πριν την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου νόμου, συνεχίζουν και εκτελούνται βάσει των όρων των εγγράφων της σύμβασης και των διατάξεων που ίσχυαν κατά τη σύναψή τους. Προβλέπεται, ωστόσο, η δυνατότητα, βάσει νεώτερης συμφωνίας των μερών, να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου ζητήματα εκτέλεσης, τα οποία δεν ρυθμίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Άρθρο 70 Παραρτήματα

Στο παρόν άρθρο ορίζεται τα Παραρτήματα Ι έως ΧΙ της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 71 Έναρξη ισχύος

Στο ακροτελεύτιο άρθρο ορίζεται η σύμπτωση της έναρξης ισχύος του παρόντος σχεδίου νόμου με την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Γ. Σταθάκης

Ν. Παρασκευόπουλος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Χρ. Σπίρτζης

Έκθεση καταργούμενων διατάξεων σχεδίου νόμου

«Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις»

1. Άρθρα 14 και 67 έως 76 του Π.Δ./γματος 60/2007 (Α 64),

Άρθρο 14

Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών (άρθρο 17 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 5, οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στις Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4.

Άρθρο 67

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 56 οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 2 παρ. 3 του Κανονισμού 2083/2005)

Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, όταν η αξία των συμβάσεων αυτών ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των 5.278.000 ευρώ. Η αξία αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις συμβάσεις δημοσίων έργων που ορίζονται στο άρθρο 8.

Άρθρο 68

Εξαιρέσεις από το Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 57 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίες:

- α) εμπίπτουν στις δημόσιες συμβάσεις έργων στις περιπτώσεις των άρθρων 10, 11 και 12 του παρόντος.
- β) ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές κατά την άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 του Π. Δ/τος 59/07, όταν οι παραχωρήσεις αυτές γίνονται για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Άρθρο 69

Δημοσίευση της προκήρυξης στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων (άρθρο 58 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να προσφύγουν σε σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων, γνωστοποιούν την πρόθεση τους αυτή με σχετική προκήρυξη.
2. Οι Προκηρύξεις για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII Γ και, ενδεχομένως, κάθε άλλη πληροφορία που κρίνεται αναγκαία από την αναθέτουσα αρχή,

χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου ΤΙ παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.

3. Το άρθρο 31 που αφορά την προαιρετική δημοσίευση των προκηρύξεων εφαρμόζεται επίσης και για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

Άρθρο 70

Προθεσμία (άρθρο 59 οδηγίας 2004/18/EK)

Στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στη διαδικασία παραχώρησης δημοσίων έργων, η Προθεσμία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων για τη σύμβαση παραχώρησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης, εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 32 παράγραφος 5.

Εφαρμόζεται επίσης το άρθρο 32 παράγραφος 7.

Άρθρο 71

Υπεργολαβία (άρθρο 60 οδηγίας 2004/18/EK)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί:

α) είτε να επιβάλλει στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων να αναθέσει σε τρίτους συμβάσεις που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 30% της συνολικής αξίας των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης έργων, προβλέποντας ταυτόχρονα ότι οι υποψήφιοι θα έχουν το δικαίωμα να αυξήσουν το εν λόγω ποσοστό 1 το ελάχιστο αυτό ποσοστό πρέπει να αναφέρεται στη σύμβαση παραχώρησης έργου.

β) είτε να καλεί τους υποψηφίους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης να υποδείξουν οι ίδιοι με τις προσφορές τους, εφόσον επιθυμούν, το ποσοστό της συνολικής αξίας του έργου το οποίο αποτελεί αντικείμενο παραχώρησης και που προτίθενται να αναθέσουν σε τρίτους.

Άρθρο 72

Ανάθεση συμπληρωματικών έργων στον ανάδοχο (άρθρο 61 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται στις συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικά προβλεπόμενο σχέδιο της παραχώρησης ούτε στην αρχική σύμβαση και οι οποίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση του έργου, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, το οποίο η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει στον ανάδοχο, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί το έργο αυτό:

- όταν αυτές οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, ή
- όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωση της.

Το συνολικό ποσό των συναπτόμενων συμβάσεων συμπληρωματικών εργασιών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του ποσού του αρχικού έργου που αποτελεί το αντικείμενο της παραχώρησης.

Άρθρο 73

Εφαρμοστέοι κανόνες (άρθρο 62 οδηγίας 2004/18/EK)

Όταν ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης είναι ο ίδιος αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 9, υποχρεούται, για τα έργα τα οποία θα εκτελεσθούν από τρίτους, να τηρεί τις διατάξεις που προβλέπει το παρόν διάταγμα, όσον αφορά στη σύναψη των συμβάσεων δημοσίων έργων.

Άρθρο 74

Κανόνες δημοσιότητας: κατώτατο όριο και εξαιρέσεις (άρθρο 63 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ. 4 του Κανονισμού 2083/2005)

1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων που δεν είναι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους κανόνες δημοσιότητας που ορίζονται στο επόμενο άρθρο, κατά τη σύναψη των συμβάσεων έργων με τρίτους, όταν η αξία αυτών των συμβάσεων ανέρχεται σε ποσό ίσο με ή μεγαλύτερο των 5.278.000 ευρώ. Εφόσον πάντως μια σύμβαση έργων πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής των περιπτώσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 25, δεν απαιτείται δημοσιότητα. Η αξία των συμβάσεων υπολογίζεται σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους για τις δημόσιες συμβάσεις έργων κανόνες που καθορίζονται στο άρθρο 8.

2. Δεν θεωρούνται τρίτοι οι επιχειρήσεις οι οποίες συνιστούν κοινοπραξία για να αναλάβουν τη σύμβαση παραχώρησης, ούτε οι επιχειρήσεις που συνδέονται με τις επιχειρήσεις αυτές.

Ως "συνδεδεμένη επιχείρηση", νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης μπορεί να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή, ή κάθε επιχείρηση η οποία μπορεί να ασκεί κυρίαρχη επιρροή στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης ή η οποία, όπως και ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης, υπόκειται στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησιακού καθεστώτος, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η κυρίαρχη επιρροή τεκμαίρεται όταν μια επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα:

- α) κατέχει το μεγαλύτερο μέρος του καταβεβλημένου κεφαλαίου της επιχείρησης, ή
- β) διαθέτει την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή
- γ) μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.

Ο εξαντλητικός κατάλογος των εν λόγω επιχειρήσεων επισυνάπτεται στην αίτηση υποψηφιότητας για τη σύμβαση παραχώρησης. Ο κατάλογος αυτός ενημερώνεται σε συνάρτηση με τις μεταγενέστερες μεταβολές που σημειώνονται στους δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων.

Άρθρο 75

Δημοσίευση της προκήρυξης (άρθρο 64 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων που δεν είναι αναθέτουσες

αρχές και οι οποίοι επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση έργων με τρίτους, γνωστοποιούν την πρόθεση τους μέσω προκήρυξης.

2. Οι Προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII Γ και, ενδεχομένως, κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο από τον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.

3. Η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 έως 8.

4. Το άρθρο 31 που αφορά την εκούσια δημοσίευση των προκηρύξεων εφαρμόζεται επίσης.

Άρθρο 76

Προθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και την παραλαβή των προσφορών (άρθρο 65 οδηγίας 2004/18/EK)

Στις συμβάσεις έργων που συνάπτονται από τους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίοι δεν είναι αναθέτουσες αρχές, οι ανάδοχοι παραχώρησης ορίζουν την Προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 37 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης για την υποβολή των προσφορών. Εφαρμόζεται το άρθρο 32 παράγραφοι 5, 6 και 7.

2. Άρθρο 18 του Π.Δ./γματος 59/2007 (Α 63)

Άρθρο 18

Συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών
(άρθρο 18 Οδηγίας 2004/17/EK)

Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, οι οποίες ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς κατά την άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8, όταν η παραχώρηση γίνεται για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ**ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ****ΤΜΗΜΑ Ι****ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ****Άρθρο 1**

**Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
(άρθρα 1 και 8 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)**

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση ενιαίου νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, η εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 «σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης» (ΕΕ L 94/28.3.2015), όπως διορθώθηκε (L140/27.5.2016) και η ρύθμιση άλλων συναφών θεμάτων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από: α) αναθέτουσες αρχές ή β) αναθέτοντες φορείς υπό τον όρο ότι τα έργα ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την άσκηση μίας από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ ως εξής:

α) Στις συμβάσεις παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται με ή υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια διακόσιες είκοσι πέντε χιλιάδες (5.225.000) ευρώ εφαρμόζεται το σύνολο των διατάξεων του παρόντος νόμου, εκτός εάν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού. Το χρηματικό όριο του προηγούμενου εδαφίου ισχύει, εφόσον δεν έχει αναθεωρηθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

β) Στις συμβάσεις παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του χρηματικού ορίου της περίπτωσης α΄ εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1, 6 έως 29, των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 33, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 34 έως 60.

γ) Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας σύμφωνα με τις περιπτώσεις α΄ και β΄ εφαρμόζεται το άρθρο 8.

3. Δεν τίθενται από τον παρόντα νόμο διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, συμφωνιών, αποφάσεων, ή άλλων διοικητικών πράξεων που αφορούν, τη μεταβίβαση εξουσιών και αρμοδιοτήτων για την εκτέλεση σκοπών δημοσίου συμφέροντος μεταξύ αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων ή ενώσεων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και δεν προβλέπουν αμοιβή για την εκτέλεση συμβάσεων θεωρού-

νται ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης και, ως τέτοια, ουδόλως θίγονται από τον παρόντα νόμο.

4. Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο παραχώρησης οι δραστηριότητες που κατά το Σύνταγμα ανήκουν άμεσα και αποκλειστικά στο κράτος και ιδίως η εθνική άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια.

5. Κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), σύμφωνα με το ν. 3389/2005 (Α΄ 232), εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου περί ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης και συμπληρωματικά οι διατάξεις του ν. 3389/2005, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2**Ορισμοί**

(άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Για τους σκοπούς του παρόντος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως «συμβάσεις παραχώρησης» νοούνται συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών, ως ορίζονται στα στοιχεία α΄ και β΄:

α. Ως «σύμβαση παραχώρησης έργων» νοείται η σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μέσω της οποίας μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς αναθέτουν την εκτέλεση έργων σε έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, το δε αντάλλαγμα για αυτή συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με την καταβολή πληρωμής.

β. Ως «σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών» νοείται η σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μέσω της οποίας μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς αναθέτουν την παροχή και διαχείριση υπηρεσιών, εκτός από την εκτέλεση έργων που αναφέρεται στο σημείο α΄ σε έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, το δε αντάλλαγμα για αυτήν συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των υπηρεσιών τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με την καταβολή πληρωμής.

Η ανάθεση σύμβασης παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών συνεπάγεται τη μεταβίβαση στον παραχωρησιούχο του λειτουργικού κινδύνου που απορρέει από την εκμετάλλευση των εν λόγω έργων ή υπηρεσιών και ο οποίος συμπεριλαμβάνει κίνδυνο ζήτησης ή προσφοράς ή αμφοτέρους. Ο παραχωρησιούχος θεωρείται ότι αναλαμβάνει τον λειτουργικό κίνδυνο όταν, υπό φυσιολογικές συνθήκες λειτουργίας, δεν υπάρχει εγγύηση για την απόσβεση της επένδυσης ή των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης. Το τμήμα του κινδύνου που μεταβιβάζεται στον παραχωρησιούχο περιλαμβάνει την πραγματική έκθεση στις αστάθμητες συνθήκες της αγοράς, που συνεπάγεται ότι οποιαδήποτε πιθανή εκτιμώμενη απώλεια του παραχωρησιούχου δεν πρέπει να είναι απλώς ονομαστική ή αμελητέα.

2. Ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ομάδα αυτών των προσώπων και/ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών και/ή έργου, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

3. Ως «υποψήφιος» νοείται ο οικονομικός φορέας που έχει επιδιώξει να του αποσταλεί πρόσκληση ή έχει προσκληθεί να συμμετάσχει σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης.

4. Ως «προσφέρων» νοείται οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά.

5. Ως «παραχωρησιούχος» νοείται οικονομικός φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί σύμβαση παραχώρησης.

6. Με τους όρους «γραπτώς» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να κοινοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που μεταδίδονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

7. Ως «εκτέλεση έργων» νοείται η εκτέλεση, ή η μελέτη και εκτέλεση έργων, που σχετίζονται με μία από τις δραστηριότητες του Παραρτήματος Ι ή έργου ή η υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου που αντιστοιχεί στις απαιτήσεις που διευκρινίζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου.

8. Ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκτέλεση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων και αφορούν νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές, συντηρήσεις, λειτουργία και κατεδαφίσεις όλων των υποδομών, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών-ενεργειακών, δικτύων, πρασίνου, καθαρισμού και επεξεργασίας νερού, υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, γεωτρήσεων, ειδικών μονώσεων, ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, πλωτών έργων και εγκαταστάσεων, ναυπηγείων, αποκαλύψεις μεταλλείων ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών.

9. Ως «ηλεκτρονικό μέσο» νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία μεταδίδονται, διακινούνται ή λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου.

10. Ως «αποκλειστικά δικαιώματα» νοούνται τα δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή ενός κράτους-μέλους μέσω οποιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή δημοσιευμένης διοικητικής πράξης συμβατής με τις συνθήκες που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζουν την άσκηση μιας δραστηριότητας σε έναν μόνο οικονομικό φορέα και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων οικονομικών φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα.

11. Ως «ειδικά δικαιώματα» νοούνται τα δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή ενός κράτους-μέλους μέσω οποιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή δημοσιευμένης διοικητικής διάταξης συμβατής με τις Συνθήκες της Ε.Ε., που έχει ως αποτέλεσμα να περιορί-

ζει την άσκηση μιας δραστηριότητας σε δύο ή περισσότερους οικονομικούς φορείς και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων οικονομικών φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα.

12. Ως «έγγραφο της σύμβασης παραχώρησης» νοείται το σύνολο των κειμένων, σχεδίων και λοιπών στοιχείων που περιλαμβάνουν τους όρους ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36.

13. Ως «καινοτομία» νοείται η υλοποίηση ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, περιλαμβανομένων ενδεικτικώς των διαδικασιών παραγωγής ή κατασκευής, μιας νέας μεθόδου μάρκετινγκ ή μιας νέας οργανωτικής μεθόδου στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις, μεταξύ άλλων με πρόθεση να συντελέσει στην επίλυση κοινωνικών ζητημάτων ή να στηρίξει τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

14. α) «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)»: Το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) (ν. 4155/2013),

β) ως «χρήστες Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, οι αναθέτοντες φορείς του άρθρου 4 και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

15. Ως «κεντρικό ηλεκτρονικό μητρώο δημοσίων συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)» νοείται το πληροφοριακό σύστημα – μέρος του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. που έχει ως σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204)

16. Ως «εθνική βάση δεδομένων δημοσίων συμβάσεων» ή («Ε.Β.Δ.ΔΗ.ΣΥ.») νοείται η βάση δεδομένων που αναφέρεται στο εδάφιο ι) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011.

17. «ενιαία ανεξάρτητη αρχή δημοσίων συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)»: Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή που ιδρύθηκε με το ν. 4013/2011.

Άρθρο 3

Αναθέτουσες Αρχές

(άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος, «αναθέτουσες αρχές» είναι το κράτος, οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, οι ενώσεις που απαρτίζονται από μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες αρχές, οργανισμούς ή ενώσεις, πλην εκείνων που ασκούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ και αναθέτουν σύμβαση παραχώρησης για την άσκηση μίας από τις εν λόγω δραστηριότητες.

2. Οι «περιφερειακές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που απαριθμούνται ενδεικτικά στον κατάλογο κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων - NUTS 1 και 2, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 154).

3. Οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στο NUTS 3 και μικρότερες διοικητικές μονάδες, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1059/2003.

4. «Οργανισμοί δημοσίου δικαίου» είναι οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα,

β) έχουν νομική προσωπικότητα, και

γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε εποπτεία από τους ανωτέρω οργανισμούς ή αρχές, ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότεροι από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 4

Αναθέτοντες Φορείς

(άρθρο 7 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι φορείς που ασκούν μία από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και αναθέτουν σύμβαση παραχώρησης για την άσκηση μίας από τις εν λόγω δραστηριότητες. Πρόκειται συγκεκριμένα για:

α) κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ενώσεις που απαρτίζονται από μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες αρχές ή έναν ή περισσότερους από τους προαναφερόμενους οργανισμούς δημοσίου δικαίου,

β) δημόσιες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου,

γ) φορείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στα στοιχεία α' και β' της παρούσας παραγράφου αλλά λειτουργούν επί τη βάσει ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων τα οποία εκχωρούνται για την άσκηση μίας από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο Παράρτημα II.

2. Φορείς στους οποίους έχουν εκχωρηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και στην περίπτωση που η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «αναθέτοντες φορείς» κατά την έννοια του στοιχείου γ' της παραγράφου 1. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν:

α) Διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 94), στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ (ΕΕ L 94), καθώς και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3978/2011 (Α' 137) ή με τις διατάξεις του παρόντος.

β) Διαδικασίες σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα III, οι οποίες διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση αδειών με βάση αντικειμενικά κριτήρια.

3. Ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση επί της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα δεσπίζουσα επιρροή λόγω κατο-

χής της κυριότητας της επιχείρησης, χρηματοοικονομικής συμμετοχής ή βάσει των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση.

Η δεσπίζουσα επιρροή εκ μέρους των αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι εν λόγω αρχές, άμεσα ή έμμεσα:

α) κατέχουν την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης,

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τις μετοχές που εκδίδει η επιχείρηση,

γ) μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

Άρθρο 5

Δικαίωμα σύναψης σύμβασης παραχώρησης - αρχή της ελεύθερης διαχείρισης από τις δημόσιες αρχές (άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Ο παρών νόμος δεν θίγει την αρχή της ελεύθερης διοίκησης εκ μέρους των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών σύμφωνα με το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να επιλέγουν τη βέλτιστη μέθοδο για την εκτέλεση των έργων ή παροχή των υπηρεσιών προς το σκοπό της διασφάλισης υψηλού επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και της προώθησης της καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών, ιδίως δε των ατόμων με αναπηρία, στις δημόσιες υπηρεσίες.

Οι εν λόγω αρχές μπορούν να επιλέξουν να εκτελούν τα καθήκοντα δημόσιου συμφέροντος που τους ανατίθενται είτε ιδίως ή σε συνεργασία με άλλες δημόσιες αρχές ή να τα αναθέτουν σε οικονομικούς φορείς, μέσω δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων έργων, προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, υπό την έννοια των διατάξεων με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ, ή υπό την έννοια των συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου.

2. Ο παρών νόμος δεν θίγει τις κείμενες διατάξεις που ρυθμίζουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δημοσίων επιχειρήσεων και, ιδίως, δεν επιβάλλει την ιδιωτικοποίηση δημοσίων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό.

3. Συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών του παρόντος νόμου μπορούν να συνάπτονται και να εκτελούνται ως συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού δικαίου (Σ.Δ.Ι.Τ.), του ν. 3389/2005 (Α' 232), οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6

Αρχές που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Ο σχεδιασμός της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της αξίας της, δεν μπορεί να γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος ή την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων ή ορισμένων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών.

2. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς επιδιώκουν τη διασφάλιση διαφάνειας στη διαδικασία ανάθεσης και στην εκτέλεση της σύμβασης, τηρώντας παρალλήλως το άρθρο 27.

3. Οι διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου υπόκεινται επίσης στην τήρηση των αρχών της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

Άρθρο 7

Ελευθερία καθορισμού υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων το Δημόσιο μπορεί να ορίζει, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, ποιες υπηρεσίες αποτελούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, πως θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται οι υπηρεσίες αυτές, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις θα πρέπει να υπόκεινται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία και ιδίως στην παράγραφο Β' του άρθρου 1 του ν. 4152/2013 (Α' 107).

Ομοίως, οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν την ελευθερία των δημόσιων αρχών να αποφασίζουν αν, πως και σε ποιο βαθμό επιθυμούν να ασκούν δημόσιες λειτουργίες, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθμ. 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος.

2. Η εφαρμογή του παρόντος νόμου δεν θίγει επίσης τον τρόπο οργάνωσης των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

3. Από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εξαιρούνται οι υπηρεσίες γενικού συμφέροντος μη οικονομικού χαρακτήρα.

Άρθρο 8

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων παραχώρησης (άρθρο 8 παράγραφοι 2-6 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως 6.

2. Η αξία της σύμβασης παραχώρησης ισούται με το συνολικό κύκλο εργασιών του παραχωρησιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, όπως υπολογίζεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, σε αντάλλαγμα για τα έργα και τις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης, καθώς και τις παρεπόμενες προμήθειες αυτών των έργων και υπηρεσιών.

Αυτή η εκτίμηση ισχύει κατά: α) το χρόνο της αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 ή β) το χρόνο της δημοσίευσης της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο

άρθρο 33 για τις συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 ή, γ) στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται τέτοια προκήρυξη, κατά το χρόνο που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, όπως με την έναρξη των επαφών με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της παραχώρησης.

Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 του άρθρου 1, εάν η αξία της σύμβασης παραχώρησης κατά τον χρόνο της ανάθεσης είναι πάνω από 20% υψηλότερη από την εκτιμώμενη αξία της, ισχύει η αξία της σύμβασης παραχώρησης κατά το χρόνο της ανάθεσης.

3. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης παραχώρησης υπολογίζεται με αντικειμενική μέθοδο στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης. Κατά την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης παραχώρησης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, κατά περίπτωση, λαμβάνουν υπόψη ιδίως:

α) Την αξία τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης και τυχόν παρατάσεων της διάρκειας της σύμβασης παραχώρησης.

β) Τα έσοδα από την καταβολή τελών και προστίμων από τους χρήστες των έργων ή των υπηρεσιών, πέραν εκείνων που εισπράττονται εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

γ) Τις πληρωμές ή οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα οποιασδήποτε μορφής το οποίο καταβάλει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή προς τον παραχωρησιούχο, περιλαμβανομένων της αντιστάθμισης για την τήρηση της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας και των δημόσιων επιδοτήσεων πάγιων επενδύσεων.

δ) Την αξία των επιχορηγήσεων ή οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών πλεονεκτημάτων οποιασδήποτε μορφής, που παρέχονται από τρίτους, για την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης.

ε) Τα έσοδα από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της σύμβασης παραχώρησης.

στ) Την αξία όλων των αγαθών, υπηρεσιών, περιουσιακών στοιχείων ή/και της χρήσης αυτών που θέτουν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς στη διάθεση του παραχωρησιούχου, όπως ιδίως γη ή/και η χρήση αυτής, αρχαιολογικές εργασίες, εργασίες μετακίνησης δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, συνοδών έργων κ.λπ., υπό τον όρο ότι είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών.

ζ) Τα βραβεία ή τα ποσά που καταβάλλονται στους υποψηφίους ή προσφέροντες.

4. Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης παραχώρησης δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Μια σύμβαση παραχώρησης δεν κατατέμενεται προκειμένου να αποφεύγεται η εφαρμογή του παρόντος νόμου, εκτός εάν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

5. Όταν προτεινόμενο έργο ή υπηρεσία μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση χωριστών συμβάσεων παραχώρησης κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων.

6. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται με ή υπερβαίνει το χρηματικό όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 1, οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στο σύνολό τους κατά την ανάθεση κάθε τμήματος.

ΤΜΗΜΑ II ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Άρθρο 9

Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται σε συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς (άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών οι οποίες ανατίθενται σε αναθέτουσα αρχή ή σε αναθέτοντα φορέα όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α' του άρθρου 4 ή σε ένωση τους, βάσει αποκλειστικού δικαιώματος.

Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών οι οποίες ανατίθενται σε οικονομικό φορέα βάσει αποκλειστικού δικαιώματος το οποίο έχει εκχωρηθεί σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και νομοθετικές πράξεις του ενωσιακού δικαίου που θεσπίζουν κοινούς κανόνες πρόσβασης στην αγορά και εφαρμόζονται στις δραστηριότητες του Παραρτήματος II.

2. Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν η ενωσιακή τομεακή νομοθεσία που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο δεν προβλέπει ειδικές ανά τομέα υποχρεώσεις διαφάνειας, εφαρμόζεται το άρθρο 31.

Εάν εκχωρηθεί αποκλειστικό δικαίωμα σε οικονομικό φορέα για την άσκηση μίας εκ των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II, ενημερώνεται σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός ενός μηνός από την εκχώρηση του αποκλειστικού αυτού δικαιώματος.

3. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών που βασίζονται σε άδεια εκμετάλλευσης κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 293) ή σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών επιβατικών μεταφορών κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1370/2007 (ΕΕ L 315).

4. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υποχρεούται να αναθέσει ή να οργανώσει σύμφωνα με διαδικασίες διαφορετικές από αυτές του παρόντος και οι οποίες έχουν θεσπιστεί με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Βάσει νομικού μέσου που δημιουργεί διεθνείς νομικές υποχρεώσεις για τη χώρα, όπως διεθνούς συμφωνίας που συνάπτεται σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ μεταξύ κρατών - μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών ή υποδιαίρεσών τους και καλύπτει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα μέρη της.

β) Από διεθνή οργανισμό.

Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αναθέτει σύμφωνα με τους κανόνες σύναψης δημόσιων συμβάσεων οι οποίοι προβλέπονται από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, όταν οι σχετικές συμβάσεις παραχώρησης χρηματοδοτούνται πλήρως από τον εν λόγω οργανισμό ή το εν λόγω ίδρυμα. Στην περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης που συγχρηματοδοτούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα οι συμβαλ-

λόμενοι συμφωνούν επί των εφαρμοστέων διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων.

Όλα τα νομικά μέσα που αναφέρονται στο στοιχείο α' του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια, υπό την έννοια του ν. 3978/2011 (Α' 137).

5. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης στους τομείς της άμυνας ή της ασφάλειας, υπό την έννοια του ν. 3978/2011, και οι οποίες διέπονται από:

α) Ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που έχει συναφθεί μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών - μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών,

β) ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες δυνάμει συναφθείσας διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που συνδέεται με τη στάθμευση στρατευμάτων και αφορά επιχειρήσεις κρατών - μελών ή τρίτης χώρας, ή

γ) ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες διεθνούς οργανισμού που αγοράζει για δικό του σκοπό ή σε συμβάσεις παραχώρησης που πρέπει να αναθέσει κράτος - μέλος σύμφωνα με τους ως άνω κανόνες.

6. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας υπό την έννοια του ν. 3978/2011, εξαιρουμένων των ακόλουθων συμβάσεων:

α) Συμβάσεων παραχώρησης για τις οποίες η εφαρμογή του παρόντος θα υποχρέωνε την Ελληνική Δημοκρατία να παράσχει πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρεί αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του Κράτους ή η ανάθεση και η εκτέλεση των οποίων έχουν κηρυχθεί απόρρητες και οι οποίες πρέπει να συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, εφόσον κρίνεται ότι τα εν λόγω ουσιώδη συμφέροντα δεν μπορούν να διασφαλιστούν με λιγότερο παρεμβατικά μέτρα, όπως, για παράδειγμα, εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 7.

β) Συμβάσεων παραχώρησης που ανατίθενται στο πλαίσιο προγράμματος συνεργασίας που αναφέρεται στο στοιχείο στ' του άρθρου 17 του ν. 3978/2011.

γ) Συμβάσεων παραχώρησης που ανατίθενται από την κυβέρνηση σε άλλη κυβέρνηση σχετικά με έργα και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με στρατιωτικό ή ευαίσθητο εξοπλισμό ή με έργα και υπηρεσίες ειδικά για στρατιωτικούς σκοπούς ή με ευαίσθητα έργα και ευαίσθητες υπηρεσίες.

δ) Συμβάσεων παραχώρησης που έχουν συναφθεί σε τρίτη χώρα και εκτελούνται όταν αναπτύσσονται δυνάμεις εκτός των γεωγραφικών ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον επιχειρησιακές ανάγκες απαιτούν οι συμβάσεις αυτές να συναφθούν με οικονομικούς φορείς που ευρίσκονται στην περιοχή των επιχειρήσεων, και

ε) συμβάσεων παραχώρησης που εξαιρούνται για άλλους λόγους από τον παρόντα νόμο.

7. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που δεν εξαιρούνται για άλλους λόγους σύμφωνα με την παράγραφο 6 στο μέτρο που η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του Κράτους δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με λιγότερο δραστηκά μέτρα, όπως επί παραδείγματι δια της επιβολής απαιτήσεων για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα

των πληροφοριών που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας καθιστά διαθέσιμες σε μια διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, όπως προβλέπεται στον παρόντα νόμο.

8. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών που αφορούν:

α) Την αγορά ή τη μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης, υφιστάμενων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων, ή σε σχέση με δικαιώματα επ' αυτών.

β) Την απόκτηση, την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τη συμπαραγωγή υλικού προγραμμάτων που προορίζονται για υπηρεσίες οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων τις οποίες αναθέτουν πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων ή στις συμβάσεις παραχώρησης χρόνου μετάδοσης ή προγράμματος που ανατίθενται σε παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων. Για τους σκοπούς του παρόντος στοιχείου, οι «υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων» και οι «πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων» έχουν την ίδια έννοια με εκείνη των στοιχείων α' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010 (Α' 190).

Το «πρόγραμμα» έχει την ίδια έννοια με εκείνη του στοιχείου β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010, αλλά περιλαμβάνει επίσης ραδιοφωνικά προγράμματα και υλικό ραδιοφωνικών προγραμμάτων. Επίσης, για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, το «υλικό προγραμμάτων» έχει την ίδια έννοια με το «πρόγραμμα».

γ) Υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού.

δ) Μία εκ των κατωτέρω νομικών υπηρεσιών:

αα) Νομική εκπροσώπηση ενός πελάτη από δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ. 258/1987 (Α' 125) σε:

- διαιτησία ή συμβιβασμό που πραγματοποιείται σε κράτος-μέλος, τρίτη χώρα ή ενώπιον διεθνούς αρχής διαιτησίας ή συμβιβασμού, ή

- δικαστικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων, δικαιοδοτικών οργάνων ή δημόσιων αρχών κράτους - μέλους, τρίτης χώρας ή διεθνών δικαστηρίων και δικαιοδοτικών οργάνων ή θεσμικών οργάνων.

ββ) Νομικές συμβουλές που παρέχονται για την προετοιμασία οποιασδήποτε από τις διαδικασίες που αναφέρονται στο ανωτέρω σημείο αα' ή, εάν υπάρχει απτή ένδειξη και σημαντική πιθανότητα το ζήτημα το οποίο αφορούν οι συμβουλές να αποτελέσει αντικείμενο τέτοιων διαδικασιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλές παρέχονται από δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ. 258/1987.

γγ) Υπηρεσίες πιστοποίησης και εξακρίβωσης της γνησιότητας εγγράφων που πρέπει να παρέχονται από συμβολαιογράφους.

δδ) Νομικές υπηρεσίες που παρέχονται από εμπιστευματοδόχους (trustees), διορισμένους επιτρόπους ή άλλες νομικές υπηρεσίες των οποίων οι πάροχοι διορίζονται από δικαστήριο ή δικαιοδοτικό όργανο ή διορίζονται εκ του νόμου για να εκτελέσουν συγκεκριμένα καθήκοντα υπό την εποπτεία τέτοιων δικαστηρίων ή δικαιοδοτικών οργάνων.

εε) Άλλες νομικές υπηρεσίες οι οποίες συνδέονται, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

ε) Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια του ν. 3607/2007 (Α' 245), καθώς και υπηρεσίες και πράξεις

κεντρικών τραπεζών που εκτελούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

στ) Δάνεια, είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων.

ζ) Υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνου που παρέχονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις και οι οποίες εμπίπτουν στους ακόλουθους κωδικούς CPV, όπως ορίζονται στο άρθρο 26: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 και 85143000-3 εκτός των υπηρεσιών μεταφοράς ασθενών με ασθενοφόρο.

η) Συμβάσεις παραχώρησης για υπηρεσίες πολιτικών εκστρατειών που καλύπτονται από τους κωδικούς CPV 79341400-0, 92111230-3 και 92111240-6, όταν ανατίθενται από πολιτικό κόμμα στο πλαίσιο προεκλογικής εκστρατείας.

9. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών λαχειοφόρων αγορών που εμπίπτουν στον κωδικό CPV 92351100-7, οι οποίες ανατίθενται σε οικονομικό φορέα βάσει αποκλειστικού δικαιώματος. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, η έννοια του αποκλειστικού δικαιώματος δεν καλύπτει τα αποκλειστικά δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του παρόντος.

Η πράξη εκχώρησης τέτοιου αποκλειστικού δικαιώματος ανακοινώνεται Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

10. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που αναθέτουν αναθέτοντες φορείς για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους σε τρίτη χώρα, υπό συνθήκες που δεν συνεπάγονται την υλική εκμετάλλευση δικτύου ή γεωγραφικής περιοχής εντός των γεωγραφικών ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 10

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

(άρθρο 11 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης των οποίων βασικός στόχος είναι να επιτραπεί στις αναθέτουσες αρχές η παροχή ή η εκμετάλλευση δημόσιων δικτύων επικοινωνιών ή η παροχή στο κοινό μίας ή περισσότερων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου οι όροι «δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών» και «δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών» έχουν την έννοια του ν. 4070/2012 (Α' 82).

Άρθρο 11

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα του ύδατος **(άρθρο 12 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)**

1. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που αφορούν:

α) Τη διάθεση ή την εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος.

β) Την τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

2. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται επίσης στις συμ-

βάσεις παραχώρησης με αντικείμενο το οποίο σχετίζεται με: α) έργα υδραυλικής μηχανικής, άρδευσης ή αποστράγγισης, εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για εφοδιασμό με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20% του συνολικού όγκου ύδατος που διατίθεται από τέτοια σχέδια ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης, ή β) την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων, , όταν συνδέονται με δραστηριότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 12
Συμβάσεις Παραχώρησης που ανατίθενται
σε συνδεδεμένη επιχείρηση
(άρθρο 13 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση της οποίας οι ετήσιοι λογαριασμοί έχουν ενοποιηθεί με τους λογαριασμούς του αναθέτοντος φορέα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ν. 4308/2014 (Α' 251).

2. Στην περίπτωση φορέων που δεν εμπίπτουν στο ν. 4308/2014, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση η οποία:

α) μπορεί να υπόκειται, άμεσα ή έμμεσα, σε δεσπόζουσα επιρροή του αναθέτοντος φορέα,

β) μπορεί να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή επί του αναθέτοντος φορέα, ή

γ) υπόκειται, από κοινού με τον αναθέτοντα φορέα, στη δεσπόζουσα επιρροή άλλης επιχείρησης δυνάμει ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, η έννοια της «δεσπόζουσας επιρροής» ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4.

3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 16 και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται:

α) από αναθέτοντα φορέα σε συνδεδεμένη επιχείρηση, ή

β) από κοινοπραξία η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ σε επιχείρηση συνδεδεμένη με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς.

4. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται:

α) Στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών της συνδεδεμένης επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις υπηρεσίες που παρείχε η εν λόγω επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία, προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών στον αναθέτοντα φορέα ή σε άλλες επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.

β) Στις συμβάσεις παραχώρησης έργων, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών της συνδεδεμένης επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έργα που εκτέλεσε η εν λόγω επιχείρηση, προέρχεται από την παροχή έργων στον αναθέτοντα φορέα ή σε άλλες επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.

5. Όταν λόγω της ημερομηνίας σύστασης της συνδεδεμένης επιχείρησης ή της ημερομηνίας έναρξης των δραστηριοτήτων της δεν είναι διαθέσιμος ο κύκλος εργασιών της για την τελευταία τριετία, η επιχείρηση αρκεί

να αποδεικνύει ότι ο κύκλος εργασιών που αναφέρεται στα στοιχεία α' ή β' της παραγράφου 4 είναι αξιόπιστος, ιδίως με προβολές επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

6. Όταν περισσότερες από μία επιχειρήσεις συνδεδεμένες με τον αναθέτοντα φορέα με τον οποίο συγκροτούν οικονομικό όμιλο παρέχουν την ίδια ή παρόμοιες υπηρεσίες ή εκτελούν ίδια ή παρόμοια έργα, για τον υπολογισμό των προαναφερόμενων στην παράγραφο 4 ποσοστών λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών που προκύπτει αντιστοίχως από την παροχή υπηρεσιών, ή την εκτέλεση έργων εκ μέρους των εν λόγω συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Άρθρο 13
Συμβάσεις που ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε
αναθέτοντα φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία
(άρθρο 14 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 16 και με την προϋπόθεση ότι η κοινοπραξία έχει συσταθεί με σκοπό την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας επί περιοδο τουλάχιστον τριών (3) ετών και ότι η συστατική πράξη της κοινοπραξίας ορίζει ότι οι αναθέτοντες φορείς που τη συγκροτούν συμμετέχουν σε αυτήν τουλάχιστον για την εν λόγω περίοδο, ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις:

α) τις οποίες αναθέτει κοινοπραξία η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από ορισμένους αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων αναφερόμενων στο Παράρτημα ΙΙ σε έναν από τους εν λόγω αναθέτοντες φορείς, ή

β) τις οποίες αναθέτει αναθέτων φορέας σε τέτοιου είδους κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει.

Άρθρο 14
Κοινοποίηση πληροφοριών από αναθέτοντες φορείς
(άρθρο 15 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως, τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12 και του άρθρου 13:

α) Τις επωνυμίες των σχετικών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών.

β) Τη φύση και την αξία των σχετικών παραχωρήσεων.

γ) Τις αποδείξεις, που η Επιτροπή κρίνει απαραίτητες, ότι η σχέση μεταξύ της επιχείρησης ή της κοινοπραξίας στην οποία ανατίθενται οι συμβάσεις παραχώρησης και του αναθέτοντος φορέα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των άρθρων 12 ή 13.

Άρθρο 15
Αποκλεισμός δραστηριοτήτων που είναι άμεσα
εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό
(άρθρο 16 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς εφόσον κρίνεται ότι η δραστηριότητα που αφορούν οι παραχωρήσεις αυτές είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις με τις οποίες προσαρμόζεται η νομοθεσία στα άρθρα 34 και 35 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Άρθρο 16
Συμβάσεις παραχώρησης μεταξύ φορέων
του δημόσιου τομέα
(άρθρο 17 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Σύμβαση παραχώρησης που ανατίθεται από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα σύμφωνα με το στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 σε άλλο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ασκεί επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της/του υπηρεσιών.

β) Πάνω από το 80% των δραστηριοτήτων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου πραγματοποιείται κατά την εκτέλεση καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή τον ελέγχοντα αναθέτοντα φορέα ή από άλλα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από την εν λόγω αναθέτουσα αρχή ή τον εν λόγω αναθέτοντα φορέα και

γ) Δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο, με εξαίρεση μορφές συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων χωρίς δυνατότητα ελέγχου ή δικαιώματος αρνησικυρίας που απαιτούνται από τις ισχύουσες διατάξεις, σύμφωνα με τις Συνθήκες, οι οποίες δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας όπως ορίζεται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 θεωρείται ότι ασκεί έλεγχο επί ενός νομικού προσώπου παρόμοιο με τον έλεγχο που ασκεί στις υπηρεσίες της/του κατά την έννοια του στοιχείου α' της παρούσας παραγράφου, όταν ασκεί αποφασιστική επιρροή τόσο στους στρατηγικούς στόχους όσο και στις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου. Ο έλεγχος μπορεί επίσης να ασκείται από άλλο νομικό πρόσωπο, το οποίο με τη σειρά του ελέγχεται κατά τον ίδιο τρόπο από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης και όταν ένα ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας όπως ορίζεται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, αναθέτει σύμβαση παραχώρησης στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα που το ελέγχει ή σε άλλο νομικό πρόσωπο που τελεί υπό τον έλεγχο της ίδιας αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, εφόσον δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η σύμβαση παραχώρησης, με εξαίρεση μορφές συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων χωρίς δυνατότητα ελέγχου ή δικαιώματος αρνησικυρίας που απαιτούνται από τις ισχύουσες διατάξεις, σύμφωνα με τις Συνθήκες, οι οποίες δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

3. α) Μια αναθέτουσα αρχή ή ένας αναθέτων φορέας όπως ορίζεται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 που δεν ασκεί επί νομικού προσώπου ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου έλεγχο υπό την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορεί εντούτοις να αναθέσει σύμβαση παραχώρησης στο εν λόγω νομικό πρόσωπο χωρίς να εφαρμόσει τον παρόντα νόμο, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, όπως ορίζεται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου

4, ασκεί από κοινού με άλλες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς έλεγχο επί του εν λόγω νομικού προσώπου ανάλογο εκείνου που ασκεί στις υπηρεσίες της/του.

αβ) Πάνω από το 80% των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου πραγματοποιείται κατά την εκτέλεση καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από τις ελέγχουσες αναθέτουσες αρχές ή τους ελέγχοντες αναθέτοντες φορείς ή από άλλα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, και

αγ) Δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο, με εξαίρεση μορφές συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων χωρίς δυνατότητα ελέγχου ή δικαιώματος αρνησικυρίας που απαιτούνται από τις ισχύουσες διατάξεις, οι οποίες είναι σύμφωνες με τις συνθήκες και οι οποίες δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

β) Για τους σκοπούς του στοιχείου αα' της περίπτωσης απαρ., θεωρείται ότι οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς όπως ορίζονται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ασκούν από κοινού έλεγχο επί νομικού προσώπου εφόσον πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

βα) Τα όργανα λήψης αποφάσεων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου απαρτίζονται από αντιπροσώπους όλων των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων που συμμετέχουν. Ο ίδιος αντιπρόσωπος μπορεί να εκπροσωπεί πολλές ή όλες τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς που συμμετέχουν.

ββ) Οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς είναι σε θέση να ασκούν από κοινού αποφασιστική επιρροή στους στρατηγικούς στόχους και τις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου, και

βγ) Το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο δεν επιδιώκει συμφέροντα αντίθετα από τα συμφέροντα των ελεγχουσών αναθετουσών αρχών ή των ελεγχόντων αναθετόντων φορέων.

4. Σύμβαση που συνάπτεται αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων όπως ορίζονται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η σύμβαση θεσπίζει ή υλοποιεί συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών ή των συμμετεχόντων αναθετόντων φορέων η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που πρέπει να παρέχουν αποβλέπουν στην επίτευξη κοινών στόχων,

β) η υλοποίηση της εν λόγω συνεργασίας λαμβάνει αποκλειστικά υπόψη το δημόσιο συμφέρον, και

γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς εκτελούν στην ελεύθερη αγορά λιγότερο από το 20% των δραστηριοτήτων που άπτονται της συνεργασίας.

5. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού των δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο στοιχείο β' της παραγράφου 1, στο στοιχείο β' της παραγράφου 3 και στο στοιχείο γ' της παραγράφου 4, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος συνολικός κύκλος εργασιών ή άλλο ενδεδειγμένο μέτρο που βασίζεται στις δραστηριότητες, όπως το κόστος που βαρύνει το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο, αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα κατά το στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, όσον αφορά υπηρεσίες, αγαθά και έργα κατά την τριετία που προηγείται της ανάθε-

σης της σύμβασης.

Όταν, λόγω της ημερομηνίας σύστασης ή έναρξης λειτουργίας του συγκεκριμένου νομικού προσώπου, αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, ή λόγω αναδιοργάνωσης των δραστηριοτήτων του, ο κύκλος εργασιών ή άλλο μέτρο που βασίζεται στις δραστηριότητες, όπως το κόστος, είτε δεν είναι διαθέσιμο για την τελευταία τριετία είτε δεν είναι πλέον ενδεδειγμένο, αρκεί να αποδειχθεί η αξιοπιστία της μέτρησης της δραστηριότητας, ιδίως με προβολές επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

6. α) Για την προετοιμασία, διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης και την εποπτεία επίβλεψη σύμβασης παραχώρησης έργου απαιτείται η τεχνική υπηρεσία κάθε αναθέτουσας αρχής ή φορέα να φέρει ελάχιστη στελέχωση που περιλαμβάνει ιδίως τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού της και τα προσόντα αυτών (ειδικότητες, εμπειρία κ.λπ.) προκειμένου να δύναται να ανταποκριθεί επαρκώς στα προς παραχώρηση έργα, ανάλογα με τον προϋπολογισμό, το είδος, την κατηγορία τους, το μέγεθος και την πολυπλοκότητά τους. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζεται η ελάχιστη στελέχωση κατά αριθμό, ειδικότητα, προσόντα των απασχολούμενων σε αυτή καθώς επίσης και οι ειδικότερες προδιαγραφές επάρκειάς της ανάλογα με τον προϋπολογισμό, το είδος, την κατηγορία, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των έργων.

β) Αν κάποια υπηρεσία δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας, που προβλέπονται από την ανωτέρω κοινή απόφαση των Υπουργών, θεωρείται ως υπηρεσία που δεν έχει τεχνική επάρκεια και τα έργα και οι μελέτες αρμοδιότητας της ανατίθενται με προγραμματική σύμβαση στην τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος την αναθέτουσα αρχή φορέα ή της περιφέρειας ή σε άλλη τεχνική υπηρεσία του κεντρικού δημόσιου τομέα

Στην εν λόγω προγραμματική σύμβαση θα ορίζονται τουλάχιστον:

αα) Το αντικείμενο της σύμβασης, το πρόγραμμα εκτέλεσης της μελέτης ή υπηρεσίας και η προεκτιμώμενη συνολική δαπάνη, ββ) τα καθήκοντα της νέας τεχνικής υπηρεσίας, γγ) ο τρόπος κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της σύμβασης δαπανών της νέας τεχνικής υπηρεσίας και οι λεπτομέρειες της καταβολής της, δδ) οι ποινικές ρήτρες και άλλες συνέπειες σε βάρος της νέας τεχνικής υπηρεσίας σε περίπτωση υπαίτιας πλημμελούς εκπλήρωσης της εντολής, εε) οι όροι διαπίστωσης της εκπλήρωσης των καθηκόντων της νέας τεχνικής υπηρεσίας και της λήξης της σύμβασης, στστ) ο τρόπος και οι όροι χρηματοδότησης των συμβάσεων που θα αναθέτει η νέα τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής, ζζ) οι όροι άσκησης του τεχνικού, οικονομικού και λογιστικού ελέγχου του κυρίου του έργου κατά τις φάσεις εκπλήρωσης της σύμβασης και ηη) οι πράξεις και ενέργειες της νέας τεχνικής υπηρεσίας πριν από τις οποίες απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του κυρίου του έργου.

γ) Η αναθέτουσα αρχή ευθύνεται έναντι του κυρίου του έργου για την καλή εκτέλεση των καθηκόντων της και έναντι των τρίτων ευθύνεται εις ολόκληρο με τον κύριο του έργου. Αν στην σύμβαση δεν ορίζεται διαφορετικά, εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδικώς τον κύριο του έργου έναντι των τρίτων κατά την ενάσκηση των καθηκόντων της έως την λήξη της σύμβασης. Αποφαινόμενα όργανα της συγκεκριμένης κάθε φορά σύμβασης είναι τα αρμόδια όργανα της νέας τεχνικής υπηρεσίας της αναθέτουσας αρχής.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

Διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης έχουν περιορισμένη διάρκεια. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υπολογίζει τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης ανάλογα με τα έργα ή τις υπηρεσίες που ζητούνται.

2. Για τις συμβάσεις παραχώρησης που διαρκούν περισσότερο από πέντε (5) έτη, η μέγιστη διάρκεια της παραχώρησης δεν πρέπει να υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο εντός του οποίου ο παραχωρησιούχος θα μπορούσε να αποσβέσει τις επενδύσεις που πραγματοποίησε για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών μαζί με κάποια απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τις επενδύσεις που απαιτούνται για την επίτευξη των συγκεκριμένων συμβατικών υποχρεώσεων.

Οι επενδύσεις που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό περιλαμβάνουν τόσο την αρχική επένδυση όσο και τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 18

Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες (άρθρο 19 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα IV και υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου υπόκεινται μόνον στις υποχρεώσεις που απορρέουν:

α) από την παράγραφο 3 του άρθρου 30 και τα άρθρα 31 και 60 όταν η εκτιμώμενη αξία της εν λόγω σύμβασης παραχώρησης ισούται με ή υπερβαίνει το χρηματικό όριο της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ή

β) από τα άρθρα 33 και 60 για τις εν λόγω συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

Άρθρο 19

Μεικτές συμβάσεις (άρθρο 20 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης που έχουν ως αντικείμενο τόσο έργα όσο και υπηρεσίες ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται στο είδος της σύμβασης που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης παραχώρησης. Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων, που αποτελούνται εν μέρει από κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες του Παραρτήματος IV και εν μέρει από άλλες υπηρεσίες, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών είναι η υψηλότερη.

2. Όταν τα διάφορα μέρη συγκεκριμένης σύμβασης μπορούν αντικειμενικά να διαχωριστούν, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 3 και 4. Όταν τα διάφορα μέρη συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, εφαρμόζεται η παράγραφος 5.

Όταν μέρος μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή το ν. 3978/2011, εφαρμόζεται το άρθρο 20 του παρόντος.

Στην περίπτωση συμβάσεων που προορίζονται να καλύψουν πλείονες δραστηριότητες, μία από τις οποίες υπόκειται είτε στο Παράρτημα II του παρόντος νόμου είτε στις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ, οι ισχύουσες διατάξεις καθορίζονται, αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος και την σχετική διάταξη με την οποία εναρμονίζεται το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

3. Σε περίπτωση σύμβασης το αντικείμενο της οποίας εν μέρει καλύπτεται και εν μέρει εξαιρείται από τον παρόντα νόμο, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέγουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για τα επιμέρους μέρη. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να αναθέσουν χωριστές συμβάσεις για συγκεκριμένα μέρη, η απόφαση για το ποιο νομικό καθεστώς εφαρμόζεται σε καθεμία από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε συγκεκριμένου τμήματος.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν την ανάθεση ενιαίας σύμβασης, ο παρών νόμος εφαρμόζεται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου ή στο άρθρο 20, στην προκύπτουσα μεικτή σύμβαση ανεξαρτήτως της αξίας των μερών που διαφορετικά θα ενέπιπταν σε άλλο νομικό καθεστώς και ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος από το οποίο θα διέπονταν σε διαφορετική περίπτωση τα μέρη αυτά.

4. Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που περιλαμβάνουν τόσο στοιχεία συμβάσεων παραχώρησης όσο και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καλύπτονται από την Οδηγία 2014/24/ΕΕ ή συμβάσεων που καλύπτονται από την Οδηγία 2014/25/ΕΕ, η μεικτή σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις, αντίστοιχα, της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ή της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

5. Όταν τα διάφορα μέρη συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, το ισχύον νομικό καθεστώς καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης. Σε περίπτωση που η σύμβαση αυτή περιλαμβάνει στοιχεία και από σύμβαση παραχώρησης έργου κατά την έννοια της περίπτωσης 8 του άρθρου 2 του παρόντος, το ισχύον νομικό καθεστώς κατά το προηγούμενο εδάφιο καθορίζεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών κατά τις κείμενες διατάξεις για τις οικείες συμβάσεις άνω των ορίων εφαρμογής της οδηγίας και του Τεχνικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα για τις συμβάσεις κάτω του ορίου εφαρμογής της Οδηγίας.

Στην περίπτωση συμβάσεων που περιλαμβάνουν τόσο στοιχεία σύμβασης παραχώρησης υπηρεσιών όσο και στοιχεία συμβάσεων προμήθειας αγαθών, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται σύμφωνα με το ποιά από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή αγαθών είναι η υψηλότερη.

Άρθρο 20
Μεικτές συμβάσεις που αφορούν την άμυνα
ή την ασφάλεια
(άρθρο 21 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις μεικτές συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο στοιχεία σύμβασης παραχώρησης που καλύπτονται από τον παρόντα νόμο και

στοιχεία συμβάσεων ή άλλα στοιχεία τα οποία καλύπτονται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή από το ν. 3978/2011.

Στην περίπτωση συμβάσεων που προορίζονται να καλύψουν πολλαπλές δραστηριότητες, μία εκ των οποίων υπόκειται είτε στο Παράρτημα II του παρόντος είτε στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ και μία άλλη καλύπτεται από το ν. 3978/2011 ή το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ, οι διατάξεις που ισχύουν καθορίζονται, αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 22 του παρόντος και το άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

2. Όταν τα διαφορετικά μέρη μιας συγκεκριμένης σύμβασης μπορούν αντικειμενικά να διαχωριστούν, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν να αναθέσουν χωριστές συμβάσεις για τα διαφορετικά μέρη ή να αναθέσουν ενιαία σύμβαση. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να αναθέσουν χωριστές συμβάσεις για συγκεκριμένα μέρη, η απόφαση για το ποιο νομικό καθεστώς εφαρμόζεται σε καθεμία από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε συγκεκριμένου μέρους. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να αναθέσουν ενιαία σύμβαση, ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια για τον καθορισμό του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος:

α) όταν μέρος μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή διαφορετικά τμήματα καλύπτονται αντίστοιχα από το άρθρο 346 ΣΛΕΕ και το ν. 3978/2011, η σύμβαση μπορεί να ανατίθεται χωρίς εφαρμογή του παρόντος νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση ενιαίας σύμβασης βασίζεται σε αντικειμενικούς λόγους,

β) όταν μέρος μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από το ν. 3978/2011, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να επιλέξει την ανάθεση της σύμβασης σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3978/2011, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση ενιαίας σύμβασης βασίζεται σε αντικειμενικούς λόγους.

Η απόφαση ανάθεσης ενιαίας σύμβασης δεν μπορεί, ωστόσο, να λαμβάνεται με σκοπό την εξαίρεσή της από την εφαρμογή του παρόντος νόμου ή του ν. 3978/2011.

3. Όταν τα διαφορετικά τμήματα μιας συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, η σύμβαση μπορεί να ανατίθεται χωρίς την εφαρμογή του παρόντος νόμου, όταν περιλαμβάνει στοιχεία στα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ. Διαφορετικά, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί, κατ' επιλογήν της αναθέτουσας αρχής ή φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή του ν. 3978/2011.

Άρθρο 21
Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που
περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και άλλες
δραστηριότητες
(άρθρο 22 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 19, στην περίπτωση συμβάσεων που προορίζονται να καλύψουν πολλαπλές δραστηριότητες, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για κάθε συγκεκριμένη δραστηριότητα ή την ανάθεση ενιαίας σύμβασης. Όταν οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν την ανάθεση χωριστής σύμβασης, η απόφαση για τους κανόνες που εφαρμόζονται σε καθεμία από τις χωριστές αυτές

συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 19, αν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς επιλέξουν να αναθέσουν ενιαία σύμβαση, ισχύουν οι παράγραφοι 2 και 3 του παρόντος άρθρου. Ωστόσο, όταν μία από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες καλύπτεται από το ν. 3978/2011 ή το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ, εφαρμόζεται το άρθρο 22 του παρόντος νόμου.

Η επιλογή ανάμεσα στην ανάθεση ενιαίας σύμβασης και στην ανάθεση περισσότερων χωριστών συμβάσεων δεν πρέπει να γίνεται με σκοπό την εξαίρεση μιας σύμβασης ή συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ή, ενδεχομένως, των διατάξεων με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ ή στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ.

2. Μια σύμβαση που προορίζεται να καλύψει πολλαπλές δραστηριότητες υπόκειται στους κανόνες που ισχύουν για την κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται.

3. Στην περίπτωση συμβάσεων για τις οποίες είναι αντικειμενικά αδύνατος ο καθορισμός της κύριας δραστηριότητας για την οποία προορίζονται, οι εφαρμοστέοι κανόνες καθορίζονται σύμφωνα με τα εξής:

α) Εάν μία από τις δραστηριότητες για τις οποίες προορίζεται η σύμβαση υπόκειται στις διατάξεις που εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές και η άλλη υπόκειται στις διατάξεις που εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς, η σύμβαση παραχώρησης ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές.

β) Εάν μία από τις δραστηριότητες για τις οποίες προορίζεται η σύμβαση υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και η άλλη στις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τις τελευταίες διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

γ) Εάν μία από τις δραστηριότητες για τις οποίες προορίζεται η σύμβαση υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και η άλλη δεν υπόκειται ούτε στις διατάξεις του παρόντος, ούτε στις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ ή στις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 22

Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και συγχρόνως αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια (άρθρο 23 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Στην περίπτωση συμβάσεων που προορίζονται να καλύψουν πολλαπλές δραστηριότητες, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για κάθε συγκεκριμένη δραστηριότητα ή την ανάθεση ενιαίας σύμβασης. Όταν οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για διαφορετικά μέρη, η απόφαση για το ποιο νομικό καθεστώς εφαρμόζεται σε καθένα από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 20, σε περίπτωση που οι αναθέτοντες φορείς επιλέξουν να αναθέσουν ενιαία σύμβαση, ισχύει η παράγραφος 2.

Ωστόσο, η επιλογή ανάμεσα στην ανάθεση ενιαίας σύμβασης και στην ανάθεση περισσότερων χωριστών συμβάσεων δεν πρέπει να γίνεται με σκοπό την εξαίρεση σύμβασης ή συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ή του ν. 3978/2011.

2. Στην περίπτωση συμβάσεων που προορίζονται να καλύψουν μια δραστηριότητα που υπόκειται στον παρόντα νόμο και μια άλλη δραστηριότητα η οποία:

α) καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή

β) υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011

ο αναθέτων φορέας μπορεί να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς την εφαρμογή του παρόντος νόμου στις περιπτώσεις του στοιχείου α' ή μπορεί να επιλέξει να αναθέσει τη σύμβαση είτε σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου είτε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3978/2011, στις περιπτώσεις του στοιχείου β'. Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν θίγει τα κατώτατα όρια και τις εξαιρέσεις που προβλέπει ο ν. 3978/2011.

Οι συμβάσεις που εμπίπτουν στο στοιχείο β' και οι οποίες επιπλέον περιλαμβάνουν διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή άλλα στοιχεία που καλύπτονται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ μπορούν να ανατίθενται χωρίς την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Ωστόσο, η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται με την προϋπόθεση η ανάθεση της ενιαίας σύμβασης να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και η απόφαση για την ανάθεση ενιαίας σύμβασης να μη λαμβάνεται με σκοπό την εξαίρεση συμβάσεων από την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

ΤΜΗΜΑ IV

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 23

Συμβάσεις παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα (άρθρο 24 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβλέπουν στα τεύχη διαγωνισμού κατ' αποκλειστικότητα δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών σε προστατευόμενα εργαστήρια και σε οικονομικούς φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή ατόμων άλλων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, ή μπορούν να προβλέπουν την εκτέλεση αυτών των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον τουλάχιστον το 30% των εργαζομένων στα εργαστήρια αυτά, στους οικονομικούς φορείς ή στα προγράμματα είναι άτομα με αναπηρίες ή μειονεκτήματα. Η προκήρυξη συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών, ή σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 18, η προκαταρκτική γνωστοποίηση κάνουν μνεία του παρόντος άρθρου.

2. Ως οικονομικοί φορείς της παρ. 1 νοούνται ιδίως:

α) Τα προστατευόμενα παραγωγικά εργαστήρια του άρθρου 17 του ν. 2646/1998 (Α' 236),

β) οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης ευθύνης του άρθρου 12 του ν. 2716/1999 (Α' 96),

γ) οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις ένταξης του σημείου α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4019/2011

(Α' 216).

δ) κάθε άλλος οικονομικός φορέας φορέα που πληροί τα κριτήρια της παραγράφου 1.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας και Οικονομικών μπορούν να καθορίζονται:

α) το κατώτατο ποσοστό των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών και ο τρόπος υπολογισμού του,

β) τα είδη και/ή η προεκτιμώμενη αξία των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών,

γ) οι ειδικότεροι όροι ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών του παρόντος άρθρου,

δ) το ελάχιστο ποσοστό εργαζομένων με αναπηρία ή εργαζόμενων ατόμων άλλων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα εργαστήρια, τους οικονομικούς φορείς ή τα προγράμματα προστατευόμενων θέσεων εργασίας, εφόσον το ποσοστό ορίζεται ανώτερο από το προβλεπόμενο στην παράγραφο 1 και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 24

Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης καλυπτόμενες από τους κωδικούς CPV 73000000-2 έως 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 και 73430000-5, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα οφέλη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα για χρήση κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της/του, και

β) η παρεχόμενη υπηρεσία αμείβεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 25

Οικονομικοί φορείς (άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Στη διακήρυξη διαγωνισμού ή την πρόσκληση υποβολής προσφοράς της παραγράφου 4 του άρθρου 36 ορίζονται οι κατηγορίες των οικονομικών φορέων που δικαιούνται να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου.

Στους δικαιούμενους συμμετοχής του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται υποχρεωτικά οικονομικοί φορείς εγκατεστημένοι σε:

α) κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.)

β) τρίτες χώρες που έχουν συνάψει πολυμερείς ή διμερείς διεθνείς συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση, που προβλέπουν το αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς των συμβάσεων παραχώρησης και στο μέτρο που η υπό ανάθεση σύμβαση παραχώρησης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των συμφωνιών αυτών.

2. Οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, δεν απορρίπτονται με μοναδική αιτιολογία το γεγονός ότι θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα δυνάμει της ελληνικής νομοθεσίας.

Στα τεύχη διαγωνισμού μπορεί να επιβάλλεται στα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν, στην υποβολή προσφοράς ή στην αίτηση συμμετοχής που υποβάλλουν, τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού το οποίο πρόκειται να αναλάβει την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης παραχώρησης.

3. Στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης μπορούν να συμμετέχουν ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων προσωρινών συμπράξεων. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν απαιτούν από τις εν λόγω ενώσεις να διαθέτουν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής.

Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων θα πληρούν τις προϋποθέσεις όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα κατά το άρθρο 39, εφόσον οι προϋποθέσεις αυτές δικαιολογούνται από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικές. Στα πρότυπα τεύχη διαγωνισμού, που μπορεί να εγκρίνονται σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 36 του παρόντος, μπορεί να περιλαμβάνονται τυποποιημένοι όροι σχετικά με την εκ μέρους των ενώσεων οικονομικών φορέων τήρηση των απαιτήσεων αυτών. Οι όροι εκτέλεσης σύμβασης παραχώρησης από τέτοιες ενώσεις οικονομικών φορέων, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους που επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες, πρέπει επίσης να δικαιολογούνται από αντικειμενικούς λόγους και να είναι αναλογικοί.

4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2, οι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς μπορούν να υποχρεώσουν τις ενώσεις οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή αφού τους ανατεθεί η σύμβαση, στο βαθμό που τούτο είναι αναγκαίο για την ικανοποιητική εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 54.

Άρθρο 26

Ονοματολογίες (άρθρο 27 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο της ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης πραγματοποιούνται χρησιμοποιώντας το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)» όπως θεσπίστηκε δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τους κανονισμούς της Επιτροπής 2151/2003 (L 329) και 213/2008 (L 74).

Άρθρο 27

Εχεμύθεια (άρθρο 28 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Εκτός αν προβλέπεται άλλως στον παρόντα νόμο ή σε λοιπές κείμενες διατάξεις και ιδίως στη νομοθεσία όσον αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση και με την ε-

πιφύλαξη των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των ανατιθέμενων συμβάσεων παραχώρησης και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 31 και 44, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που τους έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τη δημοσιοποίηση μη εμπιστευτικών τμημάτων συναφθεισών συμβάσεων παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να επιβάλλει απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς, με στόχο την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών που τους παρέχει καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

3. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

4. Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

Άρθρο 28

Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία (άρθρο 29 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Εκτός από τις περιπτώσεις που η χρήση ηλεκτρονικών μέσων είναι υποχρεωτική, σύμφωνα την παράγραφο 2 του άρθρου 32 και το άρθρο 34, οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς επιλέγουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα επικοινωνίας για κάθε επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών:

- α) ηλεκτρονικά μέσα,
- β) ταχυδρομείο ή φαξ,
- γ) παράδοση ιδιοχειρώς πιστοποιούμενη από αποδεικτικό παραλαβής.

2. Το επιλεγέν μέσο επικοινωνίας θα πρέπει να είναι γενικώς προσιτό, να μην εισάγει διακρίσεις και να μην περιορίζει την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων παραχώρησης. Τα μέσα και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους πρέπει να είναι συμβατά με τις εν γένει χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

Σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διασφαλίζουν ότι διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων και το απόρρητο των αιτήσεων και των προσφορών. Εξετάζουν το περιεχόμενο των αιτήσεων και των προσφορών μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

3. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν για την σύναψη των συμβάσεων παραχώρησης το Εθνικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), εφόσον γίνεται ρητή

περί τούτου μνεία στα τεύχη διαγωνισμού. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων παραχώρησης αναλόγως του είδους, του αντικειμένου ή της αξίας αυτών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και οι διαδικασίες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με:

α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και χορήγησης αντιγράφων και

γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδικών πρακτικής.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και οι διαδικασίες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου κατά την ανάθεση και εκτέλεση των Συμβάσεων Παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαλειτουργική σύνδεση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της αρχής και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών, όπως των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, του Μητρώου Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, όπως (ΜΕΚ, ΜΕΕΠ), του προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 3862/2010 (Α' 112), όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων που αφορούν τη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜ-ΔΗΣ, με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση της πορείας ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών και ασφαλιστικών αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς, επίσης, και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης, καθώς και άλλων κρατών-μελών.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης

και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και οι διαδικασίες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με:

α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/ 2011 και του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και τις μεθόδους εγγραφής και αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ,

β) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και εκτέλεσης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

γ) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και χορήγησης αντιγράφων,

δ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδικών πρακτικής και

ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 29
Γενικές αρχές
(άρθρο 30 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορούν να οργανώνουν ελεύθερα τη διαδικασία που οδηγεί στην επιλογή του παραχωρησιούχου με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Κατά το σχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης τηρούνται οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 6. Ειδικότερα, κατά τη διαδικασία ανάθε-

σης της σύμβασης παραχώρησης η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν πρέπει να παρέχει, κατά τρόπο που δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους υποψηφίους ή προσφέροντες εις βάρος άλλων. Επιπλέον, διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης έργου δεν μπορεί να ξεκινήσει χωρίς την προηγούμενη συντέλεση των απαιτούμενων απαλοτριώσεων και ολοκλήρωσης των απαραίτητων αρχαιολογικών ερευνών (τομές, σάρωση επιφάνειας εδάφους κ.λπ.).

3. Στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης, καθώς και στην προσφορά των οικονομικών φορέων περιλαμβάνεται ειδικός όρος εκτέλεσης της σύμβασης που θεσπίζει ρητή δέσμευση των οικονομικών φορέων ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, θα τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί μέσω διατάξεων της νομοθεσίας της Ένωσης, της εθνικής νομοθεσίας, συλλογικών συμβάσεων ή των διεθνών διατάξεων περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου που απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ.

4. Παράβαση των υποχρεώσεων αυτών επιφέρει εις βάρος του παραχωρησιούχου τις κυρώσεις που προβλέπουν οι ως άνω διατάξεις, καθώς και κάθε άλλη κύρωση που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

5. Οι παραχωρησιούχοι εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα προγράμματα επιθεώρησης και ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) σύμφωνα με το π.δ. 113/2014 (Α΄ 180) και του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων σύμφωνα με το π.δ. 100/2014 (Α΄ 167), εφόσον πληρούν τα ειδικότερα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.

Άρθρο 30
Δημοσιεύσεις προκήρυξης συμβάσεων
παραχώρησης
(άρθρο 31 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να αναθέσουν σύμβαση παραχώρησης γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με δημοσίευση προκήρυξης.

2. Οι προκηρύξεις σύμβασης παραχώρησης περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα V και, κατά περίπτωση, οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνεται χρήσιμη από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, με μορφή τυποποιημένων εντύπων.

3. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να αναθέσουν σύμβαση παραχώρησης για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα IV γνωστοποιούν την πρόθεσή τους για ανάθεση σύμβασης παραχώρησης μέσω της δημοσίευσης προκαταρκτικής προκήρυξης. Οι εν λόγω προκηρύξεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα VI.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι αναθέ-

τους αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεούνται να δημοσιεύσουν προκήρυξη σύμβασης παραχώρησης σε περίπτωση που τα έργα ή οι υπηρεσίες μπορούν παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

- α) η σύμβαση παραχώρησης αποσκοπεί στη δημιουργία ή την απόκτηση ενός μοναδικού έργου τέχνης ή μιας καλλιτεχνικής εκδήλωσης,
- β) έλλειψη ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,
- γ) ύπαρξη αποκλειστικού δικαιώματος,
- δ) προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και αποκλειστικών δικαιωμάτων πλην αυτών του σημείου 10 του άρθρου 2.

Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στα στοιχεία β', γ' και δ' της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται μόνον εφόσον δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική επιλογή ή δυνατότητα υποκατάστασης και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων ανάθεσης της παραχώρησης.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται να δημοσιεύσει νέα προκήρυξη σύμβασης παραχώρησης εάν, σε προηγούμενη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, δεν υποβλήθηκε καμία αίτηση συμμετοχής ή προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες αιτήσεις ή προσφορές δεν κρίθηκε κατάλληλη, με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιασώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης παραχώρησης και ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, μια προσφορά θεωρείται ότι δεν είναι κατάλληλη εάν είναι άσχετη με τη σύμβαση παραχώρησης και δεν είναι σε θέση, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, όπως καθορίζονται στα τεύχη διαγωνισμού.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, μια προσφορά δεν θεωρείται κατάλληλη εφόσον:

- α) ο αιτών πρόκειται ή μπορεί να αποκλειστεί βάσει των παραγράφων 5 έως 9 του άρθρου 39 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 39,
- β) οι αιτήσεις περιλαμβάνουν προσφορές που δεν είναι κατάλληλες σύμφωνα με το ανωτέρω δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 31

Γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων παραχώρησης (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Το αργότερο εντός 48 ημερών από την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 32, γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης. Για τις κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες του Παραρτήματος IV, οι γνωστοποιήσεις αυτές μπορούν να συγκεντρώνονται ανά τρίμηνο. Σε αυτή την περίπτωση, αποστέλλονται εντός 48 ημερών από τη λήξη εκάστου τριμήνου.

2. Οι γνωστοποιήσεις συναφθεισας σύμβασης παραχώρησης περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα VII ή, όσον αφορά συμβάσεις παραχώ-

ρησης για κοινωνικές και για άλλες ειδικές υπηρεσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα IV, τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII. Δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32.

Άρθρο 32

Σύνταξη και τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 33 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι προκηρύξεις σύμβασης παραχώρησης, οι γνωστοποιήσεις συναφθεισας σύμβασης παραχώρησης και η γνωστοποίηση που αναφέρεται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στα Παραρτήματα V, VI, VII, VIII και XI του παρόντος και συντάσσονται βάσει των τυποποιημένων εντύπων των Παραρτημάτων XI, XVII, XX, XXI, XXII του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1086 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «περί κατάρτισης τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 842/2011» (L 296).

2. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 συντάσσονται, διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιεύονται σύμφωνα με το Παράρτημα IX. Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαιώνει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα την παραλαβή της προκήρυξης ή γνωστοποίησης και τη δημοσίευση των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν, αναφέροντας την ημερομηνία της δημοσίευσης, η οποία συνιστά και απόδειξη της δημοσίευσης. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται το αργότερο πέντε (5) ημέρες μετά την αποστολή τους. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βαρύνουν την Ένωση.

3. Οι προκηρύξεις σύμβασης παραχώρησης και οι γνωστοποιήσεις συναφθεισας σύμβασης παραχώρησης δημοσιεύονται σε μία ή περισσότερες από τις επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το κείμενο ή τα κείμενα που δημοσιεύονται στην εν λόγω γλώσσα ή γλώσσες. Περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε γνωστοποίησης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

4. Οι προκηρύξεις σύμβασης παραχώρησης και οι γνωστοποιήσεις συναφθεισας σύμβασης παραχώρησης δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο προτού δημοσιευθούν από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός εάν η δημοσίευση σε επίπεδο Ε.Ε. δεν γίνει εντός 48 ωρών αφότου η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαίωσε την παραλαβή από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα της προκήρυξης ή γνωστοποίησης σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Άρθρο 33

Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 33 παρ. 4, δεύτερο εδάφιο της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν τις προκηρύξεις, διακηρύξεις και τις αποφά-

σεις ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 60, στο ΚΗΜΔΗΣ και στην ιστοσελίδα τους, εφόσον διαθέτουν, μέσω διαύλου αυτοματοποιημένης διανομής (RSSFEED).

2. Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις συμβάσεων παραχώρησης της παραγράφου 1 πρέπει να φέρουν αριθμό διαδικτυακής ανάρτησης μητρώου (ΑΔΑΜ) στο ΚΗΜΔΗΣ.

3. Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στα Παραρτήματα V, VI, VII, VIII και XI.

Με απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ε' της παρ. 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204), εκδίδονται τυποποιημένα έντυπα για την σύνταξη των προκηρύξεων και διακηρύξεων της παραγράφου 1, συμπεριλαμβανομένων τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά.

Η έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Οι προκηρύξεις συναφθείσας σύμβασης παραχώρησης που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν περιλαμβάνουν άλλες πληροφορίες εκτός από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή γνωστοποίησης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 34

Ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των τευχών διαγωνισμού (άρθρο 34 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν δωρεάν απεριόριστη και πλήρη άμεση πρόσβαση, με ηλεκτρονικά μέσα, στα τεύχη διαγωνισμού από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 ή, εάν η προκήρυξη δεν περιέχει την πρόσκληση για την υποβολή προσφορών, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών. Στο κείμενο της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης ή των εν λόγω προσκλήσεων διευκρινίζεται η διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα εν λόγω τεύχη διαγωνισμού.

2. Όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, για έκτακτους λόγους ασφαλείας ή τεχνικούς λόγους ή λόγω του ιδιαίτερου ευαίσθητου χαρακτήρα των εμπορικών πληροφοριών που απαιτούν πολύ υψηλό επίπεδο προστασίας, δεν μπορεί να παρασχεθεί δωρεάν απεριόριστη και πλήρης άμεση πρόσβαση, με ηλεκτρονικά μέσα, σε ορισμένα τεύχη διαγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ότι τα σχετικά τεύχη διαγωνισμού θα διαβιβασθούν με άλλα μέσα, πλην των ηλεκτρονικών, καθώς και ότι θα παραταθεί η προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών.

3. Εφόσον έχει ζητηθεί εγκαίρως σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα τεύχη διαγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ή οι αρμόδιες υπηρεσίες παρέχουν σε όλους τους αιτούντες ή τους προσφέροντες που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης συμπληρωματικές πληρο-

φορίες σχετικά με τα τεύχη διαγωνισμού το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών.

Άρθρο 35

Καταπολέμηση της διαφθοράς και πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων (άρθρο 35 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα:

α) για την καταπολέμηση της απάτης, της ευνοιοκρατίας και της διαφθοράς και

β) για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης και η ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων και προσφερόντων.

2. Κατά τη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται οι κανόνες των επομένων παραγράφων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση θεραπεία συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, της κατάρτισης τευχών διαγωνισμού, της επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

3. Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά, οικονομικά ή άλλα προσωπικά συμφέροντα τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι θέτουν σε κίνδυνο την αμεροληψία και την ανεξαρτησία στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

4. Η σύγκρουση συμφερόντων αφορά κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή/και γνωμοδοτικών οργάνων, ή/και

β) τον υπό οποιαδήποτε ιδιότητα επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή/και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριόριστος, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β', τα οποία:

γα) εμπλέκονται στη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης, ή/και

γβ) μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή με τους υπεργολάβους αυτών ή,

σε περίπτωση που ο υποψήφιος ή ο προσφέρων είναι ένωση οικονομικών φορέων, με οποιοδήποτε μέλος της ένωσης, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή προσώπου της παραγράφου 3 στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

β) Η κατοχή από πρόσωπο των περιπτώσεων α' ή/και β' της παραγράφου 3, ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου ενός οικονομικού φορέα, που επιτρέπουν στο μέλος αυτό να συμμετέχει στη διαχείριση των υποθέσεων του εν λόγω οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

γ) Η ύπαρξη κατά τη χρονική περίοδο, που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης παραχώρησης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε την παροχή εξηρημένης εργασίας είτε την εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών μεταξύ ενός προσώπου των περιπτώσεων α' ή/και β' της παραγράφου 3, με έναν οικονομικό φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

6. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχεία α' και β' υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της παραγράφου 4 στοιχείο γ', σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που καθίστανται ενήμεροι για την εν λόγω σύγκρουση, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 7. Παράλληλα, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης παραχώρησης.

7. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αποφαινεται αιτιολογημένα επί της συνδρομής ή μη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων. Αν συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και λαμβάνει αμελλητί τα κατάλληλα μέτρα ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν την εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης. Για την εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 2690/1999 (Α' 45) για τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του.

8. Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να θεραπευθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης.

9. Όλες οι περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν και τα μέτρα που ελήφθησαν σύμφω-

να με το παρόν άρθρο, τεκμηριώνονται σε χωριστή έκθεση, η οποία περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης παραχώρησης του άρθρου 61 και αποστέλλεται στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ..

10. Στα συμβατικά τεύχη προβλέπεται ότι, αν διαπιστωθεί παράβαση των ως άνω υποχρεώσεων εκ μέρους του παραχωρησιούχου ή των νομίμων εκπροσώπων του ή τελεσίδικη καταδίκη του παραχωρησιούχου ή προσώπου που είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του παραχωρησιούχου ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου για λογαριασμό του παραχωρησιούχου για τα εγκλήματα της παραγράφου 4 και της παραγράφου 7 του άρθρου 39, και με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 9 του άρθρου 39, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση παραχώρησης εις βάρος του παραχωρησιούχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ**

Άρθρο 36 **Έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης**

1. Τα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης, υπό την έννοια του στοιχείου, παράγραφος 12 του άρθρου 2, διακρίνονται σε:

α) «τεύχη διαγωνισμού», στα οποία περιλαμβάνονται όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης και

β) «συμβατικά τεύχη», στα οποία περιλαμβάνονται όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης.

2. Τα τεύχη διαγωνισμού περιλαμβάνουν οποιοδήποτε έγγραφο το οποίο δημοσιοποιεί, υποβάλλει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της παραχώρησης ή της διαδικασίας ανάθεσης αυτής, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης παραχώρησης, των τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης παραχώρησης, των μορφωτύπων για την υποβολή των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών για τις γενικές υποχρεώσεις και πρόσθετων εγγράφων.

Οι όροι των τευχών διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή παραδεκτών, κανονικών και κατάλληλων αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών.

3. Τα τεύχη διαγωνισμού αποτελούνται ιδίως από:

α) Τις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που συντάσσονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 30, 31, 32 και 33 του παρόντος νόμου.

β) Τη «διακήρυξη διαγωνισμού» ή την «πρόσκληση υποβολής προσφοράς» με τα παραρτήματά τους.

γ) Το σχέδιο σύμβασης παραχώρησης με τα παραρτήματά της.

4. Η διακήρυξη διαγωνισμού ή πρόσκληση υποβολής προσφοράς περιέχουν ιδίως:

α) Την επωνυμία της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

β) Την προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν.

γ) Το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και

τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (FAX), τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής.

δ) Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται.

ε) Ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης. Επίσης οποιεσδήποτε προβλεπόμενες ρήτρες αναθεώρησης ή τροποποίησης του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσως και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών.

στ) Την προτεινόμενη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης και τις προϋποθέσεις σύντμησης ή παράτασης αυτής.

ζ) Το είδος της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς και τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και την προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών.

η) Την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο καταβολής ή είσπραξης του συμβατικού τιμήματος.

θ) Το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής.

ι) Τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος.

ια) Τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται.

ιβ) Τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης.

ιγ) Τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με την προσωπική κατάσταση, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39.

ιδ) Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη της πλήρωσης των κριτηρίων που αναφέρονται στο προηγούμενο στοιχείο

ιε) Τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης.

ιστ) Τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών.

ιζ) Το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45.

ιη) Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών.

ιθ) Τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς.

5. Τα συμβατικά τεύχη αποτελούνται ιδίως από:

α) Τη σύμβαση παραχώρησης με τα παραρτήματά της.

β) Τις συμβάσεις που συνάπτει ο παραχωρησιούχος με τους υπεργολάβους του, όπως οι συμβάσεις μελέτης, κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας.

γ) Τα παρεπόμενα σύμφωνα μεταξύ της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, του παραχωρησιούχου, των υπεργολάβων και των υπεργολάβων αυτού,

των χρηματοδοτών, δανειστών και ασφαλιστών του παραχωρησιούχου ή του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης ή του Ελληνικού Δημοσίου και περιλαμβάνουν στα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 50.

6. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς δαπάνη για τη λήψη των τευχών διαγωνισμού, πλην της δαπάνης που αντιστοιχεί στο κόστος διαβίβασής τους, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 34.

7. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 32, τα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

8. Με απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204), μπορούν να εκδίδονται μη δεσμευτικά υποδείγματα διακηρύξεων διαγωνισμού υπό την έννοια της παραγράφου 3, στο στοιχείο β' του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 37

Τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι τεχνικές και οι λειτουργικές απαιτήσεις καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα και/ή οι υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης και περιλαμβάνονται στα τεύχη διαγωνισμού. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία εκτέλεσης ή παροχής των ζητούμενων έργων ή υπηρεσιών υπό τον όρο ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης και είναι ανάλογα της αξίας και των στόχων της σύμβασης. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί ιδίως να περιλαμβάνουν τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων, το σχεδιασμό για όλες τις χρήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες), καθώς και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, τις επιδόσεις, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, καθώς και οδηγίες για τους χρήστες.

2. Εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένη κατασκευή ή προέλευση ή σε ιδιαίτερη μέθοδο κατασκευής που χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε σε εμπορικό σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τύπο ή συγκεκριμένη παραγωγή που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Τέτοια αναφορά επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι εφικτή μια επαρκώς ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης. Η εν λόγω αναφορά συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο».

3. Μια αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα δημοπρατούμενα έργα και υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές τις οποίες έχει καθορί-

σει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδελεγχόμενο μέσο, ότι οι λύσεις που προτείνει ανταποκρίνονται, κατά ισοδύναμο τρόπο, στις τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις.

Άρθρο 38
Διαδικαστικές εγγυήσεις
(άρθρο 37 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται στη βάση των κριτηρίων που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας σύμφωνα με το άρθρο 45, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η προσφορά πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχει ορίσει, κατά περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας,

β) ο προσφέρων πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 39 και

γ) ο προσφέρων δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία ανάθεσης βάσει των παραγράφων 4 έως 7 του άρθρου 39 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 39.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α' περιλαμβάνουν προϋποθέσεις και χαρακτηριστικά (κυρίως τεχνικά, φυσικά, λειτουργικά και νομικά) που κάθε προσφορά θα πρέπει να πληροί ή να διαθέτει.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας παρέχουν:

α) στην προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης, περιγραφή της παραχώρησης και των προϋποθέσεων συμμετοχής,

β) στην προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης, τη διακήρυξη διαγωνισμού ή την πρόσκληση υποβολής προσφορών ή σε άλλα τεύχη διαγωνισμού, περιγραφή των κριτηρίων ανάθεσης και, κατά περίπτωση, τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται,

γ) στα τεύχη διαγωνισμού τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 36.

3. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των υποψηφίων ή προσφερόντων σε κατάλληλο επίπεδο, εφόσον αυτό γίνεται με διαφάνεια και με αντικειμενικά κριτήρια. Ο αριθμός των υποψηφίων ή προσφερόντων που καλούνται να συμμετάσχουν πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός.

4. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κοινοποιούν σε όλους τους συμμετέχοντες την περιγραφή της προβλεπόμενης οργάνωσης της διαδικασίας και ενδεικτική προθεσμία. Ενδεχόμενη τροποποίηση κοινοποιείται σε όλους τους συμμετέχοντες και, στο βαθμό που αφορά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη, ανακοινώνεται σε όλους τους οικονομικούς φορείς.

5. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας εξασφαλίζει την κατάλληλη καταγραφή των σταδίων της διαδικασίας σύμφωνα με τα μέσα που κρίνει επιβεβλημένα με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 27.

6. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να προβεί σε διαπραγματεύσεις με τους υποψηφίους και τους προσφέροντες. Το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης, τα κριτήρια ανάθεσης και οι ελάχιστες απαιτήσεις δεν τροποποιούνται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

Άρθρο 39
Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση των υποψηφίων
(άρθρο 38 παράγραφοι 1-9 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής που σχετίζονται με την επαγγελματική και τεχνική ικανότητα, τη χρηματοοικονομική και οικονομική επάρκεια των υποψηφίων ή των προσφερόντων βάσει υπεύθυνων δηλώσεων και συστάσεων που πρέπει να υποβάλλονται ως αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που διευκρινίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης και οι οποίες πρέπει να μην εισάγουν διακρίσεις και να είναι αναλογικές με το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής σχετίζονται και είναι αναλογικές με την ανάγκη διασφάλισης της ικανότητας του παραχωρησιούχου να εκτελέσει τη σύμβαση παραχώρησης, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της σύμβασης και με τον στόχο εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

2. Για την πλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον κρίνεται σκόπιμο και για συγκεκριμένη σύμβαση παραχώρησης, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της παραχώρησης, προσκομίζοντας για παράδειγμα σχετική δέσμευση των εν λόγω φορέων. Όσον αφορά τη χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και οι άλλοι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης.

3. Ομοίως, μια ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 25, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση άλλων φορέων.

4. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς όπως ορίζονται στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης σε περίπτωση που περιέλθει σε γνώση τους ότι υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300),

β) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195) και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο της αναθέτουσας αρχής ή του οικονομικού φορέα,

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316), η οποία

κυρώθηκε με το ν. 2803/2000 (Α' 48),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3) ή ηθική αυτοουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής,

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 309), η οποία ενσωματώνεται με το ν. 3691/2008 (Α' 166) και αντικαθίστανται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2331/1995 (Α' 173),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101), η οποία ενσωματώνεται με το ν. 4198/2013 (Α' 215).

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

Αναθέτοντες φορείς άλλοι από τους αναφερόμενους στο στοιχείο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 μπορούν να αποκλείσουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης σε περίπτωση που περιέλθει σε γνώση τους ότι υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

5. Επιπλέον, αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας:

α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον αυτό πιστοποιείται από δικαστική απόφαση με ισχύ δεδικασμένου ή διοικητική απόφαση με δεσμευτική ισχύ σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ή με τις κείμενες διατάξεις ή/και

β) μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του, όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Η παρούσα παράγραφος παύει να εφαρμόζεται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό

για την καταβολή τους.

6. Κατ' εξαίρεση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης παρέκκλιση:

α) από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στις παραγράφους 4 και 5 κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος ή/και

β) από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό της παραγράφου 5, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, που πάντως δεν υπερβαίνουν το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ, δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που όφειλε λόγω αθέτησης των υποχρεώσεων του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής αίτησης συμμετοχής.

7. Επίσης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλείει από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα εάν πληρούται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εάν μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 29,

β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητές ή βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη στις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει να μην αποκλείσει οικονομικό φορέα ο οποίος βρίσκεται σε μια από τις ανωτέρω καταστάσεις, όταν έχει διαπιστωθεί ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων και μέτρων σχετικά με τη συνέχεια των δραστηριοτήτων στις ανωτέρω καταστάσεις,

γ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 35 δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

δ) εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

ε) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης ή προηγούμενης σύμβασης με αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα όπως ορίζεται στον παρόντα ή στις διατάξεις με τις οποίες θα ενσωματωθεί η Οδηγία 2014/25/ΕΕ που είχαν ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της εν λόγω σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απου-

σίας λόγω αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τέτοιες πληροφορίες ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαιτούμενα έγγραφα προς επίρρωση αυτών των πληροφοριών,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να συνεπάγονται αθέμιτα πλεονεκτήματα για τον ίδιο στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης ή να παράσχει από πταίσμα παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση της σύμβασης,

η) στην περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης στους τομείς της άμυνας και της ασφαλείας κατά τα οριζόμενα στον ν. 3978/2011, εφόσον έχει εξακριβωθεί, βάσει αποδεικτικών στοιχείων συμπεριλαμβανομένων προστατευόμενων πηγών δεδομένων, ότι ο οικονομικός φορέας δεν διαθέτει την αξιοπιστία που απαιτείται για τον αποκλεισμό κινδύνων κατά της ασφαλείας του κράτους,

θ) εάν αυτές μπορούν να αποδείξουν, με κατάλληλα μέτρα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

8. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αποκλείουν ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οικονομικό φορέα, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται, λόγω πράξεων που διαπράχθηκαν ή παραλείφθηκαν είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις 4 ή 5 ή 7.

9. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 7 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε αποδεικνύουν επαρκώς την αξιοπιστία του, παρά την ύπαρξη του σχετικού λόγου αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία. Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κρίνονται ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της σχετικής απόφασης. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης έργων, προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια των διατάξεων με τις οποίες μεταφέρονται οι Οδηγίες 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ ή σύμβασης παραχώρησης του παρόντος, δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος-μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

10. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέ-

τοντος φορέα για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της επόμενης παραγράφου, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα στην εν λόγω επιτροπή συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αποκλείει από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης τον εν λόγω οικονομικό φορέα. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος, φορέα καθώς και η απόφαση με την οποία γίνονται δεκτά ένδικα βοηθήματα κατά αυτής, κοινοποιείται στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ..

11. Για τις ανάγκες των παραγράφων 9 και 10 συνιστάται επιτροπή που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ή εκπρόσωπό του, καθώς και από εκπροσώπους του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων, καθώς και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ως άνω επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η οποία εκδίδεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος και ρυθμίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες οργάνωσης και λειτουργίας της. Χρέη Προέδρου εκτελεί ο εκπρόσωπος της Αρχής.

Άρθρο 40

Αποδεικτικά μέσα

(άρθρο 38 παρ. 10 εδάφιο πρώτο της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 42, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αρκούνται στα πιστοποιητικά, στις βεβαιώσεις και στα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος ως απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού, που αναφέρονται στις παραγράφους 4 έως 8 του άρθρου 39 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 39 και δεν απαιτούν άλλα δικαιολογητικά.

Ο τρόπος, ο χρόνος και ο τύπος υποβολής των ανωτέρω αποδεικτικών μέσων καθορίζονται στα τεύχη διαγωνισμού.

2. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 έως 7 του άρθρου 39, τα ακόλουθα έγγραφα και δικαιολογητικά:

α) για την παράγραφο 4 του άρθρου 39, απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμο έγγραφο, που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, β) για την παράγραφο 5 και το στοιχείο β' της παραγράφου 7 του άρθρου 39, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή εγκατάστασής του.

Αν το κράτος-μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4, 5 και

στο στοιχείο β' της παραγράφου 7 του άρθρου 39, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη-μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Στην ένορκη βεβαίωση ή την υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο προσαρτάται επίσημη βεβαίωση αρμόδιας αρχής του οικείου κράτους-μέλους ή χώρας, όπου αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4, 5 και στο στοιχείο β' της παραγράφου 7 του άρθρου 39. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

γ) Για τα στοιχεία α', γ', δ', ε', στ', ζ', και η' της παραγράφου 7 του άρθρου 39, ένορκη βεβαίωση ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα οι αντίστοιχοι λόγοι αποκλεισμού ή αν ο οικονομικός φορέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος-μέλος ή τρίτη χώρα όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

3. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική επάρκεια, καθώς και η επαγγελματική και τεχνική ικανότητα του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά και έγγραφα που καθορίζονται στα τεύχη διαγωνισμού. Εάν ο οικονομικός φορέας για βάσιμο λόγο δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοπιστωτική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κρίνει κατάλληλο.

4. Αν ο οικονομικός φορέας αποτελεί ένωση ή κοινοπραξία κατά την έννοια του άρθρου 25 υποβάλλει τα δικαιολογητικά και έγγραφα αποδεικτικά μέσα, των παραγράφων 2 και 3 για κάθε μέλος της ένωσης ή κοινοπραξίας.

5. Αν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 39, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν:

α) τα δικαιολογητικά και έγγραφα αποδεικτικά μέσα, των παραγράφων 2 και 3 για τους φορείς αυτούς και

β) οποιοδήποτε κατάλληλο αποδεικτικό μέσο, προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα τεύχη διαγωνισμού.

6. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα δικαιολογητικά, που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 5. Προς τον σκοπό τούτο κοινοποιεί στους οικονομικούς φορείς έγγραφη πρόσκληση και τους τάσσει προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση υποβάλλεται α-

πό τους οικονομικούς φορείς, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα δεν λαμβάνεται υπόψη.

Οι ως άνω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις μπορεί να αφορούν μόνο ασάφειες.

Η παροχή της δυνατότητας διευκρίνισης ή συμπλήρωσης στον οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια είναι υποχρεωτική, εάν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών ή τυπικών ελλείψεων των δικαιολογητικών και εγγράφων, που έχουν υποβληθεί.

7. Οι ως άνω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις δεν επιτρέπεται να έχουν ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή για πρώτη φορά εγγράφων σε συμμόρφωση με όρους της διακήρυξης αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. Επιπλέον, η παροχή της δυνατότητας διευκρίνισης ή συμπλήρωσης δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις ή άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση ενός ή περισσοτέρων από αυτούς.

8. Ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να υποβάλει τα δικαιολογητικά του παρόντος άρθρου, εφόσον αυτά έχουν ήδη υποβληθεί σε προγενέστερη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, στην ίδια αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα, εφόσον είναι σύμφωνα με τους όρους των τευχών διαγωνισμού και σε ισχύ.

Άρθρο 41

Ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής

1. Στα τεύχη διαγωνισμού μπορεί να προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δέχονται το «ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής» ως προκαταρκτική απόδειξη σε αντικατάσταση όλων ή κάποιων από τα δικαιολογητικά του άρθρου 40 του παρόντος νόμου.

2. Το ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75) ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού και ότι πληρούνται τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 39, καθώς και ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα δικαιολογητικά του άρθρου 41 και περιλαμβάνει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

3. Ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής του ερωτηματολογίου ποιοτικής επιλογής καθορίζονται στα τεύχη διαγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται σχετικό μορφότυπο του ερωτηματολογίου. Μπορεί επίσης να προβλέπεται η χρήση του ευρωπαϊκού ενιαίου εγγράφου συμμετοχής του άρθρου 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Με απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα την περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α' 204), μπορεί να εκδίδεται αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο.

4. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από τους οικονομικούς φορείς σε οποιοδήποτε στάδιο ή χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα από τα δικαιολογητικά του άρθρου 41, όταν αυτό απαιτείται για τη διασφάλιση της ορθής διεξαγωγής της διαδικασίας, ιδίως όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κάνει χρήση

της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων ή προσφερόντων σε κατάλληλο επίπεδο, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38.

5. Αν ο οικονομικός φορέας αποτελεί ένωση ή κοινοπραξία κατά την έννοια του άρθρου 25, το ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής, περιέχει επίσης τις πληροφορίες της παραγράφου 2 για κάθε μέλος της ένωσης ή κοινοπραξίας.

6. Αν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 39 το ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής περιέχει επίσης τις πληροφορίες της παραγράφου 2 όσον αφορά τους φορείς αυτούς.

7. Πριν από τη σύναψη της σύμβασης παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση, να υποβάλει, εντός εύλογης προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά του άρθρου 40, προς απόδειξη των δηλώσεων και στοιχείων πληροφοριών, που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο ποιοτικής επιλογής που υπέβαλε στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 42

Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από συμβάσεις παραχώρησης (άρθρο 38 παρ. 10 εδάφιο δεύτερο της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Αν στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης μίας σύμβασης παραχώρησης διαπιστωθεί ότι συντρέχει στο πρόσωπο ενός οικονομικού φορέα ένας από τους λόγους αποκλεισμού των παραγράφων 4 και 7 του άρθρου 39 του παρόντος νόμου και ο οικονομικός φορέας δεν λάβει μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 39, μπορεί να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος και για εύλογο χρονικό διάστημα.

2. Η περίοδος αποκλεισμού καθορίζεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τη σοβαρότητα του αδικήματος ή παραπτώματος, το χρόνο που έχει παρέλθει από τη διάπραξη του, τη διάρκειά του, την υποτροπή, την πρόθεση ή το βαθμό της αμέλειας του οικονομικού φορέα και τα μέτρα που αυτός έχει λάβει προς αποφυγή διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθορισθεί από τελεσίδικη απόφαση, η περίοδος αυτή δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 39 και τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 39.

3. Ο αποκλεισμός επιβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του αρμόδιου Υπουργού για θέματα καταπολέμησης διαφθοράς.

Για το σκοπό αυτόν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί κάθε απόφαση αποκλεισμού οικονομικού φορέα μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία στον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,

προκειμένου ο τελευταίος να εξετάσει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης για εύλογο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 και να εισηγηθεί έκδοσή της στους συναρμόδιους Υπουργούς.

Πριν από την έκδοση της απόφασης περί αποκλεισμού ορισμένου οικονομικού φορέα, παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα ακρόασης, εκτός αν τα πραγματικά περιστατικά που δικαιολογούν τον αποκλεισμό καθορίζονται με τελεσίδικη απόφαση.

4. Η απόφαση της παραγράφου 3 κοινοποιείται στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και το θιγόμενο οικονομικό φορέα.

5. Ο αποκλεισμός οικονομικού φορέα από μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, επιφέρει αυτοδικαίως και τον αποκλεισμό του

α) από εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης και

β) από μελλοντικές ή εν εξελίξει διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών υπό την έννοια των διατάξεων ενσωμάτωσης στην εσωτερική έννομη τάξη των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ για ίσο χρονικό διάστημα.

6. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ'επίκληση της παραγράφου 3, καθώς και οι αποφάσεις με τις οποίες γίνονται δεκτά ένδικα βοηθήματα κατ'αυτών, γνωστοποιούνται στην ενιαία ανεξάρτητη αρχή δημοσίων συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ) με κοινοποίηση στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων τηρείται κατάλογος των αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, στον οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία και η περίοδος αποκλεισμού καθενός από αυτούς, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), και στον οποίο έχουν πρόσβαση οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή και η Γενική Γραμματεία Υποδομών.

Άρθρο 43

Προθεσμίες παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών για τη σύμβαση παραχώρησης (άρθρο 39 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, τον πολύπλοκο χαρακτήρα του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Εάν οι αιτήσεις συμμετοχής ή οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα τεύχη διαγωνισμού, οι προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών για τη σύμβαση παραχώρησης καθορίζονται κατά τρόπον ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για τη σύνταξη αιτήσεων ή προσφορών και, σε κάθε περίπτωση

ση, είναι μεγαλύτερες από τις ελάχιστες προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4.

3. Η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής είτε περιλαμβάνονται οι προσφορές είτε όχι, για τη σύμβαση παραχώρησης ανέρχεται σε τριάντα (30) ημέρες:

α) από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου για συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και

β) από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. προκειμένου για συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

4. Εάν η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικά στάδια, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών ανέρχεται σε είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

5. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες, όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 28.

Άρθρο 44

Παροχή πληροφόρησης στους υποψηφίους και στους προσφέροντες (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν κάθε υποψήφιο και προσφέροντα για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, περιλαμβανομένου και του ονόματος του παραχωρησιούχου, καθώς και τους λόγους για τυχόν απόφαση απόρριψης της αίτησης συμμετοχής ή της προσφοράς του, καθώς και τους λόγους για τους οποίους ενδεχομένως αποφάσισε να μην αναθέσει σύμβαση παραχώρησης για την οποία έχει προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, ή να αρχίσει εκ νέου τη διαδικασία. Επιπλέον, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου μέρους, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί το συντομότερο, και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης, στους προσφέροντες που έχουν υποβάλει αποδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να αποφασίζει να μην γνωστοποιήσει ορισμένες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σχετικά με τη σύμβαση παραχώρησης, εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι κατ' άλλον τρόπο αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των φορέων αυτών.

Άρθρο 45

Κριτήρια ανάθεσης (άρθρο 41 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που συμμορφώνονται προς τις αρ-

χές που ορίζονται στο άρθρο 6 και διασφαλίζουν την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού κατά τρόπον ο οποίος να παρέχει συνολικό οικονομικό πλεονέκτημα για την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

2. Τα κριτήρια ανάθεσης συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης και δεν παρέχουν απειρίοστη ελευθερία επιλογής στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα. Μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά ή κοινωνικά κριτήρια ή κριτήρια σχετικά με την καινοτομία. Τα κριτήρια αυτά συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες.

Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας επαληθεύει εάν οι προσφορές πληρούν όντως τα κριτήρια ανάθεσης.

3. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κατατάσσουν τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας λαμβάνουν προσφορά η οποία προτείνει λύσεις με εξαιρετικό επίπεδο λειτουργικών απαιτήσεων που δεν θα μπορούσε να είχε προβλέψει μία επιμελής αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, η εν λόγω αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί, κατ' εξαίρεση, να τροποποιήσει τη σειρά προτεραιότητας των κριτηρίων ανάθεσης προκειμένου να ληφθεί υπόψη η καινοτόμος λύση. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ενημερώνουν όλους τους προσφέροντες για την τροποποίηση της σειράς σπουδαιότητας και εκπονούν νέα πρόσκληση υποβολής προσφορών, με βάση τις ελάχιστες προθεσμίες που ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 43. Εφόσον τα κριτήρια ανάθεσης έχουν δημοσιευθεί τη στιγμή της δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δημοσιεύουν νέα προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης, με βάση τις ελάχιστες προθεσμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 43. Η τροποποίηση της σειράς προτεραιότητας δεν θα πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.

Άρθρο 46

Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης

1. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, εφόσον η διαδικασία ανάθεσης απέβη άγονη είτε λόγω αποκλεισμού όλων των υποψηφίων ή προσφερόντων είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς ή απόρριψης όλων των προσφορών.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ματαιώσει τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, εφόσον συντρέχει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης.

β) Αν η προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

γ) Αν η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν εν-

διαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή

δ) αν μεταβλήθηκαν ουσιωδώς οι οικονομικές ή οι τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης ή συντρέχουν λόγοι ανώτερης βίας, με συνέπεια να μην είναι δυνατή η εκτέλεση της σύμβασης.

ε) Για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί, μετά από εισήγηση του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που επιβλήθηκε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ακυρώνει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

5. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να αποφασίσει, παράλληλα με την ακύρωση ή τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας ανάθεσης με τροποποίηση ή μη των όρων της, ή να διενεργήσει νέα διαδικασία ανάθεσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον στην τελευταία αυτή περίπτωση πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 30.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 47

Συμβατικό πλαίσιο -εφαρμοστέα νομοθεσία

1. Τα συμβατικά τεύχη περιλαμβάνουν τους όρους και τις ρυθμίσεις που καθορίστηκαν από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στα τεύχη διαγωνισμού κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

2. Κατά την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος εφαρμόζονται:

- α) οι όροι των συμβατικών τευχών,
- β) οι διατάξεις του παρόντος και
- γ) συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

3. Κατά την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης, που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 έως 29 του ν. 3389/2005 και, συμπληρωματικά, οι διατάξεις των άρθρων 50 έως 57 του παρόντος, στο μέτρο που δεν έρχονται σε αντίθεση προς αυτές.

Άρθρο 48 Συμβατικά τεύχη

1. Τα συμβατικά τεύχη της παραγράφου 5 του άρθρου

36 περιλαμβάνουν σαφή και αναλυτική περιγραφή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών σε σχέση με το αντικείμενο της παραχώρησης.

2. Στα συμβατικά τεύχη ορίζονται ιδίως τα ακόλουθα:

α) το αντικείμενο της παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων και των τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων ή απαιτήσεων επιτελεστικότητας του έργου ή της υπηρεσίας, τα αποκλειστικά δικαιώματα που εκχωρούνται στον παραχωρησιούχο, ο αναλυτικός προϋπολογισμός, καθώς και το καταβλητέο στον παραχωρησιούχο συμβατικό ανταλλάγμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 55 του παρόντος νόμου,

β) ο τρόπος άσκησης της εποπτείας της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας, είτε μέσω ανεξάρτητων ελεγκτών που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ή ο παραχωρησιούχος προσλαμβάνουν από κοινού ή από το ένα συμβαλλόμενο μέρος με παροχή συναίνεσης του άλλου για το σκοπό αυτόν είτε μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών του Δημοσίου. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας εποπτεύει τους ανεξάρτητους ελεγκτές, οι οποίοι αμείβονται, σε κάθε περίπτωση, μέσω της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα,

γ) οι μέθοδοι διασφάλισης της ποιότητας κατά την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας,

δ) το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία τροποποίησής του, οι ποινικές ρήτρες και τα ανταλλάγματα σε περίπτωση υπέρβασης ή σύντμησης αντίστοιχα του χρονοδιαγράμματος αυτού, η διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της παράτασης ή σύντμησης της διάρκειας αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του παρόντος,

ε) ο χρόνος και ο τρόπος με τον οποίο θα παραχωρείται στον παραχωρησιούχο η χρήση ή η εκμετάλλευση των παγίων στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας και τα προβλεπόμενα ανταλλάγματα,

στ) το χρηματοοικονομικό μοντέλο, τα στοιχεία που περιέχει, κοινωνικούς δείκτες και κριτήρια βάσει των οικονομικών συνθηκών που ισχύουν, κατά το χρόνο διαμόρφωσής του, για την οικονομική ανάπτυξη και για την προστασία ευάλωτων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων (άνεργοι, ΑΜΕΑ κ.λπ.), τον αναλυτικό προϋπολογισμό, και τους όρους και τις προϋποθέσεις τροποποίησης ή επικαιροποίησης αυτών,

ζ) ο τρόπος χρηματοδότησης της υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης,

η) η απαιτούμενη εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα έγκριση των χρηματοδοτικών συμβάσεων που συνάπτει ο παραχωρησιούχος, καθώς και της διαδικασίας τροποποίησής τους,

θ) η κατανομή των κινδύνων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και οι συνέπειες επέλευσης γεγονότων που συνιστούν ανωτέρα βία,

ι) οι ασφαλιστικές καλύψεις του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης ή του παραχωρησιούχου,

ια) η προστασία του περιβάλλοντος και των αρχαιοτήτων,

ιβ) η κατοχύρωση δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας,

ιγ) ο τρόπος λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσής του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης και οι

υποχρεώσεις του παραχωρησιούχου για την προσαρμογή της μεθόδου παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, προς το σκοπό της διασφάλισης υψηλού επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και της προώθησης της αδιάλειπτης και καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι χρήστες με αναπηρία, στις παρεχόμενες υπηρεσίες,

ιδ) το ύψος των ανταλλαγμάτων που καταβάλλονται για τη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας από τους χρήστες, ο τρόπος είσπραξής τους, καθώς και οι λόγοι και τρόποι αναπροσαρμογής τους,

ιε) ο τρόπος επιμερισμού, μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, των ωφελειών που θα προκύψουν είτε από την αναχρηματοδότηση των δανείων του παραχωρησιούχου είτε μετά την επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων του,

ιστ) η έκταση των εγγυήσεων που παρέχει ο παραχωρησιούχος για την έγκαιρη και προσήκουσα εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση του έργου ή την προσήκουσα παροχή της υπηρεσίας,

ιζ) τα θέματα που αφορούν την ίδρυση και λειτουργία της εταιρείας ειδικού σκοπού του άρθρου 50, συμπεριλαμβανομένων των όρων και της διαδικασίας παροχής της συναίνεσης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα για τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, όπου απαιτείται,

ιη) η υποκατάσταση του παραχωρησιούχου ή των δανειστών με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και οι περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται, καθώς και κάθε σχετικό θέμα,

ιθ) η καταβολή αποζημιώσεων και η εν γένει αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας στις περιπτώσεις που οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη αθετεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις,

κ) οι λόγοι λύσης και καταγγελίας κάθε σύμβασης που περιλαμβάνεται στα συμβατικά τεύχη και οι συνέπειές της,

κα) το εφαρμοστέο δίκαιο και το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης,

κβ) η διαδικασία επίλυσης διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63 επ.,

κγ) η σειρά προτεραιότητας των Προσαρτημάτων ή Παραρτημάτων κάθε σύμβασης,

κδ) η εξειδίκευση των ελάχιστων απαιτήσεων λειτουργίας και συντήρησης που περιλαμβάνεται στα τεύχη διαγωνισμού,

κε) ο καθορισμός των διαδικασιών παράδοσης του έργου στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή άλλον φορέα του Δημοσίου μετά τη λήξη της περιόδου εκμετάλλευσης, οι υποχρεώσεις εκπαίδευσης και μεταφοράς τεχνογνωσίας του παραχωρησιούχου στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή άλλον φορέα του Δημοσίου, οι προδιαγραφές του αντικείμενου κατά την παράδοση και οι εγγυήσεις, καθώς και ο χρόνος αυτών μετά την ανάληψη του έργου ή της υπηρεσίας από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή άλλον φορέα του Δημοσίου,

κστ) οι πάσης φύσεως απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις, ο καθορισμός του επισπεύδοντος για την έκδοσή τους και, προαιρετικά, ο τρόπος και η διαδικασία παροχής συνδρομής προς τον παραχωρησιούχο από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή άλλον φορέα του Δημοσίου για την εξασφάλιση των απαιτούμενων α-

δειοδοτήσεων και εγκρίσεων για την εκτέλεση του έργου και την παροχή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της παραχώρησης,

κζ) οι απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και χρηστών του έργου ή της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών με αναπηρία,

κη) οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, αναφορικά με την τήρηση εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας,

κθ) οι υποχρεώσεις του παραχωρησιούχου αναφορικά με την υποβολή εκθέσεων ή αναφορών, καθώς και την παροχή πληροφοριών και στοιχείων στις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες.

Άρθρο 49 Χρηματοδότηση

1. Η χρηματοδότηση περιλαμβάνει ιδίως:

α) τα ίδια κεφάλαια του παραχωρησιούχου,

β) τα κεφάλαια που εξασφαλίζει ο παραχωρησιούχος με οποιαδήποτε μορφή δανείου ή πίστωσης και ιδίως με δάνεια, ομολογίες και τιτλοποίηση μελλοντικών ή υφιστάμενων απαιτήσεων,

γ) την προβλεπόμενη χρηματοδοτική συμβολή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα,

δ) τους πόρους από την εκμετάλλευση του αντικείμενου της παραχώρησης κατά τη συμβατική περίοδο.

2. Ο παραχωρησιούχος, φέρει την ευθύνη και τον κίνδυνο της χρηματοδότησης που απαιτείται για την προσήκουσα εκπλήρωση των υποχρεώσεων του από τη σύμβαση παραχώρησης, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης, οφείλει δε να προσκομίζει στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η χρηματοοικονομική του επάρκεια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 40 έως 43 και ιδίως η διαθεσιμότητα χρηματοδότησης που επαρκεί για την εκπλήρωση του συνόλου των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται βάσει των όρων των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης.

3. Στη χρηματοδότηση των συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών, μπορούν να συμμετέχουν και οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς. Η συμμετοχή αυτή μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Στην τελευταία περίπτωση, μπορεί να έχει τη μορφή ανταλλαγμάτων, όπως ενδεικτικά είναι η παραχώρηση ακινήτων κατά χρήση (εν όλω ή εν μέρει), η παραχώρηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων και η εκχώρηση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης έργων. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, τα δικαιώματα που παρέχονται στον παραχωρησιούχο δεν μπορεί να εκτείνονται και στο διάστημα που ακολουθεί μετά τη λήξη της σύμβασης παραχώρησης.

Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επιτρέπεται να συμμετέχουν και στην εκμετάλλευση του αντικείμενου της σύμβασης παραχώρησης.

Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και η μορφή ή οι μορφές που μπορεί να λάβει, πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης.

Άρθρο 50 Υπεργολαβία (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Στα τεύχη διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή ή ο α-

ναθέτων φορέας ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης παραχώρησης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπερβολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπερβολάβους που προτείνει.

2. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 29 από τους υπερβολάβους του παραχωρησιούχου διασφαλίζεται μέσω κατάλληλων ενεργειών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 29.

3. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να προβλέπει στα τεύχη διαγωνισμού ότι, κατόπιν αιτήματος του υπερβολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης παραχώρησης το επιτρέπει, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας καταβάλλει απευθείας στον υπερβολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση της υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπερβολαβίας με τον παραχωρησιούχο. Στην περίπτωση αυτή, στα τεύχη διαγωνισμού καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα ή οι μηχανισμοί που επιτρέπουν στον κύριο παραχωρησιούχο να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές, καθώς και οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής. Η παρούσα παράγραφος δεν αίρει την ευθύνη του βασικού παραχωρησιούχου.

4. Στην περίπτωση σύμβασης παραχώρησης έργων και αναφορικά με τις υπηρεσίες που παρέχονται στις εγκαταστάσεις υπό την εποπτεία της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, μετά την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσης της σύμβασης, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπερβολάβων που συμμετέχουν στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες, εφόσον είναι γνωστά εκείνη τη χρονική στιγμή. Ο παραχωρησιούχος γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπερβολάβο, τον οποίο ο παραχωρησιούχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στα εν λόγω έργα ή υπηρεσίες.

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται στους προμηθευτές.

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζονται και σε συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών πλην εκείνων που αφορούν υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται σε εγκαταστάσεις υπό την εποπτεία της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή των προμηθευτών που ενέχονται στις συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών.

5. Για την αποφυγή παραβιάσεων των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 29, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επαληθεύουν κατά πόσον υφίστανται λόγοι αποκλεισμού υπερβολάβων δυνάμει των άρθρων 39 και 42. Στις περιπτώσεις αυτές, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει τον υπερβολάβο για τον οποίο διαπιστώθηκε από την επαλήθευση ότι υφίστανται υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορούν να απαιτούν από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει τον υπερβολάβο για τον οποίο διαπιστώθηκε από την επαλήθευση ότι συντρέχουν στο πρόσωπο του τελευταίου δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού του.

6. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγρα-

φο, σε περίπτωση που το ή τα τμήματα της σύμβασης, τα οποία ο παραχωρησιούχος είχε αναφέρει στην προσφορά του κατά την παράγραφο 1 ή κατά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης ή κατά τη διάρκεια αυτής, σύμφωνα με την παράγραφο 4, ότι προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπερβολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνει το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 55, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας:

α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπερβολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 41 και 44 και

β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπερβολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του.

7. Όταν οι υπερβολάβοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά σχετικά δικαιολογητικά σύμφωνα με το άρθρο 42.

8. Ειδικά, κατά την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115).

Άρθρο 51

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους (άρθρο 43 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις παραχώρησης μπορεί να τροποποιούνται χωρίς διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης δυνάμει του παρόντος νόμου σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) Όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή δικαιώματα προαίρεσης. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το πεδίο εφαρμογής και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή αναθεωρήσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης παραχώρησης.

β) Όσον αφορά συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες από τον αρχικό παραχωρησιούχο που έχουν καταστεί απαραίτητα και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση παραχώρησης εφόσον η αλλαγή παραχωρησιούχου:

αα) δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, όπως απαιτήσεις αμοιβαίας αντικατάστασης ή διαλειτουργικότητας με υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις, η αγορά των οποίων έγινε στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης παραχώρησης και

ββ) θα επέφερε σημαντικά μειονεκτήματα ή ουσιώδη επιβάρυνση ως προς το κόστος για την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

Ωστόσο, σε περιπτώσεις συμβάσεων παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσα αρχή για τους σκοπούς της άσκησης δραστηριότητας, πλην εκείνων που απαριθμούνται στο Παράρτημα II, οποιαδήποτε αύξηση της αξίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης. Σε περίπτωση που γίνονται περισσότερες διαδοχικές τροποποιήσεις, ο πε-

ριορισμός αυτός εφαρμόζεται στην αξία κάθε τροποποίησης. Αυτές οι διαδοχικές τροποποιήσεις δεν πρέπει να γίνονται προς το σκοπό αποφυγής της εφαρμογής του παρόντος.

γ) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από επιμελή αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα,

ββ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της παραχώρησης,

γγ) σε περιπτώσεις συμβάσεων παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτουσα αρχή, για τους σκοπούς της άσκησης δραστηριότητας πλην εκείνων που απαριθμούνται στο Παράρτημα II, οποιαδήποτε αύξηση της αξίας δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης. Σε περίπτωση που γίνονται περισσότερες διαδοχικές τροποποιήσεις, ο περιορισμός αυτός εφαρμόζεται στην αξία κάθε τροποποίησης. Οι εν λόγω διαδοχικές τροποποιήσεις δεν πρέπει να έχουν ως σκοπό την αποφυγή εφαρμογής του παρόντος.

δ) Όταν ένας νέος παραχωρησιούχος αντικαθιστά εκείνον στον οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είχαν αρχικά αναθέσει τη σύμβαση παραχώρησης συνεπεία:

αα) είτε ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης σύμφωνα με το στοιχείο α΄,

ββ) είτε καθολικής ή μερικής διαδοχής στη θέση του αρχικού παραχωρησιούχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένης της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης ή καταστάσεων αφερεγγυότητας, από άλλο οικονομικό φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που θεσπίστηκαν αρχικά, εφόσον η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν έχει ως σκοπό την αποφυγή εφαρμογής του παρόντος, ή

γγ) στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αναλαμβάνουν οι ίδιοι τις υποχρεώσεις του κυρίου παραχωρησιούχου έναντι των υπεργολάβων του.

ε) Εφόσον οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 4.

Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που έχουν τροποποιήσει σύμβαση παραχώρησης στις περιπτώσεις των στοιχείων β΄ και γ΄ της παρούσας παραγράφου, δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω γνωστοποίηση περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα XI και δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33.

2. Επιπλέον, και χωρίς να απαιτείται επαλήθευση κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των στοιχείων α΄ έως δ΄ της παραγράφου 4, οι συμβάσεις παραχώρησης μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης σύμφωνα προς τον παρόντα νόμο, εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη των ακόλουθων αξιών:

α) του κατώτατου ορίου της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και

β) του 10 % της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης.

Μολαταύτα, η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλλει τη συνολική φύση της παραχώρησης. Σε περίπτωση που

γίνονται διάφορες διαδοχικές τροποποιήσεις, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

3. Για τον υπολογισμό της αξίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και στα στοιχεία β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σημείο αναφοράς αποτελεί η επικαιροποιημένη αξία, όταν η σύμβαση παραχώρησης περιλαμβάνει ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής. Εάν δεν περιλαμβάνεται ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής στη σύμβαση παραχώρησης, η επικαιροποιημένη αξία υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη το μέσο πληθωρισμό της ελληνικής οικονομίας.

4. Τροποποίηση μίας σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκεια ισχύος της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια του στοιχείου ε΄ της παραγράφου 1, εάν τροποποιεί ουσιωδώς τη σύμβαση σε σχέση με εκείνη που είχε αρχικά συναφθεί. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης εάν πληροῦται μία ή περισσότερες από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, θα είχαν επιτρέψει την αποδοχή άλλων υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικά ή την αποδοχή προσφοράς διαφορετικής από εκείνη που επιλέχθηκε αρχικά ή θα προσέλκυαν επιπλέον συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης,

β) η τροποποίηση μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης παραχώρησης υπέρ του παραχωρησιούχου κατά τρόπο, που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση παραχώρησης,

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το πεδίο της παραχώρησης,

δ) όταν ένας νέος παραχωρησιούχος αντικαθιστά εκείνον στον οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είχαν αρχικά αναθέσει τη σύμβαση παραχώρησης σε περιπτώσεις άλλες από εκείνες που προβλέπονται στο στοιχείο δ΄ της παραγράφου 1.

5. Απαιτείται νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης για άλλες τροποποιήσεις διατάξεων μίας σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκεια αυτής, πλην εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 52

Λύση συμβάσεων παραχώρησης (άρθρο 44 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Η σύμβαση παραχώρησης λύεται, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στους οικείους όρους των συμβατικών τευχών:

α) με την πάροδο της συμφωνηθείσας διάρκειας αυτής, όπως τυχόν τροποποιήθηκε ή

β) με καταγγελία από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή τον παραχωρησιούχο ή

γ) με κοινή συμφωνία των συμβαλλομένων μερών και

δ) σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στα συμβατικά τεύχη, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης συνδρομής λόγων ανώτερης βίας.

2. Στα συμβατικά τεύχη προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση παραχώρησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στους οικείους όρους των συμβατικών τευχών και το εφαρμοστέο για την εκτέλεση της σύμβα-

σης δίκαιο, σε περίπτωση που:

α) έγινε μία τροποποίηση της σύμβασης παραχώρησης που θα είχε άλλως απαιτήσει μία νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης, βάσει του άρθρου 54, ή

β) ο παραχωρησιούχος κατά το χρόνο ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 39 και, ως τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης ή

γ) το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται, στο πλαίσιο διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ, ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της δυνάμει των Συνθηκών λόγω του γεγονότος ότι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας έχει αναθέσει τη σχετική σύμβαση παραχώρησης χωρίς να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του δυνάμει των συνθηκών και του παρόντος νόμου ή

δ) συντρέχουν οι περιπτώσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 35.

3. Η αποζημίωση των μερών σε περίπτωση λύσης της σύμβασης καθορίζεται και καταβάλλεται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στους οικείους όρους των συμβατικών τευχών.

Άρθρο 53 **Εκχώρηση απαιτήσεων**

Στα συμβατικά τεύχη ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία με την οποία ο παραχωρησιούχος που συμβάλλεται σε σύμβαση παραχώρησης του παρόντος νόμου δύναται να εκχωρεί μέρος ή το σύνολο των συμβατικών του αξιώσεων υφιστάμενων και μελλοντικών, εφόσον αυτές προσδιορίζονται ή είναι δυνατόν να προσδιορισθούν με οποιονδήποτε τρόπο, σε τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, όπως ιδίως πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή οποιαδήποτε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται σε εποπτεία κεντρικής τράπεζας ή άλλης αρμόδιας ανεξάρτητης αρχής, τα οποία συμμετέχουν στη χρηματοδότηση της υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης παραχώρησης προς εξασφάλιση των απαιτήσεών τους από τη χρηματοδότηση αυτή.

Μπορεί επίσης να καθορίζεται για ποιές από τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται η έγγραφη συναίνεση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα προκειμένου να επιχειρηθούν έγκυρα και οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την παροχή της συναίνεσης αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 54 **Εταιρεία ειδικού σκοπού**

1. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να επιβάλλει στον παραχωρησιούχο να συμβληθεί με αυτόν σε σύμβαση παραχώρησης του παρόντος νόμου μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού που συνιστάται από τον παραχωρησιούχο αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό της παραχώρησης («Εταιρεία Ειδικού Σκοπού» ή «Ε.Ε.Σ.»), εφόσον προβλέπεται ρητή περί τούτου μνεία στα τεύχη διαγωνισμού, δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 25.

2. Η Ε.Ε.Σ. εδρεύει στην Ελλάδα και περιβάλλεται:

α) για τις συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 1, με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (Α΄ 37), όπως εκάστοτε ισχύουν και

β) για τις συμβάσεις παραχώρησης της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 1, με τη νομική μορφή είτε της ανώνυμης εταιρείας που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύουν είτε της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3190/1955 (Α΄ 91), όπως εκάστοτε ισχύουν, είτε της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4072/2012 (Α΄ 86).

3. Μέτοχοι ή εταίροι της Ε.Ε.Σ. δύνανται να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου που δύνανται να αποκτήσουν μετοχές σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της, το καταστατικό της εταιρείας και ειδικές προβλέψεις των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης.

4. Στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης και με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων που ρυθμίζουν τη λειτουργία της Ε.Ε.Σ. ανάλογα με την επιλεγείσα εταιρική μορφή, μπορεί να περιλαμβάνονται ειδικοί όροι και περιορισμοί αναφορικά με το κεφάλαιο της Ε.Ε.Σ. και την αύξηση αυτού, τη μεταβίβαση μετοχών ή εταιρικών μεριδίων, την έγκριση και τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας, την οποιασδήποτε μορφής συγχώνευση, διάσπαση, απορρόφηση ή άλλο εταιρικό μετασχηματισμό της Ε.Ε.Σ. και κάθε άλλο θέμα που άπτεται της λειτουργίας της εταιρείας.

Μπορεί, επίσης, να καθορίζεται για ποιες από τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται η έγγραφη συναίνεση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα προκειμένου να επιχειρηθούν έγκυρα και οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την παροχή της συναίνεσης αυτής.

5. Εφόσον ο παραχωρησιούχος συμβάλλεται στη σύμβαση παραχώρησης μέσω εταιρείας Ειδικού Σκοπού, κάθε αναφορά των διατάξεων του παρόντος νόμου στην έννοια «παραχωρησιούχος» νοείται ως αναφορά στην «Εταιρεία Ειδικού Σκοπού», ακόμη και εάν δεν ορίζεται ειδικώς σε αυτές.

Άρθρο 55 **Αντάλλαγμα καταβλητέο από τους χρήστες των έργων ή υπηρεσιών**

1. Στα συμβατικά τεύχη καθορίζεται:

α) το συμβατικό αντάλλαγμα του παραχωρησιούχου, το οποίο καταβάλλεται εν όλω ή εν μέρει από τους τελικούς χρήστες του έργου ή της υπηρεσίας,

β) οι όροι βάσει των οποίων θα επιμερίζονται μεταξύ των συμβαλλομένων τα ανταλλάγματα που καταβάλλονται από τους τελικούς χρήστες για τη χρήση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας και

γ) η διαδικασία είσπραξης του συμβατικού ανταλλάγματος και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, καθώς και κάθε άλλη αρμόδια δημόσια αρχή παρέχει κάθε συνδρομή που κρίνεται αναγκαία, ώστε ο παραχωρησιούχος να δύναται να εισπράττει απρόσκοπτα τα ποσά της προηγούμενης παραγράφου που αποτελούν το συμβατι-

κό του αντάλλαγμα.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 56

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων (άρθρο 45 παράγραφοι 1-3 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

1. Για να εξασφαλίζεται η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στο παρόν άρθρο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο ν. 4013/2011 (Α' 204).

2. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρακολουθεί και ελέγχει την ορθή εφαρμογή των κανόνων για την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης. Όταν η αρχή εντοπίζει συγκεκριμένες παραβιάσεις, όπως απάτη, διαφθορά, σύγκρουση συμφερόντων και άλλες σοβαρές παρατυπίες ή συστημικά προβλήματα, ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο στοιχείο ζ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, καθώς και να αναφέρει τις παραβιάσεις ή τα προβλήματα αυτά σε άλλες εθνικές ελεγκτικές αρχές, στα δικαστήρια ή δικαιοδοτικά όργανα ή σε άλλες αρμόδιες αρχές ή υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων του Συνηγόρου του Πολίτη, της Επιτροπής Ανταγωνισμού, του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, τη Βουλή ή τις Επιτροπές της.

3. Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 τίθενται στη διάθεση του κοινού με τα κατάλληλα μέσα πληροφόρησης.

4. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. συντάσσει ανά τριετία έκθεση παρακολούθησης η οποία παρέχει επισκόπηση των συχνότερων περιπτώσεων πλημμελούς εφαρμογής των κανόνων ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης, περιλαμβανομένων και των πιθανών διαρθρωτικών ή επαναλαμβανόμενων προβλημάτων στην εφαρμογή των κανόνων, πιθανών περιπτώσεων απάτης και άλλων παράνομων συμπεριφορών. Η έκθεση κοινοποιείται στον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει.

Άρθρο 57

Καθοδήγηση και υποστήριξη (άρθρο 45 παρ. 4 της οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέχει δωρεάν πληροφορίες και καθοδήγηση για την ερμηνεία και την εφαρμογή της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, ώστε να βοηθήσει τις αναθέτουσες αρχές, τους αναθέτοντες φορείς και τους οικονομικούς φορείς στην ορθή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 58

Καταχώριση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

1. Στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς όλα τα ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών του παρόντος νόμου:

α) των εγκεκριμένων αιτημάτων, ήτοι των αποφάσεων

ανάληψης υποχρέωσης ή/και των αποφάσεων αρμοδίου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,

β) των προκηρύξεων και της διακήρυξης,

γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης,

δ) της γνωστοποίησης σύμβασης, της σύμβασης παραχώρησης και οι τροποποιήσεις αυτής,

ε) κάθε εντολής πληρωμής.

2. Η καταχώριση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα επιμέρους στοιχεία: (α) το όνομα της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, (β) τον ΑΦΜ του, (γ) το είδος της σύμβασης παραχώρησης, (δ) την προεκτιμώμενη αξία της σύμβασης παραχώρησης, (ε) τον αριθμό ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η δαπάνη υπάγεται στις διατάξεις του π.δ. 113/2010 (Α' 194), (στ) την αξία της συναφθείσας σύμβασης παραχώρησης, (ζ) το ή τα ονόματα ή την επωνυμία του οικονομικού φορέα ή της ένωσης οικονομικών φορέων, που αποτελεί τον παραχωρησιούχο, (η) τον ΑΦΜ του, (θ) την ιθαγένεια του οικονομικού φορέα ή των οικονομικών φορέων στους οποίους ανατέθηκε η σύμβαση παραχώρησης, (ι) το είδος της σύμβασης παραχώρησης, (ια) το αντικείμενο της παραχώρησης και τον κωδικό των αγαθών ή υπηρεσιών κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων και (ιβ) τη γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (Nomenclature of territorial units for statistics - NUTS) του τόπου παράδοσης.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί τήρησης και λειτουργίας του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., όπως ισχύουν.

Άρθρο 59

Τεκμηρίωση διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης σύμβασης παραχώρησης

1. Για την τεκμηρίωση της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς καταγράφουν την πρόοδο όλων των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης είτε αυτές πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. Προς το σκοπό αυτόν, μεριμνούν για την τήρηση επαρκούς τεκμηρίωσης, ώστε να είναι σε θέση να αιτιολογούν τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης όπως, ιδίως για την επικοινωνία με οικονομικούς φορείς και τις εσωτερικές διαβουλεύσεις, την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης, το διάλογο ή τη διαπραγμάτευση (εφόσον διεξήχθη), την επιλογή του παραχωρησιούχου και την ανάθεση της σύμβασης. Τα παραπάνω στοιχεία τηρούνται για περίοδο τουλάχιστον τριών (3) ετών από την ημερομηνία ανάθεσης της σύμβασης.

Αντίστοιχη τεκμηρίωση πρέπει να εξασφαλίζεται και για το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης.

2. Για τις ανάγκες εφαρμογής της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας συντάσσει σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «φάκελο σύμβασης παραχώρησης». Όλα τα στοιχεία του φακέλου σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, καταχωρούνται υποχρεωτικά σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες τηρούνται στην αναθέτουσα αρχή τον αναθέτοντα φορέα ή άλλη δημόσια υπηρεσία που μπορεί να ορίζεται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, με μέριμνα και ευθύνη της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

3. Ο φάκελος σύμβασης παραχώρησης συγκροτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4, έτσι ώστε να καλύπτει όλα τα εξελικτικά στάδια και τις διοικητικές ενέργειες για την υλοποίηση της σύμβασης παραχώρησης από τον προγραμματισμό και την εκπόνηση των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης, τη διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσης αυτής μέχρι και το πέρας της περιόδου λειτουργίας του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας.

4. Ο φάκελος σύμβασης παραχώρησης περιέχει δύο (2) υποφακέλους, συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας ανάθεσης και της εκτέλεσης της σύμβασης, την ακολουθεί ως τη λήξη ή λύση αυτής και περιλαμβάνει:

α) Τον «υποφάκελο τεκμηρίωσης διαδικασίας ανάθεσης», ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην περίοδο από την έναρξη του προγραμματισμού της υλοποίησης της σύμβασης παραχώρησης μέχρι και την κατακύρωση της σύμβασης, όπως ιδίως:

αα. την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης παραχώρησης και της επιλογής της διαδικασίας δημοπρατήσης,

ββ. τις τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 37, ενδεχομένως υπό τη μορφή απαιτήσεων επιτελεσματικότητας που περιλαμβάνουν το σύνολο των μετρήσιμων ιδιοτήτων ενός έργου, οι οποίες αναφέρονται στην ταυτόχρονη ύπαρξη ασφάλειας, λειτουργικότητας και αισθητικής εμφάνισης για την τεχνική διάρκεια ζωής του,

γγ. την περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης παραχώρησης,

δδ. έκθεση τεκμηρίωσης όλων των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν και των διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν, σύμφωνα με το άρθρο 35,

εε. τα τεύχη διαγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36,

στστ. την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης παραχώρησης και την τεκμηρίωσή της, απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, εφόσον προβλέπεται καταβολή ποσών στον παραχωρησιούχο,

ζζ. στοιχεία από τις απαλλοτριώσεις,

ηη. αρχαιολογικά ευρήματα και την έκθεση αρχαιολογικής τεκμηρίωσης όπου αυτή προβλέπεται,

θθ. ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους,

ιι. αποφάσεις εγκεκριμένων μελετών με πίνακα περιεχομένων εκάστης μελέτης,

ιαια. περαιτέρω απαιτούμενες μελέτες ή έρευνες,

ιβιβ. την καταγραφή των κινδύνων και την κατανομή των προκυπτουσών διακινδυνεύσεων,

ιγιγ. απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων όπου απαιτείται,

ιδιδ. τη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού, τις αποστολές των προκηρύξεων και τα αποδεικτικά των δημοσιεύσεων αυτών με τις επαναλήψεις τους,

ιειε. την αλληλογραφία με τους οικονομικούς φορείς που παρέλαβαν τεύχη διαγωνισμού,

ισιστ. τις αιτήσεις συμμετοχής και τις προσφορές και κάθε έγγραφο ή στοιχείο που υποβάλλουν οι υποψήφιοι ή προσφέροντες κατά τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης,

ιζιζ. τις αποφάσεις ορισμού ή συγκρότησης των αποφαινόμενων ή γνωμοδοτικών οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα που διενεργούν τη δια-

δικασία ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης,

ιηη. την αλληλογραφία με τους συμμετέχοντες υποψηφίους παραχωρησιούχους,

ιθθ. τα πρακτικά που συντάσσονται στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης από τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα,

κκ. υποβληθείσες προσφυγές, σύμφωνα με το άρθρο 60 του παρόντος νόμου και τις επ' αυτών αποφάσεις,

κακα. την απόφαση έγκρισης του αποτελέσματος της διαδικασίας ανάθεσης, υποβληθείσες προσφυγές, σύμφωνα με το άρθρο 60 και τις επ' αυτών αποφάσεις,

κβκβ. τις κοινοποιήσεις που προβλέπονται από το νόμο κατά το στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, κγκγ. τις πράξεις και αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου περί μη ύπαρξης κωλύματος για την υπογραφή της σύμβασης, όταν προβλέπεται τούτο από τις κείμενες διατάξεις,

κδκδ. την τεκμηρίωση του ελέγχου των δικαιολογητικών απόδειξης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, κεκε. την πρόσκληση προς τον προσωρινό ανάδοχο για υπογραφή της σύμβασης παραχώρησης και

κστκστ. κάθε απόφαση, διοικητική πράξη ή εσωτερικό έγγραφο που εκδίδει ή συντάσσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κατά τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

β) Τον «υποφάκελο τεκμηρίωσης διαδικασίας εκτέλεσης», ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην περίοδο από την έναρξη ισχύος της σύμβασης παραχώρησης μέχρι και τη λήξη ή τη λύση της σύμβασης, όπως ιδίως:

αα. τα συμβατικά τεύχη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36,

ββ. τις αποφάσεις έγκρισης διάθεσης συμπληρωματικών πιστώσεων,

γγ. τις πράξεις έγκρισης παρατάσεων συμβατικών προθεσμιών και χρονοδιαγραμμάτων,

δδ. τις αποφάσεις ορισμού ή συγκρότησης των αποφαινόμενων ή γνωμοδοτικών οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα που παρακολουθούν τη διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης,

εε. πληροφοριακά στοιχεία για τη στελέχωση του εργοταξίου και τους απασχολούμενους στην κατασκευή του έργου ή την παροχή υπηρεσιών, καθώς και για τον διαθέσιμο εξοπλισμό του έργου,

στστ. τις αποφάσεις έγκρισης τροποποιήσεων των χρηματοδοτικών συμβάσεων και χρηματοοικονομικών μοντέλων,

ζζ. τις αποφάσεις έγκρισης των μελετών που εκπονούνται από τον παραχωρησιούχο, όταν απαιτείται τέτοια έγκριση,

ηη. τις αποφάσεις και συμβάσεις τροποποίησης της σύμβασης παραχώρησης,

θθ. τις αναφυόμενες διαφορές, τα αιτήματα αποζημίωσης και τις αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο των διαδικασιών επίλυσης διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 64 του παρόντος,

ιι. τις αποφάσεις των αποφαινόμενων οργάνων, τις εισηγήσεις των γνωμοδοτικών οργάνων, τις γνωμοδοτήσεις και εκθέσεις των νομικών, τεχνικών ή χρηματοοικονομικών συμβούλων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα αναφορικά με θέματα το άπτονται της εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης,

ιαια. τα αποτελέσματα των ελέγχων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών και φορέων, που διενεργούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

ιββ. τις πιστοποιήσεις και τις εντολές πληρωμών από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, με τα βασικά στοιχεία πληρωμών ή τα άλλα ανταλλάγματα αν συντρέχει τέτοια περίπτωση,

ιγγ. την επέλευση και απόδειξη γεγονότων ανώτερης βίας,

ιδδ. την επέλευση και υλοποίηση κινδύνων, οι οποίοι ανήκουν στην ευθύνη της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα,

ιειε. τα στοιχεία σχετικά με την εξασφάλιση της απαιτούμενης ή/και τελικώς αποκτηθείσας γης,

ισιστ. τα στοιχεία σχετικά με τις μετατοπίσεις και αποκαταστάσεις των δικτύων οργανισμών κοινής ωφέλειας,

ιζιζ. κάθε διοικητική πράξη ή εσωτερικό έγγραφο που εκδίδει ή συντάσσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας και κάθε έγγραφο ή στοιχείο, που υποβάλλει ο παραχωρησιούχος, οι δανειστές ή οι χρηματοδότες αυτού, τα εκ του νόμου ή εκ της σύμβασης αρμόδια όργανα για την εποπτεία της εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης και κάθε άλλη αρμόδια αρχή ή υπηρεσία ή τρίτος φορέας κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης.

5. Η πρόσβαση στα στοιχεία του φακέλου της σύμβασης παραχώρησης επιτρέπεται υπό τους όρους του π.δ. 28/2015 (Α' 34), με την επιφύλαξη του άρθρου 27 και των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κρατικών απορρήτων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις.

6. Το περιεχόμενο, η διαδικασία συγκρότησης, τήρησης και επικαιροποίησης του φακέλου της σύμβασης παραχώρησης και της πρόσβασης στα στοιχεία αυτού, και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα μπορούν να καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

7. Όλα τα στοιχεία του φακέλου σύμβασης παραχώρησης έργου καταχωρούνται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες τηρούνται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών, με μέριμνα και ευθύνη της εκάστοτε αρμόδιας αναθέτουσας αρχής ή φορέα. Η παράβαση υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα των αρμοδίων οργάνων.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΑ 46 ΕΩΣ 47 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

Άρθρο 60 Είδη έννομης προστασίας κατά το στάδιο της ανάθεσης

1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση παραχώρησης του νόμου αυτού και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ζητήσει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί παροχής έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προη-

γείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων:

- α) προσωρινή δικαστική προστασία,
- β) ακύρωση της «διακήρυξης διαγωνισμού» ή της «πρόσκλησης υποβολής προσφοράς»,
- γ) ακύρωση της απόφασης ανάθεσης, καθώς και κάθε άλλης παράνομης πράξης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα,
- δ) ακύρωση της συναφθείσας σύμβασης παραχώρησης,
- ε) επιδίκαση αποζημίωσης και
- στ) ακύρωση της απόφασης των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 42.

Άρθρο 61 Συνεργασία των ελληνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1. Όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρώντας ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ρυθμίζουν τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων του νόμου αυτού, ζητεί την άρση της παράβασης αυτής, η υπηρεσία του αρμόδιου Υπουργείου που παρέλαβε τη γνωστοποίηση διαβιβάζει μέσα σε είκοσι μία (21) ημέρες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) βεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε ή
- β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια ή
- γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία ανάθεσης της υπόψη σύμβασης παραχώρησης έχει ανασταλεί είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής του αναθέτοντος φορέα είτε ύστερα από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65.

2. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας υποχρεούται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τότε που θα της ζητηθεί από την υπηρεσία του Υπουργείου που είναι αρμόδια να παράσχει τις πληροφορίες της προηγούμενης παραγράφου να αποστείλει σε αυτή κάθε σχετικό με την πιθανολογούμενη παράβαση στοιχείο.

3. Αν σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 γνωστοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια, λόγω εκκρεμούς δικαστικής προσφυγής, η υπηρεσία του αρμόδιου Υπουργείου ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αποτέλεσμα της δίκης, όταν αυτό γίνει γνωστό.

4. Αν σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 γνωστοποιηθεί ότι έχει χορηγηθεί αναστολή, η υπηρεσία του αρμόδιου Υπουργείου γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ανάκληση της αναστολής ή την έναρξη νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης που συνδέεται στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος με την προηγούμενη διαδικασία. Η νέα αυτή γνωστοποίηση πρέπει να βεβαιώνει ότι η πιθανολογούμενη παράβαση έχει διορθωθεί ή να περιέχει αιτιολογημένη απάντηση και να εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια.

5. Οι υπηρεσίες των αρμόδιων Υπουργείων διαβιβάζουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Μαΐου κάθε έτους πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα ένδικα βοηθήματα παροχής δικαστικής προστασίας αναφορικά με διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς οφείλουν να διαβιβάζουν στο αρμόδιο Υπουργείο τα απαιτούμενα για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στοιχεία, τα οποία καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεννόηση με τη Συμβουλευτική Ε-

πιτροπή για τις Δημόσιες Συμβάσεις.

6. Ως αρμόδιο Υπουργείο, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, νοείται το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για τις συμβάσεις παραχώρησης έργων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

Άρθρο 62 Διαδικασίες επίλυσης διαφορών

Για την επίλυση διαφορών μεταξύ των αναθετουσών αρχών ή των αναθετόντων φορέων και των παραχωρησιούχων, που αναφύονται κατά την εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διαδικασίες των άρθρων 64, 65, 66 και 67.

Άρθρο 63 Εξωδικαστική επίλυση διαφορών

1. Στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης μπορεί να καθορίζεται ειδική διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης όλων ή ορισμένων κατηγοριών διαφορών που αφορούν την εφαρμογή της σύμβασης, ιδίως διαφορών τεχνικού περιεχόμενου, από επιτροπή εμπειρογνομόνων που ορίζουν από κοινού τα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Στα συμβατικά τεύχη, η προσφυγή στη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να ορίζεται ως υποχρεωτική ή προαιρετική για όλες ή κάποιες από τις διαφορές που υπάγονται σε αυτή.

3. Με τους σχετικούς όρους των συμβατικών τευχών καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν τα ζητήματα της διαδικασίας εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών της παραγράφου 1, όπως ιδίως:

α) οι κατηγορίες διαφορών που υπάγονται σε εξωδικαστική επίλυση και ο τρόπος χαρακτηρισμού τους,

β) τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ο τρόπος ορισμού των μελών της επιτροπής εμπειρογνομόνων και υπολογισμού ή καταβολής της αμοιβής τους,

γ) ο χρόνος και ο τόπος διεξαγωγής εντός της Ελληνικής Επικράτειας,

δ) οι εφαρμοστέοι διαδικαστικοί κανόνες και οι προθεσμίες ενέργειας των επιμέρους διαδικαστικών πράξεων και έκδοσης των αποφάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων,

ε) η δεσμευτικότητα των αποφάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τα συμβαλλόμενα μέρη, καθώς και η δυνατότητα και/ή η διαδικασία παραπομπής της διαφοράς σε δικαστική επίλυση, σύμφωνα με το άρθρο 66, ή διαιτησία, σύμφωνα με το άρθρο 67, και

στ) κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Άρθρο 64 Δικαστική επίλυση διαφορών – Διαμεσολάβηση

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 66, κάθε διαφορά που αναφέρεται στην ερμηνεία ή στην εφαρμογή ή το κύρος της σύμβασης παραχώρησης ή των παρεπομένων συμφώνων επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο αρμόδιο δικαστήριο κατά τις διατάξεις του Κώδι-

κα Διοικητικής Δικονομίας ή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων. Η κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διάκριση μεταξύ των ενδίκων βοηθημάτων της προσφυγής και της αγωγής ισχύει και στις διαφορές του παρόντος νόμου.

2. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των διαφορών αυτών είναι το διοικητικό ή πολιτικό εφετείο της περιφέρειας στην οποία εδρεύει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

3. Σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν ορίσει ως υποχρεωτική την υπαγωγή συγκεκριμένης διαφοράς στη διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης του άρθρου 64, της άσκησης αγωγής ή προσφυγής ενώπιον του αρμοδίου εφετείου προηγείται υποχρεωτικά η διενέργεια της διαδικασίας εξωδικαστικής επίλυσης διαφοράς, διαφορετικά η άσκηση της αγωγής κηρύσσεται απαράδεκτη. Η αγωγή ή προσφυγή ενώπιον του κατά τόπο αρμοδίου εφετείου ασκείται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης που εκδόθηκε επί της αιτήσεως εξωδικαστικής επίλυσης διαφοράς του άρθρου 65 ή, σε περίπτωση που δεν προβλέπεται η προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 65, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τότε που γεννήθηκε η αξίωση.

4. Η υπόθεση συζητείται σε δικάσιμο που ορίζεται όσο το δυνατόν συντομότερα. Οι διάδικοι υποχρεούνται να προσκομίσουν κατά την πρώτη συζήτηση όλα τα αποδεικτικά μέσα. Αν ο φάκελος της υπόθεσης δεν αποσταλεί στο διοικητικό εφετείο από τη διοίκηση, η συζήτηση αναβάλλεται σε νέα δικάσιμο, κατά την οποία η υπόθεση συζητείται με βάση τα στοιχεία που προσκομίζει ο προσφεύγων, αν το ζητήσει ο ίδιος.

5. Η συζήτηση και η διεξαγωγή της απόδειξης ολοκληρώνονται σε μία δικάσιμο, ανεξάρτητα από τη δικαιοδοσία που υπάγεται η υπόθεση. Αν ο χρόνος δεν επαρκεί, επιτρέπεται διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον των ίδιων δικαστών, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων, των μαρτύρων και εκκείνων που δεν παρίστανται. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έχουν δοθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση και, αν πρόκειται να δοθούν στην αλλοδαπή, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτή. Οι αποφάσεις του διοικητικού ή πολιτικού εφετείου είναι αμέσως εκτελεστές.

6. Αν από την εκτέλεση της απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης, της οποίας η αποκατάσταση δεν είναι εύκολη, μπορεί να διαταχθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους η ολική ή εν μέρει αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης από το διάδικο που έχει νικήσει. Για την αίτηση αποφαινεται, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, χωρίς υποχρεωτική κλήτευση των διαδίκων, το αρμόδιο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου, ανάλογα με το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αίτηση αναίρεσης, το οποίο συγκροτείται από τρία (3) μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο εισηγητής της υπόθεσης. Η απόφαση της αναστολής μπορεί κατά τον ίδιο τρόπο να ανακληθεί, με αίτηση κάποιου από τους διαδί-

κους έως και κατά την πρώτη συζήτηση της αναίρεσης.

7. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ασκήσει αναίρεση, με αίτηση του παραχωρησιούχου, μπορεί μέχρι την εκδίκασή της να γίνει συμβιβασμός. Για το συμβιβασμό εκδίδεται απόφαση του αρμόδιου οργάνου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα. Μετά την αποδοχή αυτής από τον παραχωρησιούχο, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας παραιτείται από την αναίρεση.

8. Αν ο παραχωρησιούχος του έργου είναι ένωση ή κοινοπραξία οικονομικών φορέων η οποία δεν έχει περιβληθεί με ιδιαίτερη νομική μορφή, δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια την ένωση ή κοινοπραξία είτε από όλα τα μέλη της.

9. Με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης ή με μεταγενέστερη έγγραφη συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και του παραχωρησιούχου, μπορεί να προβλεφθεί η επίλυση διαφορών που αναφέρεται στην ερμηνεία ή την εφαρμογή ή το κύρος της σύμβασης παραχώρησης ή των παρεπομένων συμφώνων και υπάγονται στη δικαιοδοσία του πολιτικού εφετείου, με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση ενώπιον Προέδρου εφετών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 214B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ενώπιον του πολιτικού εφετείου ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας.

Άρθρο 65 Διαιτησία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δύνανται να συμπεριλάβουν στα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης ρήτρα περί διαιτητικής επίλυσης κάθε διαφοράς που προκύπτει σχετικά με την εφαρμογή, την ερμηνεία ή το κύρος της σύμβασης παραχώρησης ή των παρεπομένων συμφώνων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 867 επ. Κ.Πολ.Δ. ή κατά τις διατάξεις του ν. 2735/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Α' 167).

2. Με τη σύμβαση παραχώρησης καθορίζονται κανόνες που διέπουν τον ορισμό των διαιτητών, οι εφαρμοστέοι κανόνες διαιτησίας, ο τόπος διεξαγωγής της διαιτησίας εντός της Ελληνικής Επικράτειας, οι αμοιβές των διαιτητών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Η διαιτητική απόφαση φέρει πλήρη, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, είναι οριστική και αμετάκλητη και δεν υπόκειται σε κανένα τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο, αποτελεί δε τίτλο εκτελεστό χωρίς να χρειάζεται να κηρυχθεί αυτό από τα τακτικά δικαστήρια και τα αντίδικα μέρη δεσμεύονται να συμμορφωθούν αμέσως με τους όρους της.

4. Κατά της διαιτητικής απόφασης επιτρέπεται η άσκηση αγωγής ακύρωσης διαιτητικής απόφασης, σύμφωνα με τα άρθρα 897 έως 900 του Κ.Πολ.Δ. ή σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 2735/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» κατά περίπτωση.

5. Οι Κανόνες Διαφάνειας της UNCITRAL για τις διαιτησίες επενδύτων-κρατών δυνάμει συνθήκης, όπως υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο στις 10 Ιουλίου 2013 και εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται στις διαδικασίες διαιτησίας που εκκινούν δυνάμει του παρόντος άρθρου. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 των ως άνω κανόνων, με από-

φαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζεται η αποθετήρια αρχή για τη δημοσίευση των πληροφοριών που προβλέπονται στους εν λόγω κανόνες και κάθε λεπτομέρεια αναφορικά με την τήρηση των πληροφοριών αυτών και την πρόσβαση σε αυτές. Σε περίπτωση αντίθεσης των κανόνων διαιτησίας που καθορίζονται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο με τους κανόνες διαφάνειας της UNCITRAL, οι τελευταίοι υπερισχύουν.

Άρθρο 66 Γλώσσα - Εφαρμοστέο δίκαιο

Η γλώσσα των διαδικασιών επίλυσης διαφοράς που αναφέρεται στην ερμηνεία ή την εφαρμογή ή το κύρος της σύμβασης παραχώρησης του παρόντος νόμου είναι η ελληνική και το εφαρμοστέο δίκαιο για την επίλυση των διαφορών που γεννώνται είναι το ελληνικό δίκαιο.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67 Όργανα διαδικασιών σύναψης συμβάσεων παραχώρησης

1. Τα όργανα τα οποία είναι αρμόδια για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος νόμου διακρίνονται σε όργανα με γνωμοδοτική αρμοδιότητα («γνωμοδοτικά όργανα») και όργανα με αποφασιστική αρμοδιότητα («αποφαινόμενα όργανα»).

2. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού ή των αρμοδίων οργάνων διοικήσεως της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, σύμφωνα με τις ιδρυτικές και καταστατικές τους διατάξεις, κατά περίπτωση, μπορεί να ορίζονται τα αποφαινόμενα όργανα αυτών.

3. Αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί βάσει προϊσχυουσών διατάξεων ή με προγενέστερες διοικητικές πράξεις ή αποφάσεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους και ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2.

4. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των αποφαινόμενων οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία τους.

5. Τα γνωμοδοτικά όργανα εισηγούνται προς τα αποφαινόμενα όργανα για κάθε θέμα της αρμοδιότητάς τους προκειμένου τα τελευταία να αποφασίσουν σχετικά. Τα γνωμοδοτικά όργανα μπορούν να είναι είτε μονομελή είτε συλλογικά.

6. Ως γνωμοδοτικό όργανο στο στάδιο ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης ορίζονται:

α) Επιτροπή ή επιτροπές για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτής, όπως αυτές περιγράφονται στα τεύχη διαγωνισμού του άρθρου 36. Ενδεικτικά, η εκάστοτε αρμόδια επιτροπή αποσφραγίζει και αξιολογεί τις αιτήσεις συμμετοχής ή προσφορές των υποψηφίων και προσφερόντων των, ελέγχει την καταλληλότητα αυτών για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39, περιορίζει τον αριθμό των υποψηφίων ή προσφερόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 38, ελέγχει και αξιολογεί

τις προσφορές και διαπραγματεύεται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στα τεύχη διαγωνισμού, εισηγείται τον αποκλεισμό των υποψηφίων ή προσφερόντων από τη διαδικασία ανάθεσης, αξιολογεί τις υποβληθείσες προσφορές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45 και τους όρους των τευχών διαγωνισμού, εισηγείται την απόρριψη προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ανάθεσης, τη σταδιακή αποδέσμευση των εγγυήσεων συμμετοχής, τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και γνωμοδοτεί για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

β) Επιτροπή εκδίκασης προσφυγών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 62, αποτελούμενη από πρόσωπα, τα οποία είναι διάφορα από τα μέλη των υπό στοιχείο α' επιτροπών.

7. Τα όργανα της παραγράφου 6 συγκροτούνται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα για τη διενέργεια διαδικασίας ανάθεσης συγκεκριμένης σύμβασης παραχώρησης που προτίθεται να συνάψει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

8. Τα όργανα της παραγράφου 6 που συγκροτούνται από αναθέτουσα αρχή ή σε αναθέτοντα φορέα όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α' του άρθρου 4 και αποτελούνται από πέντε (5) υπαλλήλους της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή άλλου φορέα που ασκεί εποπτεία επί αυτών με νομική, τεχνική ή χρηματοοικονομική εξειδίκευση, καθώς και τους αναπληρωτές τους. Αν η σύμβαση παραχώρησης συνάπτεται για λογαριασμό φορέα άλλον από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, ένα από αυτά τα μέλη προέρχεται από το φορέα αυτόν.

9. Τα όργανα των παραγράφων 6 και 9 που συγκροτούνται από αναθέτοντα φορέα όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β' ή γ' του άρθρου 4 του παρόντος νόμου αποτελούνται από νομικούς, τεχνικούς ή χρηματοοικονομικούς υπαλλήλους του αναθέτοντος φορέα ή τρίτα πρόσωπα που διαθέτουν την κατάλληλη επιστημονική εξειδίκευση και επαγγελματική εμπειρία.

10. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να συγκροτούν κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων αφορώντων στις διαδικασίες ανάθεσης, καρά παρέκκλιση των οριζομένων στις παραγράφους 8 και 9.

11. Σε περίπτωση που η σύμβαση παραχώρησης υλοποιείται ως σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005, ένα από τα μέλη των οργάνων των παραγράφων 8 ή 9 υποδεικνύεται από την Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

12. Ως γνωμοδοτικά όργανα στο στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης παραχώρησης μπορούν να ορίζονται συλλογικά όργανα κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους ή/και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, που ορίζονται με απόφασή του. Ενδεικτικά, τα όργανα αυτά μπορούν να εισηγούνται για όλα τα θέματα μελετών που εκπονούνται κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης, να γνωμοδοτούν επί συμβατικών όρων που αφορούν τη διαχείριση των συμβάσεων, να γνωμοδοτούν επί των χρηματοδοτικών σχεδίων που υποβάλει ο παραχωρησιούχος σε κάθε στάδιο εξέλιξης της σύμβασης, να γνωμοδοτούν επί της οικονομικής βιωσιμότητας των συμβάσεων σε κάθε στάδιο εξέλιξής τους, να γνωμοδοτούν ή εισηγούνται επί της παραλαβής

του αντικειμένου της σύμβασης, προβαίνοντας, σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικειμένου της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση ή κρίνεται αναγκαίο να παρακολουθούν και να ελέγχουν την προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων που περιλαμβάνονται στα Συμβατικά Τεύχη και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του παραχωρησιούχου και να εισηγούνται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων.

13. Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων του παρόντος άρθρου από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2690/1999, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 68 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις:

- α) των άρθρων 14 και 67 έως 76 του π.δ. 60/2007 (Α' 64),
- β) του άρθρου 18 του π.δ. 59/2007 (Α' 63) και
- γ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.

Άρθρο 69 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης των οποίων η διαδικασία ανάθεσης εκκινεί μετά την έναρξη ισχύος αυτού.

2. Διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης που εκκίνησαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου συνεχίζουν να διενεργούνται και ολοκληρώνονται βάσει των όρων των τευχών διαγωνισμού και των διατάξεων που ίσχυαν κατά το χρόνο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

3. Ο χρόνος εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης της παραγράφου 1 καθορίζεται βάσει της διάταξης του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του παρόντος.

4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2, το άρθρο 63 επί του παρόντος διέπει τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την έναρξη ισχύος του.

5. Συμβάσεις παραχώρησης που συνήφθησαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου συνεχίζουν να εκτελούνται, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης παραχώρησης και τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο της σύναψής τους.

6. Ζητήματα που άπτονται της εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης που συνήφθησαν πριν την έναρξη του παρόντος νόμου και δεν έχουν ρυθμιστεί σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να ρυθμίζονται με νεότερη κοινή συμφωνία των συμβαλλομένων μερών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 70 **Παραρτήματα**

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα Ι έως ΧΙ της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 7) ΤΟΥ
ΑΡΘΡΟΥ 2 (¹)
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

NACE Αναθ. 1 (²)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Κλάση	Περιγραφή	Σχόλια	
45			Κατασκευές	Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει: — νέες κατασκευές, αποκατάσταση και συνήθεις επισκευές	45000000
	45.1		Προετοιμασία εργοταξίου		45100000
		45.11	Κατεδάφιση κτιρίων εκτέλεση χωματουργικών εργασιών	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — αποξήλωση ή κατεδάφιση κτιρίων και άλλων κατασκευών — εκκαθάριση εργοταξίων, χωματουργικά έργα: εκσκαφές, επιχωματώσεις, επιπέδωση και ισοπέδωση εργοταξίων, εκσκαφή τάφρων, αφαίρεση βράχων, ανατινάξεις κ.λπ. — προπαρασκευή εργοταξίων ορυχείων — αφαίρεση υπερφορτίσεων και λοιπές εργασίες διαμόρφωσης και προετοιμασίας γηπέδων και χώρων εκμετάλλευσης ορυχείων Η τάξη αυτή περιλαμβάνει επίσης: — αποστράγγιση εργοταξίων. — αποστράγγιση αγροτικών ή δασικών εκτάσεων.	45110000
		45.12	Δοκιμαστικές γεωτρήσεις	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — δοκιμαστικές διατρήσεις και γεωτρήσεις καθώς και πυρηνοληψία για κατασκευαστικούς, γεωφυσικούς, γεωλογικούς ή συναφείς σκοπούς. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — γεώτρηση φρεατίων άντλησης πετρελαίου ή φυσικού αερίου, βλέπε 11.20. — γεώτρηση φρεατίων ύδατος, βλέπε 45.25, — διάνοιξη φρεατίων, βλέπε 45.25, — αναζήτηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, γεωφυσική, γεωλογική και σεισμική έρευνα, βλέπε 74.20.	45120000
	45.2		Κατασκευή πλήρων		45200000

			κτιρίων και τεχνικών έργων ή μερών τους· έργα πολιτικού μηχανικού		
		45.21	Κατασκευή κτιρίων και τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — κατασκευή κάθε τύπου κτιρίων — κατασκευή τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού, — γεφυρών (περιλαμβανομένων και των γεφυρών για υπερυψωμένους αυτοκινητόδρομους), κοιλαδογεφυρών, σπράγγων και υπογείων διαβάσεων, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για μεγάλες αποστάσεις, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για αστικά κέντρα, — βοηθητικών αστικών έργων, — συναρμολόγηση και ανέγερση προκατασκευασμένων κατασκευών στο εργοτάξιο Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — υπηρεσίες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, βλέπε 11.20, — ανέγερση πλήρων προκατασκευασμένων κατασκευών από τμήματα ιδίας κατασκευής που δεν είναι από σκυρόδεμα, βλέπε τμήματα 20, 26 και 28, — κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, βλέπε 45.23, — εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια, βλέπε 45.3, — αποπεράτωση κτιρίων, βλέπε 45.4, — δραστηριότητες αρχιτέκτονος και πολιτικού μηχανικού, βλέπε 74.20, — διαχείριση κατασκευαστικών έργων, βλέπε 74.20.	45210000 εκτός: — 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Κατασκευή στεγών	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:	45261000

			και δομικών σκελετών κτιρίων	— κατασκευή στεγών, — τοποθέτηση επικαλύψεων, — στεγάνωση στεγών.	
		45.23	Κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών, αεροδρομίων και αθλητικών εγκαταστάσεων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών αστικού και υπεραστικού δικτύου, άλλων αμαξιών οδών και πεζοδρόμων, — κατασκευή σιδηροδρομικών έργων, — κατασκευή διαδρόμων αεροδρομίων, — κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, — διαγράμμιση οδικών επιφανειών και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — προκαταρκτικά χωματουργικά έργα, βλέπε 45.11.	45212212 και DA03 45230000 εκτός: — 45231000 — 45232000 — 45234115
		45.24	Κατασκευή υδραυλικών και λιμενικών έργων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — κατασκευή: — υδάτινων οδών, λιμενικών και ποτάμιων έργων, λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), κλεισιάδων κ.λπ. — φραγμάτων και αναχωμάτων, — βυθοκορήσεις, — υποβρύχια έργα.	45240000
		45.25	Εκτέλεση λοιπών κατασκευαστικών εργασιών ειδικής φύσης	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — κατασκευαστικές δραστηριότητες που εξειδικεύονται σε τομέα κοινό σε διάφορα είδη κατασκευών και απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό ή εξοπλισμό, — κατασκευή θεμελιώσεων, περιλαμβανομένης και της έμπτηξης πασσάλων, — γεώτρηση και κατασκευή φρεατίων ύδατος, εκσκαφή φρεάτων, — ανέγερση μη ιδιοκατασκευασμένων χαλύβδινων στοιχείων, — κάμψη χάλυβα, — οπτοπλινθοδομή και λιθοδομή, — ανέγερση και αποξήλωση ικριωμάτων και εξεδρών εργασίας, περιλαμβανομένης της	45250000 45262000

				εκμίσθωσης ικριωμάτων και εξεδρών εργασίας, — ανέγερση καπνοδόχων και βιομηχανικών κλιβάνων. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — εκμίσθωση ικριωμάτων χωρίς την ανέγερση και την αποξήλωσή τους, βλέπε 71.32	
	45.3		Εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια		45300000
		45.31	Καλωδιώσεις και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — ηλεκτρικών καλωδιώσεων και εξαρτημάτων, — συστημάτων τηλεπικοινωνίας, — ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, — οικιακών κεραιών και σηματοληπτών, — συστημάτων συναγερμού πυρκαγιάς, — συστημάτων αντιδιαρρηκτικού συναγερμού, — ανελκυστήρων και κυλιομένων, — κλιμάκων αλεξικέραυνων κ.λπ.	45213316 45310000 εκτός: — 45316000
		45.32	Μονώσεις	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εργασίες θερμομόνωσης, ηχομόνωσης ή μόνωσης κατά των δονήσεων σε κτίρια ή άλλα κατασκευαστικά έργα. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — στεγανοποίηση, βλέπε 45.22.	45320000
		45.33	Υδραυλικές εγκαταστάσεις	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — υδραυλικού εξοπλισμού και ειδών υγιεινής, — εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, εξοπλισμού και αγωγών θέρμανσης, εξαερισμού, ψύξης ή κλιματισμού, — συστημάτων καταιονισμού (σπρίνκλερ). Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — εγκατάσταση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, βλέπε 45.31.	45330000
		45.34	Λοιπές εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εγκατάσταση συστημάτων φωτισμού και σηματοδότησης οδών, σιδηροδρόμων,	45234115 45316000 45340000

				αεροδρομίων και λιμένων, — εγκατάσταση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εξαρτημάτων και μόνιμων προσαρτημάτων που δεν κατατάσσονται αλλού.	
	45.4		Αποπεράτωση κτιρίων		45400000
		45.41	Επιχρίσεις κονιαμάτων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — επιχρίση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εσωτερικών και εξωτερικών γυψοκονιαμάτων ή γυψομαρμαροκονιαμάτων (στόκου), περιλαμβανομένων και των λεπτών πηχων που χρησιμοποιούνται ως βάση για το κονίαμα.	45410000
		45.42	Λεπτοξυλουργικές εργασίες	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — τοποθέτηση μη ιδιοκατασκευασμένων θυρών, παραθύρων, πλαισίων για θύρες και παράθυρα, εξοπλισμένων κουζινών, κλιμακοστασίων, εξοπλισμού καταστημάτων και συναφών ειδών, από ξύλο ή άλλα υλικά, — εσωτερικά τελειώματα όπως οροφές, ξύλινες επενδύσεις τοίχων, κινητά χωρίσματα κ.λπ. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — διάστρωση παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, βλέπε 45.43.	45420000
		45.43	Επενδύσεις δαπέδων και τοίχων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — διάστρωση, πλακόστρωση, ανάρτηση ή τοποθέτηση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — επενδύσεων τοίχων ή τοποθέτηση κεραμικών, τσιμεντένιων ή λιθολαξευτών πλακιδίων τοίχου ή δαπέδου, — παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, ταπήτων και επενδύσεων δαπέδων από λινοτάπητες, — περιλαμβανομένων αυτών από ελαστικό ή πλαστικές ύλες, — επενδύσεων δαπέδων ή τοίχων από μωσαϊκό, μάρμαρο, γρανίτη ή σχιστόλιθο, — χάρτινων ταπετσαριών τοίχου.	45430000
		45.44	Χρωματισμοί και τοποθέτηση	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εσωτερικούς και εξωτερικούς	45440000

			υαλοπινάκων	χρωματισμούς κτιρίων, — χρωματισμούς έργων πολιτικού μηχανικού, — τοποθέτηση υαλοπινάκων, καθρεπτών κ.λπ. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — τοποθέτηση παραθύρων, βλέπε 45.42,	
		45.45	Λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: — εγκατάσταση ιδιωτικών κολυμβητηρίων, — ατμοκαθαρισμό, καθαρισμό με αμμορριπή και συναφείς δραστηριότητες για τις εξωτερικές επιφάνειες κτιρίων, — λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων και τελειωμάτων π.δ.κ.α. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — εσωτερικό καθαρισμό κτιρίων και λοιπών κατασκευών, βλέπε 74.70.	45212212 και DA04 45450000
	45.5		Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων, μαζί με το χειριστή		45500000
		45.50	Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων, μαζί με τον χειριστή	Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: — εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού κατασκευών και κατεδαφίσεων χωρίς χειριστή, βλέπε 71.32.	45500000

(¹) Σε περίπτωση διισταμένων ερμηνειών μεταξύ CPV και NACE, εφαρμόζεται η ονοματολογία CPV.

(²) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΣΚΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΟΠΩΣ
ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου που διέπουν τις συμβάσεις παραχώρησης που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

1 Όσον αφορά το αέριο και τη θερμότητα:

α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής αερίου ή θερμότητας·

β) τροφοδότηση των εν λόγω σταθερών δικτύων με αέριο ή θερμότητα.

Η τροφοδότηση με αέριο ή θερμότητα σταθερών δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχεία β) και γ) δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου της παρούσας παρ., όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) η παραγωγή αερίου ή θερμότητας από τον συγκεκριμένο αναθέτοντα φορέα αποτελεί αναπόφευκτο αποτέλεσμα της άσκησης δραστηριότητας άλλης από εκείνες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή στις παρ. 2 έως 3 του παρόντος παραρτήματος,

ii) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου αποβλέπει μόνο στην οικονομική εκμετάλλευση της παραγωγής αυτής και αντιστοιχεί το πολύ στο 20% του κύκλου εργασιών του αναθέτοντος φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, η «παροχή» περιλαμβάνει την παραγωγή, τη χονδρική καθώς και τη λιανική πώληση φυσικού αερίου. Ωστόσο η παραγωγή φυσικού αερίου με τη μορφή εξόρυξης υπόκειται στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του παρόντος παραρτήματος.

2 Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια:

α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

β) τροφοδότηση των εν λόγω σταθερών δικτύων με ηλεκτρική ενέργεια.

Για τους σκοπούς του παρόντος ν, η τροφοδότηση με ηλεκτρισμό περιλαμβάνει την παραγωγή, τη χονδρική και τη λιανική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

Η τροφοδότηση με ηλεκτρική ενέργεια δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχεία β) και γ) , δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου της παρούσας παρ. , όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον συγκεκριμένο αναθέτοντα φορέα γίνεται διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας άλλης απ εκείνες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή στις παρ.παρ.ς 1 και 3 το παρόντος παραρτήματος·

β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνον από την ιδιοκατανάλωση το

συγκεκριμένου αναθέτοντος φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής ενέργειας του φορέα, με βάση τον μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

3 Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή ή την εκμετάλλευση δικτύων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό στους τομείς των μεταφορών με σιδηρόδρομο, αυτόματα συστήματα, τραμ, τρόλεϊ, λεωφορεία ή οχήματα συρόμενα με καλώδιο.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταφορών, θεωρείται ότι υφίσταται δίκτυο όταν η υπηρεσία παρέχεται με τους όρους που ορίζονται από την αρμόδια υπηρεσία, όπως εκείνοι που αφορούν τις ακολουθητέες διαδρομές, τη διαθέσιμη μεταφορική ικανότητα ή τη συχνότητα παροχής της υπηρεσίας.

4 Δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών αερολιμένων, θαλάσσιων λιμένων ή λιμένων εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή άλλων τερματικών σταθμών μεταφορικών μέσων, σε αεροπορικούς, θαλάσσιους ή ποτάμιους μεταφορείς.

5 Δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή:

- α) τις ταχυδρομικές υπηρεσίες·
- β) άλλων υπηρεσιών πλην των ταχυδρομικών, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από φορέα ο οποίος παρέχει επίσης ταχυδρομικές υπηρεσίες κατά την έννοια του σημείου ii) του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, και εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 34 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, όσον αφορά τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο σημείο ii) του δευτέρου εδαφίου.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη της οδηγίας 97/67/ΕΚ, νοούνται ως:

- i) «ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο με συγκεκριμένο παραλήπτη, αποστέλλόμενο υπό την τελική του μορφή, ανεξάρτητα από το βάρος του. Τα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνουν, πέραν των αντικειμένων αλληλογραφίας π.χ. βιβλία, καταλόγους, εφημερίδες, περιοδικά και ταχυδρομικά δέματα που περιέχουν αντικείμενα με ή χωρίς εμπορική αξία, ανεξάρτητα από το βάρος τους,
- ii) «ταχυδρομικές υπηρεσίες»: υπηρεσίες που συνίστανται στη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών αντικειμένων. Σε αυτές περιλαμβάνονται τόσο οι υπηρεσίες που εμπίπτουν όσο και αυτές που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της καθολικής υπηρεσίας που ορίζεται σύμφωνα με την οδηγία 97/67/ΕΚ,
- iii) «άλλες υπηρεσίες πλην των ταχυδρομικών»: υπηρεσίες παρεχόμενες στους εξής τομείς:
 - υπηρεσίες διαχείρισης της αλληλογραφίας (τόσο προγενέστερες όσο και μεταγενέστερες της αποστολής, συμπεριλαμβανομένων των «mailroom management services»),
 - υπηρεσίες συνδεόμενες με ταχυδρομικά αντικείμενα που δεν περιλαμβάνονται στο στοιχείο α), όπως το διαφημιστικό ταχυδρομείο χωρίς συγκεκριμένο παραλήπτη,

6 Δραστηριότητες που συνδέονται με την εκμετάλλευση γεωγραφικής περιοχής με σκοπό:

- α) την εξόρυξη πετρελαίου ή αερίου·
- β) την αναζήτηση, ή την εξόρυξη άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ
ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β)
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

Δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια του παρόντος νόμου. Ακολουθεί ένας κατάλογος με διαδικασίες που διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση εξουσιοδοτήσεων με βάση άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης που δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

- α) Χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκμετάλλευση εγκαταστάσεων φυσικού αερίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.
- β) Εξουσιοδότηση ή πρόσκληση υποβολής προσφορών για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία 2009/72/ΕΚ.
- γ) Χορήγηση εξουσιοδότησης σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 97/67/ΕΚ για τις εξουσιοδοτήσεις που αφορούν ταχυδρομικές υπηρεσίες που δεν ανατίθενται ή δεν πρόκειται να ανατεθούν κατ' αποκλειστικότητα.
- δ) Διαδικασία για τη χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιλαμβάνει την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων σύμφωνα με την οδηγία 94/22/ΕΚ.
- ε) Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών υπό την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 για την παροχή υπηρεσιών δημόσιων επιβατικών μεταφορών με λεωφορείο, τραμ, σιδηρόδρομο ή μετρό που έχουν ανατεθεί με διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3, υπό τον όρο ότι η διάρκειά τους είναι σύμφωνη με το άρθρο 4 παράγραφοι 3 ή 4 του άρθρου 4 του ανωτέρω κανονισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

Περιγραφή	Κωδικός CPV
79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 [Υπηρεσίες διάθεσης προσωπικού οικιακών βοηθών]; 79624000-4 [Υπηρεσίες διάθεσης νοσηλευτικού προσωπικού] και 79625000-1 [Υπηρεσίες διάθεσης ιατρικού προσωπικού] από 85000000-9 έως 85323000-9· 85143000-3 98133100-5, 98133000-4 και 98200000-5 και 98500000-8 [Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό] και 98513000-2 έως 98514000-9 [υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού για οικιακές εργασίες, υπηρεσίες πρακτορείων διάθεσης εργατικού δυναμικού για οικιακές εργασίες, υπηρεσίες υπαλληλικού προσωπικού γραφείων για οικιακές εργασίες, προσωρινό προσωπικό για οικιακές εργασίες, υπηρεσίες οικιακής βοήθειας και οικιακές υπηρεσίες],	Κοινωνικές, υγειονομικές και συναφείς υπηρεσίες
85321000-5 και 85322000-2, 75000000-6 [Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης, άμυνας και κοινωνικής ασφάλισης], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1· από 79995000-5 έως 79995200-7· από 80000000-4 Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης έως 80660000-8· από 92000000-1 έως 92342200-2· από 92360000-2 έως 92700000-8· 79950000-8 [Υπηρεσίες διοργάνωσης εκθέσεων και συνεδρίων], 79951000-5 [Υπηρεσίες οργάνωσης σεμιναρίων], 79952000-2 [Υπηρεσίες εκδηλώσεων], 79952100-3 [Υπηρεσίες οργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων], 79953000-9 [Υπηρεσίες οργάνωσης φεστιβάλ], 79954000-6 [Υπηρεσίες οργάνωσης πάρτι], 79955000-3 [Υπηρεσίες οργάνωσης επιδείξεων μόδας], 79956000-0 [Υπηρεσίες οργάνωσης εμπορικών εκθέσεων και εκθέσεων]	Διοικητικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
75300000-9	Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων
98000000-3, 98120000-0, 98132000-7, 98133110-8 και 98130000-3	Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών παρεχόμενων από συνδικαλιστικές οργανώσεις, πολιτικές οργανώσεις, ενώσεις νέων και λοιπές υπηρεσίες συλλογικών οργανώσεων
98131000-0	Θρησκευτικές υπηρεσίες
55100000-1 έως 55410000-7· 55521000-8 έως 55521200-0	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων

0 [55521000-8 Υπηρεσίες τροφοδοσίας ιδιωτικών οικιών με έτοιμα φαγητά, 55521100-9 Υπηρεσίες παροχής γευμάτων κατ' οίκον από την κοινωνική πρόνοια, 55521200-0 Υπηρεσίες παράδοσης γευμάτων]. 55520000-1 Υπηρεσίες τροφοδοσίας, 55522000-5 Υπηρεσίες τροφοδοσίας εταιρειών μεταφορών με έτοιμα γεύματα, 55523000-2 Υπηρεσίες τροφοδοσίας άλλων επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων με έτοιμα γεύματα, 55524000-9 Υπηρεσίες τροφοδοσίας σχολείων με έτοιμα γεύματα 55510000-8 Υπηρεσίες καντίνας, 55511000-5 Υπηρεσίες καντίνας και άλλες υπηρεσίες καφετέριας περιορισμένης πελατείας, 55512000-2 Υπηρεσίες διαχείρισης καντίνας, 55523100-3 Υπηρεσίες σχολικών γευμάτων	
79100000-5 έως 79140000-7· 75231100-5,	Νομικές υπηρεσίες στον βαθμό που δεν αποκλείονται βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 8 στοιχείο γ)
75100000-7 έως 75120000-3· 75123000-4, 75125000-8 έως 75131000-3	Λοιπές διοικητικές και κρατικές υπηρεσίες
75200000-8 έως 75231000-4	Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο
75231210-9 έως 75231230-5· 75240000-0 έως 75252000-7, 794300000-7, 98113100-9	Υπηρεσίες φυλακών, δημόσιας ασφαλείας και διάσωσης, στο βαθμό που δεν αποκλείονται, βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 8 στοιχείο στ)
79700000-1 έως 79721000-4 [Υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας, Υπηρεσίες ασφαλείας, Υπηρεσίες παρακολούθησης συστημάτων συναγερμού, Υπηρεσίες φύλαξης, Υπηρεσίες επιτήρησης, Υπηρεσίες συστήματος ανίχνευσης, Υπηρεσίες ανεύρεσης φυγόδικων, Υπηρεσίες περιπόλου, Υπηρεσίες παράδοσης υπηρεσιακού διακριτικού σήματος, Ανακριτικές υπηρεσίες και Υπηρεσίες γραφείου ιδιωτικής αστυνομίας] 79722000-1[Υπηρεσίες γραφολογίας], 79723000-8 [Υπηρεσίες ανάλυσης απορριμμάτων]	Υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας
64000000-6 [Υπηρεσίες ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών], 64100000-7 [Υπηρεσίες κρατικών και ιδιωτικών ταχυδρομείων], 64110000-0 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες], 64111000-7 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν εφημερίδες και περιοδικά], 64112000-4 Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν επιστολές], 64113000-1 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν δέματα], 64114000-8 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες συναλλαγής με το κοινό], 64115000-5 [Υπηρεσίες ενοίκιασης ταχυδρομικών θυρίδων], 64116000-2 [Υπηρεσίες ποστ ρεσάντ], 64122000-7 [Υπηρεσίες ενδοϋπηρεσιακής αλληλογραφίας και ταχυδρόμησης]	Ταχυδρομικές υπηρεσίες
50116510-9 [Υπηρεσίες αναγόμενης ελαστικών], 71550000-8 [Υπηρεσίες σιδηρουργού]	Διάφορες υπηρεσίες
98900000-2 [Παροχή υπηρεσιών από οργανισμούς και	Διεθνείς υπηρεσίες

φορείς εκτός επικράτειας] και 98910000-5 [Παροχή ειδικών υπηρεσιών προς διεθνείς οργανισμούς και φορείς]	
---	--

(¹) Οι υπηρεσίες αυτές δεν καλύπτονται από τον παρόντα νόμο εάν παρέχονται ως υπηρεσίες γενικού συμφέροντος μη οικονομικού χαρακτήρα.

Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να οργανώνουν την παροχή υποχρεωτικών κοινωνικών υπηρεσιών ή άλλων υπηρεσιών ως υπηρεσιών γενικού συμφέροντος ή ως υπηρεσίες γενικού συμφέροντος μη οικονομικού χαρακτήρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 30
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Εάν οι αιτήσεις πρόκειται να περιλαμβάνουν προσφορές, ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα διατίθεται δωρεάν απεριόριστη και πλήρης άμεση πρόσβαση στα τεύχη διαγωνισμού. Όταν δεν διατίθεται δωρεάν απεριόριστη και πλήρης άμεση πρόσβαση στις περιπτώσεις που εκτίθενται στην παράγραφο 2 του άρθρου 34 διευκρινίζεται ο τρόπος απόκτησης πρόσβασης στα τεύχη διαγωνισμού.
4. Περιγραφή της παραχώρησης: φύση και έκταση των έργων ή των υπηρεσιών, φύση και εύρος των υπηρεσιών, τάξη μεγέθους ή ενδεικτική αξία και όπου είναι δυνατό, διάρκεια της σύμβασης. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα. Εάν συντρέχει περίπτωση, περιγραφή επιλογών.
5. Κωδικοί CPV. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
6. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση παραχώρησης υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
7. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται:
 - α) εάν συντρέχει περίπτωση, ένδειξη ότι πρόκειται για σύμβαση παραχώρησης που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας.
 - β) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία. Παραπομπή στη σχετική νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη.
 - γ) κατάλογος και σύντομη περιγραφή των κριτηρίων επιλογής, εφόσον συντρέχει περίπτωση. Τα ελάχιστα επίπεδα των προτύπων που ενδέχεται να απαιτούνται. Διευκρίνιση των απαιτούμενων πληροφοριών (υπεύθυνες δηλώσεις, τεκμηρίωση).
8. Προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων ή την παραλαβή των προσφορών.
9. Κριτήρια που θα εφαρμοσθούν στην ανάθεση της παραχώρησης εάν δεν περιλαμβάνονται σε άλλα έγγραφα των τευχών διαγωνισμού.
10. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
11. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες

υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.

12. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων παραχώρησης.
13. Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι αιτήσεις ή οι προσφορές.
14. Κατά περίπτωση, αναφορά των απαιτήσεων και των όρων που συνδέονται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας.
15. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
16. Για τις παραχωρήσεις έργων, αναφέρεται αν η παραχώρηση καλύπτεται από την ΣΔΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Εάν συντρέχει περίπτωση, ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται οι προδιαγραφές και τα υποστηρικτικά έγγραφα.
3. Τύπος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
4. Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
5. Κωδικός NUTS για το κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.
6. Περιγραφή των υπηρεσιών, ενδεικτική τάξη μεγέθους ή αξίας.
7. Προϋποθέσεις συμμετοχής.
8. Κατά περίπτωση, προθεσμία(-ες) επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα σχετικά με τη συμμετοχή.
9. Κατά περίπτωση, σύντομη περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της διαδικασίας ανάθεσης που πρόκειται να εφαρμοστεί.
10. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΑΦΘΕΙΣΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

31

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, και κατά περίπτωση, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Κωδικοί CPV.
4. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.
5. Περιγραφή της παραχώρησης: φύση και έκταση των έργων, φύση και έκταση των υπηρεσιών, διάρκεια της σύμβασης. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα. Εάν συντρέχει περίπτωση, περιγραφή επιλογών.
6. Περιγραφή της χρησιμοποιηθείσας διαδικασίας ανάθεσης, στην περίπτωση ανάθεσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, και αιτιολόγηση.
7. Κριτήρια, προβλεπόμενα στο άρθρο 39, που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων παραχώρησης.
8. Ημερομηνία της απόφασης ή των αποφάσεων ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.
9. Αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν για κάθε ανάθεση, στον οποίο περιλαμβάνεται:
 - α) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από οικονομικούς φορείς που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
 - β) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από το εξωτερικό,
 - γ) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν ηλεκτρονικά.
10. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS και κατά περίπτωση, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του παραχωρησιούχου ή των παραχωρησιούχων, συμπεριλαμβανομένων
 - α) πληροφοριών σχετικά με το εάν ο παραχωρησιούχος είναι μικρομεσαία επιχείρηση,
 - β) πληροφοριών σχετικά με το εάν η σύμβαση παραχώρησης ανατέθηκε σε κοινοπραξία.
11. Αξία και κύριοι οικονομικοί όροι της ανατιθέμενης σύμβασης παραχώρησης, περιλαμβανομένων
 - α) των αμοιβών, των τιμών και των ενδεχόμενων προστίμων
 - β) των ενδεχόμενων βραβείων και ποσών

γ) των άλλων λεπτομερειών που αφορούν την αξία της παραχώρησης όπως ορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 3.

12. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
13. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά την προθεσμία υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
14. Ημερομηνία(-ες) και παραπομπή(-ές) σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη σύμβαση ή τις συμβάσεις παραχώρησης που δημοσιοποιούνται στην παρούσα γνωστοποίηση.
15. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
16. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της παραχώρησης, εφόσον δεν προσδιορίζεται σε άλλα έγγραφα των τευχών διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 8.
17. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΑΦΘΕΙΣΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΓΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

31

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, και κατά περίπτωση, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Είδος αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Κωδικοί CPV. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
4. Συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου της παραχώρησης.
5. Αριθμός προσφορών που ελήφθησαν.
6. Αξία της επιλεγείσας προσφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και των τιμών.
7. Επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του επιτυχόντος οικονομικού φορέα ή των επιτυχόντων οικονομικών φορέων.
8. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Δημοσίευση των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων

Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 30 και 31 πρέπει να αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς στην υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 30 και 31 δημοσιεύονται από την υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα τη βεβαίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 32.

2. Μορφή και λεπτομέρειες σχετικά με την ηλεκτρονική διαβίβαση των προκηρύξεων

Η μορφή και οι λεπτομέρειες διαβίβασης των προκηρύξεων με ηλεκτρονικά μέσα που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση διαδικτύου «<http://simap.europa.eu>»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 29 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

- Ν.4204/1961 (Α 174) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 87 «Περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού δικαιώματος».
- Ν.4205/1961 (Α 164) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 98 «Περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως».
- Ν.2079/1952 (Α 108) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 29 «Περί αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας» για την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.
- Ν.Δ. 4221/1961 (Α 173) Περί κυρώσεως της υπ αριθ. 105 Διεθνούς Συμβάσεως «περί καταργήσεως της αναγκαστικής εργασίας».
- Ν.1182/1981 (Α 193) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 138 «Περί του κατώτατου ορίου εισόδου εις την απασχόλησιν» για την κατάργηση της παιδικής εργασίας.
- Ν. 1424/1984 (Α 29) "Για την επικύρωση της 111 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα".
- Ν. 46/1975 (Α 105) "Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εν Γενεύη κατά το έτος 1951 υπ αριθ. 100 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας περί ισότητας της αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων δι εργασία ίσης αξίας".
- Ν.2918/2001 (Α 119) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 182 «Για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους» σχετικά με την κατάργηση της παιδικής εργασίας.
- Ν.1818/88 (Α 253) "Κύρωση της Σύμβασης της Βιέννης του 1985 για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος και του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ του 1987 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος."
- Ν. 2203/1994 (Α 58) - "Κύρωση της Σύμβασης της Βασιλείας για τον έλεγχο των διασυνοριακών κινήσεων επικίνδυνων αποβλήτων και της επεξεργασίας τους".
- Ν. 3447/2006 (Α 52) - "Κύρωση της Σύμβασης της Στοκχόλμης για τους Έμμονους Οργανικούς Ρύπους (Persistent Organic Pollutants- POPs)".
- Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) (σύμβαση ΣΜΕ), Ρότερνταμ, 10 Σεπτεμβρίου 1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα. {ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 689/2008 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Ιουνίου 2008 σχετικά με τις εξαγωγές και εισαγωγές επικίνδυνων χημικών προϊόντων}.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 33
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κωδικοί CPV.
3. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παροχής σε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.
4. Περιγραφή της σύμβασης παραχώρησης πριν και μετά την τροποποίηση: φύση και έκταση των έργων, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
5. Κατά περίπτωση, τροποποίηση της αξίας της παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης αύξησης των τιμών ή των αμοιβών λόγω της τροποποίησης.
6. Περιγραφή των περιστάσεων που κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση.
7. Ημερομηνία της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.
8. Εάν συντρέχει περίπτωση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του νέου οικονομικού φορέα ή των νέων οικονομικών φορέων.
9. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση παραχώρησης σχετίζεται με έργο ή/και πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
10. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
11. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που αφορά η σχετική γνωστοποίηση.
12. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
13. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

Άρθρο 71 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Γ. Σταθάκης

Ν. Παρασκευόπουλος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Χρ. Σπίρτζης

Αριθμ. 173/15/2016

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου: (i) θεσπίζεται ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο

σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, (ii) εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο με την οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης και (iii) ρυθμίζονται συναφή με τα ανωτέρω θέματα. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα κάτωθι:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. Ορίζεται ο σκοπός, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου. Ειδικότερα, θεσπίζονται κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Δίδονται οι έννοιες των όρων που χρησιμοποιούνται

για την εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου (συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς κ.λπ.).

3. Αναφέρονται οι γενικές αρχές που οφείλουν να τηρούν οι αναθέτουσες

αρχές/αναθέτοντες φορείς κατά τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης.

4. Ορίζονται οι μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων παραχώρησης.

5. Παρατίθενται οι συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου (π.χ. συμβάσεις παραχώρησης στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, του ύδατος κ.λπ.).

6. Ορίζεται ότι οι συμβάσεις παραχώρησης έχουν περιορισμένη διάρκεια.

7. Προσδιορίζονται τα μέσα επικοινωνίας, τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς για την επικοινωνία και την ανταλλαγή πληροφοριών κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης. Επιπλέον, στις ανωτέρω αρχές και φορείς δίδεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης του Εθνικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) για τη σύναψη των συμβάσεων παραχώρησης. (άρθρα 1-28)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Προβλέπεται ρητή δέσμευση των οικονομικών φορέων ότι, κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, θα τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις κείμενες διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές κανονιστικό επίπεδο. Παράβαση των σχετικών υποχρεώσεων επιφέρει, εις βάρος του παραχωρησιούχου, τις οριζόμενες κυρώσεις.

2. Υποχρεούνται, οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να αναθέσουν σύμβαση παραχώρησης, να γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με δημοσίευση προκήρυξης και παρατίθενται οι λόγοι για τους οποίους οι εν λόγω αρχές/φορείς μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση αυτή.

3. Ορίζεται:

α. το χρονικό διάστημα εντός του οποίου οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να γνωστοποιήσουν τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης,

β. η σύνταξη και ο τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.),

γ. το Κεντρικό Ηλεκτρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.), ως ο αρμόδιος φορέας δημοσιότητας των προκηρύξεων, διακηρύξεων και των αποφάσεων ανάθεσης παραχώρησης σε εθνικό επίπεδο.

4. Προβλέπεται η λήψη μέτρων από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στις οριζόμενες περιπτώσεις (καταπολέμηση της απάτης και διαφθοράς, πρόληψη και επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης κ.λπ.).

5. Ορίζονται τα έγγραφα της σύμβασης παραχώρησης και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις, τις διαδικαστικές εγγυήσεις, την επιλογή και αξιολόγηση των υποψηφίων και τους λό-

γους αποκλεισμού αυτών, τις προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, τα κριτήρια ανάθεσης κ.λπ. Προβλέπεται η σύσταση επιτροπής για την διατύπωση σύμφωνης γνώμης σε σχέση με την επάρκεια ή μη των επανορθωτικών μέτρων που λαμβάνουν οι οικονομικοί φορείς, παρά την ύπαρξη λόγων αποκλεισμού τους. (άρθρα 29 - 46)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Τίθενται οι κανόνες που διέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης και ορίζονται, κατά βάση, τα εξής:

α. Το συμβατικό πλαίσιο για τα συμβαλλόμενα μέρη και η εφαρμοστέα νομοθεσία κατά την εκτέλεση:

των συμβάσεων παραχώρησης και των συμβάσεων παραχώρησης που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα βάσει του ν. 3389/2005.

β. Το περιεχόμενο των συμβατικών τευχών όπου, μεταξύ άλλων, ορίζονται:

ο τρόπος άσκησης της εποπτείας της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής υπηρεσίας, μέσω της πρόσληψης ανεξάρτητων ελεγκτών που αμείβονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, τα προβλεπόμενα ανταλλάγματα από την παραχώρηση, στον παραχωρησιούχο, της χρήσης ή εκμετάλλευσης των παγίων στοιχείων, που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή της παροχής υπηρεσίας,

ο τρόπος επιμερισμού, μεταξύ των συμβαλλομένων, των ωφελειών που θα προκύψουν, είτε από την τυχόν αναخرηματοδότηση των δανείων του παραχωρησιούχου, είτε μετά την επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων του,

η διαδικασία παράδοσης του έργου στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα κ.λπ. γ. Ο τρόπος χρηματοδότησης των συμβάσεων παραχώρησης που μπορεί να περιλαμβάνει και την χρηματοδοτική συμβολή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, σε χρήμα ή σε είδος (παραχώρηση ακινήτων κατά χρήση, εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων κ.α.).

δ. Οι προϋποθέσεις ανάθεσης τμήματος της σύμβασης παραχώρησης από τον προσφέροντα σε τρίτους με τη μορφή της υπεργολαβίας κ.λπ.

ε. Οι περιπτώσεις που είναι δυνατή η τροποποίηση σύμβασης παραχώρησης κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, χωρίς τη διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης, οι περιορισμοί ως προς την αύξηση της αξίας της σύμβασης, λόγω τροποποίησης, όπου προβλέπονται, περιπτώσεις τροποποίησης βάσει οικονομικών κριτηρίων για την κατώτατη αξία της τροποποίησης κ.α.

στ. Οι προϋποθέσεις για την λύση σύμβασης παραχώρησης με αποζημίωση των μερών σύμφωνα με τα οριζόμενα στους οικείους όρους των συμβατικών τευχών.

ζ. Η δυνατότητα εκχώρησης μέρους ή του συνόλου των συμβατικών αξιώσεων, υφιστάμενων και μελλοντικών, του παραχωρησιούχου σε τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ιδίως πιστωτικά ιδρύματα κ.α.), τα οποία συμμετέχουν στη χρηματοδότηση της σύμβασης παραχώρησης, για την εξασφάλιση των απαιτήσεών τους από αυτήν.

η. Η δυνατότητα να συμβληθούν σε σύμβαση παραχώρησης, μέσω Εταιρείας Ειδικού Σκοπού (Ε.Ε.Σ.), ο παραχωρησιούχος με την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτο-

ντα φορέα, η νομική μορφή της Ε.Ε.Σ. αναλόγως της αξίας της σύμβασης παραχώρησης, τα πρόσωπα που δύναται να συμμετέχουν στο κεφάλαιό της, καθώς και άλλοι ειδικοί όροι και περιορισμοί που μπορεί να περιλαμβάνονται στη σύμβαση παραχώρησης σχετικά με την Ε.Ε.Σ. Ι 90 -

θ. Ζητήματα καταβολής του συμβατικού ανταλλάγματος από τους τελικούς χρήστες του έργου ή της υπηρεσίας, οι όροι επιμερισμού του μεταξύ των συμβαλλομένων κ.λπ. (άρθρα 47-55)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Τίθενται κανόνες για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου, που αφορούν κατά βάση:

στην άσκηση των αναφερόμενων ελεγκτικών αρμοδιοτήτων από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) και στην ανά τριετία σύνταξη έκθεσης παρακολούθησης που κοινοποιείται στον αναφερόμενο Υπουργό και την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, ενώ διαβιβάζεται και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει,

στην παροχή από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. δωρεάν καθοδήγησης προς τις αναθέτουσες αρχές, τους αναθέτοντες φορείς και τους οικονομικούς φορείς, σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας που διέπει την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης,

στα στοιχεία των συμβάσεων παραχώρησης που καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και

στην τεκμηρίωση των διαδικασιών ανάθεσης των συμβάσεων παραχώρησης, με καταγραφή ανά σύμβαση της προόδου που σημειώνεται κ.λπ. (άρθρα 56-59)

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Στο εν λόγω μέρος του υπό ψήφιση νόμου, περιλαμβάνονται οι διατάξεις για την έννομη προστασία των οικονομικών φορέων κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης παραχώρησης, όσο και για την επίλυση διαφορών κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής. Ειδικότερα:

1. α. Ορίζονται τα είδη της έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

β. Ρυθμίζονται θέματα συνεργασίας των ελληνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε περίπτωση που η τελευταία θεωρεί ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση των διατάξεων του δικαίου της ΕΕ, κατά την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης, και ζητεί την άρση της παράβασης αυτής. (άρθρα 60-61)

2. Ορίζονται τα είδη της έννομης προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

3. Προβλέπεται ότι, οι διαφορές που μπορεί να προκύψουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης, δύναται να επιλυθούν ως ακολούθως:

- Εξωδικαστικώς, με ειδική διαδικασία, από επιτροπή εμπειρογνομόνων που ορίζεται από κοινού από τα συμβαλλόμενα μέρη. Μεταξύ των κανόνων που καθορίζονται με τους σχετικούς όρους των συμβατικών τευχών, ορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των μελών της ως άνω επιτροπής και ο τρόπος υπολογισμού και κα-

ταβολής της αμοιβής τους.

- Δικαστικώς, με άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο διοικητικό ή πολιτικό εφετείο της περιφέρειας στην οποία εδρεύει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας εντός των οριζόμενων προθεσμιών.

- Με Διαιτησία.

(άρθρα 62-66)

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

1. Αναφέρονται τα αρμόδια όργανα για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης, τα οποία διακρίνονται σε γνωμοδοτικά και σε αποφαινόμενα.

2. Παράτιθενται οι καταργούμενες και οι μεταβατικές ισχύος διατάξεις και ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του υπό ψήφιση νόμου.

(άρθρα 67-71)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση:

1. Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν:

α. πρόσληψη ανεξάρτητων ελεγκτών για την άσκηση της εποπτείας της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής υπηρεσίας και την, ως εκ τούτου, καταβολή αμοιβής από την αναθέτουσα αρχή, (άρθρο 48)

β. χρηματοδότηση των συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών από την αναθέτουσα αρχή, (άρθρο 49)

γ. επίλυση εξωδικαστικά των διαφορών που αφορούν στην εφαρμογή της σύμβασης παραχώρησης και την, ως εκ τούτου, καταβολή αμοιβής στα μέλη της επιτροπής εμπειρογνομόνων που συγκροτείται στην περίπτωση αυτή. (άρθρο 63)

Η δαπάνη στις ανωτέρω περιπτώσεις εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ελεγκτών, μελών επιτροπής, ύψος αμοιβής, χρηματοδότησης κ.λπ.).

2. Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων, από τυχόν:

α. επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων παραχωρησιούχου κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης, (άρθρο 29)

β. επέλευση ωφελειών από τη σύμβαση παραχώρησης, που επιμερίζονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, (άρθρο 48)

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2016

Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουάριου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις»

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλείται σε βά-

ρος του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση, ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν:

α. πρόσληψη ανεξάρτητων ελεγκτών για την άσκηση της εποπτείας της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής υπηρεσίας και την, ως εκ τούτου, καταβολή αμοιβής από την αναθέτουσα αρχή, (άρθρο 48)

β. χρηματοδότηση των συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών από την αναθέτουσα αρχή, (άρθρο 49)

γ. επίλυση εξωδικαστικά των διαφορών που αφορούν στην εφαρμογή της σύμβασης παραχώρησης και την, ως εκ τούτου, καταβολή αμοιβής στα μέλη της επιτροπής εμπειρογνομόνων που συγκροτείται στην περίπτωση αυτή. (άρθρο 63)

Η δαπάνη στις ανωτέρω περιπτώσεις εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ελεγκτών, μελών επιτροπής, ύψος αμοιβής, χρηματοδότησης κ.λπ.) και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των ανωτέρω φορέων κατά περίπτωση.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Γ. Σταθάκης

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΚΟΥ ΤΗΣ 26^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ (ΕΕ L 94/1/28.3.2014)

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Αφορά στην μεταφορά της οδηγίας 2014/23/ΕΕ σχετικά με την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών καθώς επίσης και σε εθνικές διατάξεις που διέπουν τις ως άνω διαδικασίες. Ομοίως στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος εμπίπτει και η ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημοσίου – ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) σύμφωνα με το Ν.3389/2005

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Με το παρόν σχέδιο νόμου σκοπείται η μεταφορά της οδηγίας 2014/23/2014 που αφορά στην ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχωρήσεων έργων και υπηρεσιών καθώς επίσης και η εφαρμογή των διατάξεων αυτού και στις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Ν.3389/2005 με στόχο την αντιμετώπιση σε ένα ενιαίο νομοθέτημα των αντίστοιχων διαδικασιών. Σκοπός είναι σε ένα νομοθέτημα να αποτυπώνονται οι ευρωπαϊκές ρυθμίσεις (μεταφορά της οδηγίας 2014/23/ΕΕ) και οι εθνικές διατάξεις που ρυθμίζουν το συγκεκριμένο πεδίο εγκαταλείποντας τα έως σήμερα διαφορετικά νομοθετήματα που διέπουν τις συγκεκριμένες συμβάσεις.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Απλούστευση και ενοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας στο τομέα ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών και προσαρμογής της οδηγίας 2014/23/ΕΕ με στόχο να επιτευχθεί ευκολία στον εφαρμοστή του δικαίου αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς καθώς επίσης και στον κάθε ενδιαφερόμενο π.χ. οικονομικούς φορείς κ.λ.π.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Επειδή αντικείμενο του υπό ψήφιση νομοθετήματος αποτελεί η ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, δηλαδή κατ' ουσίαν συμβάσεων, που εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο το δημόσιο συμφέρον και γίνονται για το δημόσιο όφελος, από αυτό επηρεάζεται το σύνολο του πληθυσμού της χώρας. Απευθείας επηρεάζονται οι οικονομικοί φορείς, δηλαδή οι τυχόν ενδιαφερόμενοι να δηλώσουν συμμετοχή ως διαγωνιζόμενοι στις διαδικασίες ανάθεσης που θα διεξάγουν οι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς της χώρας.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Δεδομένου ότι είναι η πρώτη φορά που ρυθμίζεται το θέμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο με την έκδοση της συγκεκριμένης οδηγίας 2014/23/ΕΕ που ρυθμίζει για πρώτη φορά τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών αποτελεί, δεν υφίσταται προηγούμενο νομοθέτημα στο συγκεκριμένο τομέα και από αυτήν την άποψη το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί καινοτόμο και εξ ολοκλήρου νέο νομοθέτημα. Στο εσωτερικό δίκαιο η ρύθμιση του συγκεκριμένου πεδίου γινόταν αναλογικά με εφαρμογή των διατάξεων περί δημοσίων έργων του Ν.3669/2008 καθώς επίσης και από το Ν.3389/2005 περί Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Αφορά στο σύνολο των οικονομικών φορέων (φυσικών ή νομικών προσώπων), που δύνανται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διακηρύξεων (τυπικά και ουσιαστικά προσοντα συμμετοχής κ.λ.π.), να πάρουν μέρος σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Ενίσχυση της διαφάνειας, του πραγματικού ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, αποφυγή στρεβλώσεων και άνιση μεταχείρισης των οικονομικών φορέων.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Ενίσχυση, μέσω του θεσμοθέτησης διαδικασιών που ενισχύουν τον πραγματικό ανταγωνισμό, της μικρομεσαίας επιχείρησης σε ανοιχτές διαγωνιστικές διαδικασίες που ευνοούν την ευρύτερη συμμετοχή και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και ίσων ευκαιριών των διαγωνιζομένων – υποψήφιων παραχωρησιούχων.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, δεδομένου ότι θεσμοθετείται ένα σύστημα ανοικτών διαγωνιστικών διαδικασιών με διαφάνεια και με αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης όπου ο κάθε οικονομικός φορέας, εφόσον αποδείξει την ανταπόκρισή του στα κριτήρια και απαιτήσεις που θέτουν οι προκηρύξεις μπορεί επί ίσοις όροις και χωρίς αποκλεισμούς ή στρεβλώσεις να έχει ίσες ευκαιρίες να ανακηρυχθεί ανάδοχος-παραχωρησιούχος.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Επίτευξη οικονομίας κλίμακος δεδομένου ότι θα επιτυγχάνεται μέσω ενός καλύτερου, πιο αξιοκρατικού και ανοικτού στον πραγματικό ανταγωνισμό συστήματος διαγωνισμών

ανάθεσης και εκτέλεσης παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, η επίτευξη του συμφερότερου από οικονομικής και όχι μόνο άποψης αποτελέσματος ανακήρυξης αναδόχου-παραχωρησιούχου, συνεπώς οι συμβασιοποιημένες παραχωρήσεις έργων και υπηρεσιών θα εκτελούνται αρτιότερα χωρίς υπέρμετρες οικονομικές επιβαρύνσεις για τον έλληνα φορολογούμενο.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

Συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που επιδιώκεται –μέσω του νέου συστήματος- να εκτελούνται με τους συμφερότερους όρους για το ελληνικό δημόσιο που σημαίνει έργα και υπηρεσίες πιο ποιοτικά και οικονομικά χωρίς καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Τόσοι οι προβλέψεις της νέας οδηγίας 2014/23/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών όσο και οι επιμέρους εθνικές διατάξεις έχουν λάβει ειδική μέριμνα για την τήρηση και πιστή εφαρμογή όλων των περιβαλλοντικών όρων, προϋποθέσεων και διατάξεων σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητάς της Δημόσιας Διοίκησης

Πέραν των γενικών προβλέψεων της νέας οδηγίας 2014/23/ΕΕ, προβλέπεται στο άλλο νομοσχέδιο ενσωμάτωσης των οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ ένα νέο σύστημα παροχής προδικαστικής προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών με την ίδρυση μίας Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής εξέτασης των προδικαστικών προσφυγών των διαγωνιζομένων. Στις οικείες διατάξεις προβλέπεται αναλυτικά ο τρόπος λειτουργίας της και η έκταση της παρεχόμενης προστασίας προς τον κάθε θιγόμενο από τυχόν βλαπτικές πράξεις της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα. Κατά αυτόν τον τρόπο, σκοπείται η αποδέσμευση της εξέτασης των προδικαστικών προσφυγών από την ίδια την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα του διεξάγει τη διαγωνιστική διαδικασία για ενίσχυση της διαφάνειας και της αμερόληπτης κρίσης και σε μία προσπάθεια οριστικής και δίκαιης επίλυσης των διαφορών αυτών σε διοικητικό επίπεδο για αποφυγή περαιτέρω δικαστικών διενέξεων.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Εναρμόνιση προς την οδηγία 2014/23/ΕΕ

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση ενιαίου νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, η εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 «σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης» (ΕΕ L 94/28.3.2015), όπως διορθώθηκε (L140/27.5.2016) και η ρύθμιση άλλων συναφών θεμάτων.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα Υπουργεία που είναι σύναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Με το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για τα θέματα των παραχωρήσεων έργων.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

A) Για το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου,

B) Για το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με τη Γενική Γραμματεία Υποδομών και

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Σε κεντρικό επίπεδο ανά Υπουργείο:

A) Για το Υπουργείο η Γενική Γραμματεία Εμπορίου,

B) Για το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων η Γενική Γραμματεία Υποδομών και

Σε πανελλαδικό επίπεδο:

Η κάθε αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέα που εμπίπτει στην έννοια του παρόντος νόμου και δύναται να προκηρύσσει προμήθειες, έργα και μελέτες

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις

α) των άρθρων 14 και 67 έως 76 του Π.Δ./γματος 60/2007 (Α 64),

β) του άρθρου 18 του Π.Δ./γματος 59/2007 (Α 63) και

γ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνυποβάλλεται στο παρόν

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνυποβάλλεται στο παρόν

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνυποβάλλεται στο παρόν

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνυποβάλλεται στο παρόν

B: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνοψοβάλλεται με το παρόν

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

Συντάχθηκε αναλυτική έκθεση διαβούλευσης που συνοψοβάλλεται με το παρόν

Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υπουργείο Υποδομών,
Μεταφορών και Δικτύων

Έκθεση Διαβούλευσης

ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ –
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 26ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ (ΕΕ L 94/1/28.3.2014)

Α. Ταυτότητα Διαβούλευσης

Επισπεύδων Φορέας	Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
Τίτλος	ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/23/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 26ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ (ΕΕ L 94/1/28.3.2014)
Χρόνος Διαβούλευσης Έναρξης	1 ^η Μαρτίου 2016
Χρόνος Λήξης	11 ^η Μαρτίου 2016
Δικτυακός Τόπος Ανάρτησης	http://www.opengov.gr/home/category/users/mindev
Κατηγορία	Διαβούλευση
Είδος Διαβούλευσης	Νομοσχέδιο
Πλήθος Άρθρων	73
Συντονιστές Διαβούλευσης	Αντώνης Δράκος - Λιακόπουλος, Σταύρος Ραπτόπουλος
Υπεύθυνος Διαχειριστής	Αντώνης Δράκος - Λιακόπουλος, Σταύρος Ραπτόπουλος
Υπεύθυνη Έγκρισης Σχολίων	Αντώνης Δράκος - Λιακόπουλος, Σταύρος Ραπτόπουλος
Ομάδα Επεξεργασίας Έκθεσης	Αντώνης Δράκος - Λιακόπουλος, Σταύρος Ραπτόπουλος
Πλήθος Σχολίων	37
Αριθμός Σχολιαστών	1

Β. Πλήθος σχολίων ανά Κεφάλαιο

Άρθρο	Τίτλος Άρθρου	Αριθμός Σχολίων
1	Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής	1
2	Ορισμοί	1
3	Αναθέτουσες Αρχές	0
4	Αναθέτοντες Φορείς	0
5	Δικαίωμα σύναψης Σύμβασης Παραχώρησης - Αρχή της ελεύθερης διαχείρισης από τις δημόσιες αρχές	1

6	Αρχές που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση Συμβάσεων Παραχώρησης	1
7	Ελευθερία καθορισμού υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος	0
8	Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των Συμβάσεων Παραχώρησης	1
9	Διατάξεις που ισχύουν σε Συμβάσεις Παραχώρησης με εκτιμώμενη αξία που υπολείπεται του χρηματικού ορίου του άρθρου Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. παρ. 5	0
10	Εξαιρέσεις οι οποίες εφαρμόζονται σε Συμβάσεις Παραχώρησης που ανατίθενται από Αναθέτουσες Αρχές και Αναθέτοντες Φορείς	0
11	Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών	0
12	Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα του ύδατος	0
13	Συμβάσεις Παραχώρησης που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση	0
14	Συμβάσεις που ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε Αναθέτοντα Φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία	0
15	Κοινοποίηση πληροφοριών από Αναθέτοντες Φορείς	0
16	Αποκλεισμός δραστηριοτήτων που είναι άμεσα εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό	0
17	Συμβάσεις Παραχώρησης μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα	1
18	Διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης	0
19	Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες	0
20	Μεικτές συμβάσεις	0
21	Μεικτές συμβάσεις που άπτονται της άμυνας ή της ασφάλειας	0
22	Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και άλλες δραστηριότητες	0
23	Συμβάσεις που καλύπτουν δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και συγχρόνως άπτονται της άμυνας ή της ασφάλειας	0
24	Συμβάσεις Παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα	1
25	Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	0
26	Δικαιούμενοι συμμετοχής - Οικονομικοί Φορείς	0
27	Ονοματολογίες	0
28	Εχεμύθεια	0
29	Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία	0
30	Γενικές Αρχές	1
31	Δημοσιεύσεις προκήρυξης Συμβάσεων Παραχώρησης	0
32	Γνωστοποιήσεις συναφθεισών Συμβάσεων Παραχώρησης	1
33	Μορφή και τρόπος δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης	0
34	Δημοσιότητα σε εθνικό επίπεδο	1
35	Ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των Τευχών Διαγωνισμού	0
36	Καταπολέμηση της διαφθοράς και πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων	1
37	Πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων	2
38	Έγγραφα της Σύμβασης Παραχώρησης	3
39	Τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις	1
40	Διαδικαστικές εγγυήσεις	1
41	Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση των Υποψηφίων	2

42	Αποδεικτικά Μέσα	0
43	Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Επιλογής	1
44	Αποκλεισμός Οικονομικού Φορέα από Συμβάσεις Παραχώρησης	0
45	Προθεσμίες παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών για τη Σύμβαση Παραχώρησης	1
46	Γνωστοποίηση στους Υποψηφίους και στους Προσφέροντες	0
47	Κριτήρια ανάθεσης	2
48	Ματαίωση διαδικασίας ανάθεσης	1
49	Συμβατικό Πλαίσιο – Εφαρμοστέα νομοθεσία	0
50	Συμβατικά Τεύχη	1
51	Χρηματοδότηση	1
52	Υπεργολαβία	1
53	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού	0
54	Αντάλλαγμα καταβλητέο από τους χρήστες των έργων ή υπηρεσιών	1
55	Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους	0
56	Λύση συμβάσεων παραχώρησης	0
57	Εκχώρηση απαιτήσεων	0
58	Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων	2
59	Καθοδήγηση και υποστήριξη	0
60	Καταχώρηση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.	0
61	Τεκμηρίωση διαδικασίας ανάθεσης Σύμβασης Παραχώρησης	0
62	Είδη έννομης προστασίας κατά το στάδιο της ανάθεσης	0
63	Συνεργασία των ελληνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή	0
64	Διαδικασίες επίλυσης διαφορών	0
65	Εξωδικαστική επίλυση διαφορών	0
66	Δικαστική επίλυση διαφορών – Διαμεσολάβηση	1
67	Διαιτησία	2
68	Γλώσσα – Εφαρμοστέο Δίκαιο	0
69	Όργανα Διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης Συμβάσεων Παραχώρησης	0
70	Καταργούμενες διατάξεις	0
71	Μεταβατικές διατάξεις	0
72	Προσαρτήματα	0
73	Έναρξη ισχύος	0

Γ. Επεξεργασία Σχολίων

Ι. Συνοπτική Παρουσίαση Σχολίων επί της αρχής

Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις που έγιναν, κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, του παρόντος σχεδίου νόμου, κάλυψαν μεγάλο εύρος των άρθρων αυτού και στόχο είχαν την καλύτερη δυνατή κατάρτισή του, ώστε να ενσωματωθεί με επιτυχία, η Οδηγία 2014/23/ΕΕ για την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και προμηθειών, με γνώμονα τις ανάγκες που διαμορφώνονται στη χώρα και λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες.

Στη συνέχεια παρατίθενται το σύνολο των σχολίων, προτάσεων και επισημάνσεων, τα οποία έγιναν σε κάθε άρθρο του σχεδίου νόμου, από πολίτες, εταιρείες και κοινωνικούς και συνδικαλιστικούς φορείς, ενώ συνοδεύονται και από την εισήγηση, βάσει της οποίας διαμορφώθηκε η τελική διατύπωση των διατάξεων του σχεδίου νόμου.

II. Παρουσίαση Σχολίων και Προτάσεων

Άρθρο 1	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Στην παράγραφο 4 του αρ.1, προτείνεται η αντικατάσταση των λέξεων «έναντι αντιπαροχής» από τις λέξεις «έναντι συμβατικών επιδόσεων», σύμφωνα με το λεκτικό της παρ. 4 του αρ. 1 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ. Θεωρούμε ότι η σχετική διατύπωση της παρ. 4 αρ. 1 της Οδηγίας είναι ορθότερη.	Επιλέχθηκε η φράση «αμοιβή για την εκτέλεση συμβάσεων», έναντι της φράσης «έναντι συμβατικών επιδόσεων», ή της φράσης «έναντι αντιπαροχής», ως καλύτερα περιγράφουσα την έννοια του άρθρου και ακριβέστερη στην ελληνική έννομη τάξη.
Άρθρο 2	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Γιατί μόνο ο Παραχωρησιούχος πρέπει να επωμιστεί τον Λειτουργικό Κίνδυνο? Πώς μπορεί να υφίσταται την πραγματική έκθεση στις αστάθμητες συνθήκες της αγοράς όταν τους Κανόνες σε αυτήν, π.χ. αύξηση Φ.Π.Α., επιβολή Ε.Φ.Κ. δεν τους ορίζει ο ίδιος αλλά η Πολιτεία? Κάποια πρόβλεψη για Ανωτέρα Βία (ForceMajeure)?	Όπως επισημαίνεται στην ίδια τη διάταξη, εφόσον η εκμετάλλευση του έργου ή της υπηρεσίας γίνεται από τον παραχωρησιούχο, ευλόγως, αυτός αναλαμβάνει και τον ενδεχόμενο κίνδυνο. Εξάλλου, οι κανόνες της αγοράς, είναι πράγματι αστάθμητοι και διαμορφώνονται εν πολλοίς, από την ίδια την αγορά. Τέλος, η χρήση της φράσης «υπό φυσιολογικές συνθήκες λειτουργίας», επιτρέπει τη διάφορη αντιμετώπιση, ως προς τη νομοθετική πρόβλεψη, εάν ανακύψουν μη φυσιολογικές συνθήκες.
Άρθρο 5	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), που αποτελεί τον τριτοβάθμιο κοινωνικό και συνδικαλιστικό φορέα των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στη χώρα, λαμβάνοντας υπόψη ότι: – οι Οδηγίες της ΕΕ περιλαμβάνουν το ελάχιστο επίπεδο προστασίας που τα κράτη μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν στην εθνική τους νομοθεσία, δίχως όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να το υπερβούν, το παρόν σχέδιο νόμου δύναται να συμβάλει όχι μόνο στην άρση των υφιστάμενων εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία ως εργαζόμενοι και ως εξυπηρετούμενοι από τις υπηρεσίες (φυσικών και	Ελήφθη υπόψη και ενσωματώθηκε

ηλεκτρονικών), αλλά και στην αποφυγή της δημιουργίας νέων,

καθώς και τις επιταγές/απαιτήσεις:

της παρ. 2 του άρθρου 4 του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις»,

της παρ. 6 του Άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας, σύμφωνα με την οποία «τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας»,

των παρ. 1 και 2 του Άρθρου 5Α του Συντάγματος της χώρας, σύμφωνα με τις οποίες: «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει...» και «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους...»,

της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, την οποία επικύρωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και η χώρα μας μαζί με το προαιρετικό πρωτόκολλό με τον Ν.4074/2012 (ΦΕΚ 88 Α' 7/11.04.2012), γεγονός που συνεπάγεται την εφαρμογή της σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, μέσω της οποίας υπαγορεύονται τα εξής:

– «1. [...] Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να διασφαλίζουν και να προάγουν την πλήρη υλοποίηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών για όλα τα άτομα με αναπηρίες, χωρίς διακρίσεις οποιουδήποτε είδους βάσει της αναπηρίας. Προς το σκοπό αυτό, τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν:

[...]

β. Να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών, προκειμένου να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς, έθιμα και πρακτικές που συνιστούν διακρίσεις κατά των ατόμων με αναπηρίες [...]» (Άρθρο 4 «Γενικές Υποχρεώσεις»),

– «Προκειμένου να επιτρέψουν στα άτομα με αναπηρίες να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της ζωής, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν στα άτομα με αναπηρίες την πρόσβαση, σε ίση βάση με τους άλλους, στο φυσικό περιβάλλον, τα μέσα μεταφοράς, την πληροφορία και τις επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων και των τεχνολογιών και συστημάτων πληροφορίας και επικοινωνιών και σε άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές...» (Άρθρο 9 «Προσβασιμότητα),

– του Ν.3304/2005 (Αρ. ΦΕΚ 16 Α' /27.01.2005) μέσω του οποίου απαγορεύεται οποιαδήποτε «άμεση» (άρνηση πρόσληψης εξαιτίας της ύπαρξης αναπηρίας) ή «έμμεση» (όταν μια φαινομενικά ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θέτει τα άτομα με αναπηρία σε μειονεκτική θέση) διάκριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας καθώς και στον επαγγελματικό προσανατολισμό/αναπροσανατολισμό, επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση, ενώ παράλληλα προβλέπεται η εφαρμογή «εύλογων προσαρμογών», ήτοι η εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας στις εξατομικευμένες ανάγκες του εργαζόμενου με αναπηρία, η Ε.Σ.Α.μεΑ. προτείνει τα εξής:

α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 5 «Δικαίωμα σύναψης Σύμβασης Παραχώρησης – Αρχή της ελεύθερης διαχείρισης από τις δημόσιες αρχές – (άρθρο 2 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά):

«[...] 2. Ο παρών νόμος δεν θίγει την αρχή της ελεύθερης διοίκησης εκ μέρους των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών σύμφωνα με το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο. Οι Αναθέτουσες Αρχές και οι Αναθέτοντες Φορείς διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να επιλέγουν τη βέλτιστη μέθοδο για την εκτέλεση των έργων ή παροχή των υπηρεσιών προς τόν σκοπό της διασφάλισης υψηλού

επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και της προώθησης της καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών με αναπηρία, στις δημόσιες υπηρεσίες [...]]».	
Άρθρο 6	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
β) Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 «Αρχές που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση Συμβάσεων Παραχώρησης- (άρθρο 3 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» να συμπληρωθεί/διαμορφωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «[...] 3. Οι διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των Συμβάσεων Παραχώρησης του παρόντος νόμου υπόκεινται επίσης στην τήρηση των αρχών της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης, και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]]».	Ελήφθη υπόψη και ενσωματώθηκε
Άρθρο 6	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Προκειμένου να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του κράτους σε καιρό εκτάκτου ανάγκης ή ανωτέρας βίας, θεωρούμε σκόπιμο να προστεθεί η εξής παράγραφος: «Όλες οι Συμβάσεις Παραχώρησης που συνάπτονται βάσει του παρόντος νόμου υπόκεινται υποχρεωτικά, ασχέτως του εάν αναφέρεται ρητά ή όχι, στις διατάξεις του Ν.Δ. 17/74 περί Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης ή του αντίστοιχου νόμου που κάθε φορά θα ισχύει.»	Τόσο το άρθρο 6 όσο και το σύνολο του νομοτεθήματος που προδιαγράφει τη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης, δεν αποκλείει, κατ' ουδένα τρόπο, τη χρήση του Ν.Δ. 17/1974, αλλά και καμιάς άλλης σχετικής διάταξης ή νόμου, σε περίπτωση που ανακύψουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους, συνεπώς, δεν κρίνεται σκόπιμη η περίληψη σχετικής διατύπωσης.
Άρθρο 8	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η Ε.Σ.Α.μεΑ: επισημαίνει την ανάγκη διασφάλισης της προσβασιμότητας του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στα άτομα με αναπηρία, βάσει των παρακάτω επιταγών: – της παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν.	Ελήφθη υπόψη και ενσωματώθηκε.

3979/2011 «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 138 Α'/16.06.2011)7, σύμφωνα με τις οποίες: «Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαμορφώνουν την πληροφόρηση και επικοινωνία και εν γένει τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά τρόπο, ώστε αυτές να είναι φιλικές προς τον χρήστη, να διασφαλίζουν και να ενισχύουν την ισότητα ως προς την πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες πρόσβασης ορισμένων ομάδων ή ατόμων και ιδίως των ατόμων με αναπηρία» και «Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η διαμόρφωσή και προμήθεια των αντίστοιχων πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με γνώμονα τη διασφάλιση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρίες και τη δυνατότητα αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών από αυτά» και – της ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989 «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», όπου στο Παράρτημα Ι (στην ενότητα 7 «Προσβασιμότητα», ΚΥ. 49 -Βλ. επίσης ΚΠ.27) ορίζεται ότι οι δημόσιοι διαδικτυακοί τόποι πρέπει να συμμορφώνονται με το πρότυπο «Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού» (WCAG) έκδοση 2.0, το οποίο αποτελεί το defacto πρότυπο ηλεκτρονικής προσβασιμότητας.	
Άρθρο 17	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η παράγραφος 17.6 αποτελεί προσθήκη του εθνικού νομοθέτη και δεν έχει άμεση συνάφεια με τα θέματα που ρυθμίζει το άρθρο 17 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ. Επιπρόσθετα όπως διατυπώνεται αφορά συμβάσεις παραχώρησης που έχουν αντικείμενο τεχνικό έργο και κατά συνέπεια δεν αφορά το σύνολο του αντικείμενου της οδηγίας και ενδέχεται να οδηγήσει σε προβλήματα κατά την εφαρμογή. Είναι δυνατόν Αναθέτουσα Αρχή που επιθυμεί να συνάψει σύμβαση παραχώρησης κοινωνικών,	Διάταξη που διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον καθώς οι συμβάσεις παραχώρησης έργου, όπως και οι δημόσιες συμβάσεις έργων, πρέπει να παρέχουν εγγύα-ποιότητας και έντεχνης κατασκευής, καθώς τα έργα παραχώρησης και τα δημόσια έργα προορίζονται για δημόσιο σκοπό, λειτουργία και ωφέλεια. Κύρια παράμετρος ως προς αυτό είναι οι τεχνικές υπηρεσίες των αναθετουσών αρχών να ανταποκρίνονται, βάσει του απασχολούμενου σε αυτές προσωπικού,

υγειονομικών και συναφών υπηρεσιών ή διοικητικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών υπηρεσιών κλπ.κλπ., να μην έχει «επαρκή» τεχνική υπηρεσία και κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 17.6, θα πρέπει να απευθυνθεί στην εποπτεύουσα αρχή αν και η αρμόδια διοικητική υπηρεσία να είναι επαρκέστατη για την διεξαγωγή της συγκεκριμένης σύμβασης παραχώρησης. Προτείνεται η συγκεκριμένη παράγραφος να τεθεί εκτός του άρθρου 17 και να γίνεται σαφής αναφορά στα αντικείμενα που καλύπτει η συγκεκριμένη διάταξη. Επί της ουσίας της προτεινόμενης ρύθμισης επισημαίνεται ότι δεν λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες συνθήκες και δομές των Αναθετουσών Αρχών και Φορέων κυρίως των ευρισκομένων στην Περιφέρεια αλλά και σε πολλές κεντρικές Αρχές. Έχοντας γνώση των υφισταμένων συνθηκών, θεωρείται ότι για περισσότερες δράσεις των περιφερειακών φορέων, θα ζητείται η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με τους αντιστοίχως «υπέρτερους» ή «εποπτευόντες» φορείς. Αν και η διαδικασία αυτή παρουσιάζεται να έχει ορθολογική βάση εντούτοις θα προκαλέσει προβλήματα κατά την εφαρμογή καθώς η πιθανολογούμενη «επάρκεια» των υπερτέρων φορέων για τις δικές τους δράσεις θα εξελιχθεί σε «ανεπάρκεια» εφόσον κληθούν να καλύψουν τους υποκείμενους «ανεπάρκεις» φορείς. Είναι αυτονόητο ότι το φαινόμενο θα παρατηρηθεί και στους κεντρικούς φορείς εφόσον θα κληθούν να καλύψουν φορείς από όλη την Επικράτεια. Προτείνεται να τεθεί ως εναλλακτική λύση η πρόβλεψη της ανάθεσης με σύμβαση υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου, ή προετοιμασία του φακέλου της διαδικασίας, η υποβοήθηση της ΑΑ/ΑΦ στην διαδικασία διακήρυξης, στην διαδικασία αξιολόγησης καθώς και στην διαδικασία υλοποίησης της σύμβασης. Η ανάθεση της σύμβασης Τεχνικού Συμβούλου, θα γίνεται με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων. Ο χαρακτηρισμός του φορέα ως «ανεπαρκής», αποτελεί αιτιολόγηση για την δυνατότητα προσφυγής στην διαδικασία ανάθεσης σύμβασης	σε ελάχιστες προδιαγραφές επάρκειας κατά τρόπο ώστε αυτές να είναι ικανές να ωριμάσουν αλλά και να επιβλέψουν την εκτέλεση ενός έργου παραχώρησης κ.λ.π. Αποτελεί δικλείδα ασφαλείας για αποφυγή των γνωστών φαινομένων της υπέρβασης των χρονοδιαγραμμάτων των έργων, υπερκοστολόγησης κ.λ.π. με τη συνακόλουθη υπέρμετρη επιβάρυνσή του έλληνά φορολογούμενου.
---	--

υπηρειών Τεχνικού Συμβούλου. Συγκεκριμένα στο εδάφιο β. «β. Σε περίπτωση που υπηρεσία δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας, που προβλέπονται από την ανωτέρω κοινή απόφαση των Υπουργών θεωρείται υπηρεσία που δεν έχει τεχνική επάρκεια και τα έργα και οι μελέτες αρμοδιότητας της ανατίθενται με προγραμματική σύμβαση στην τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος φορέα ή της περιφέρειας ή σε άλλη τεχνική υπηρεσία του κεντρικού δημόσιου τομέα (εντολοδόχος).» προτείνεται να τεθεί στο τέλος του εδαφίου η προσθήκη «...ή να επιλέξει την ανάθεση των ανωτέρω υπηρεσιών σε Τεχνικό Σύμβουλο, με τις εκάστοτε διαδικασίες περί δημοσίων συμβάσεων».	
Άρθρο 24	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
δ) Η παράγραφος 1 και το εδάφιο δ) της παραγράφου 3 του άρθρου 24 «Συμβάσεις Παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα – (άρθρο 24 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» να διαμορφωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «1. Οι Αναθέτουσες Αρχές ή οι Αναθέτοντες Φορείς μπορούν να προβλέπουν στα Τεύχη Διαγωνισμού κατ' αποκλειστικότητα δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης Υπηρεσιών σε προστατευόμενα εργαστήρια και σε Οικονομικούς Φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή ατόμων άλλων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, ή μπορούν να προβλέπουν την εκτέλεση αυτών των Συμβάσεων Παραχώρησης Υπηρεσιών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον τουλάχιστον το 30% των εργαζομένων στα εργαστήρια αυτά, στους Οικονομικούς Φορείς ή στα προγράμματα είναι άτομα με αναπηρίες ή μειονεκτήματα [...] δ) το ελάχιστο ποσοστό εργαζομένων με αναπηρία ή εργαζομένων άλλων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα εργαστήρια, τους Οικονομικούς Φορείς ή τα προγράμματα προστατευμένων	Ελήφθη υπόψη και ενσωματώθηκε.

θέσεων εργασίας, εφόσον ορίζεται ανώτερο από το προβλεπόμενο στην παράγραφο 1, και [...]», δεδομένου ότι ο όρος «άτομο/άτομα με μειονέκτημα» έχει αρνητικό πρόσημο και δεν συνάδει με την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Επιπρόσθετα η χρήση του προτεινόμενου από την Ε.Σ.Α.μεΑ. όρου «ατόμων άλλων ευπαθών ομάδων» πρέπει να ιδωθεί συγκριτικά με το άρθρο 1 του Νόμου 4019/2011, στο οποίο πραγματοποιείται κατηγοριοποίηση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.	
Άρθρο 30	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η φιλοσοφία που διέπει την Οδηγία 2014/23 είναι η ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, υπό καθορισμένους σαφείς όρους μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Οικονομικού Φορέα υλοποίησης της δράσης παραχώρησης. Στο άρθρο 30 παρ. 5, καθορίζεται διαδικασία «στοχευμένων ελέγχων και επιθεωρήσεων», οργάνων της Πολιτείας (ΣΕΠΕ, ΕΥΕΠ κλπ), για τους φορείς που υλοποιούν Συμβάσεις Παραχώρησης. Θεωρείται ότι η διάταξη είναι εκτός του πνεύματος της Οδηγίας και προτείνεται να απαλειφθεί η πρόβλεψη που τίθεται για την ειδική μεταχείριση σε ελέγχους και επιθεωρήσεις. Προτείνεται η διαγραφή στην παράγραφο 5 των λέξεων «...κατά προτεραιότητα...»	Βασική επιδίωξη της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής είναι η προάσπιση και η καλύτερη εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, τα οποία, κρίνεται ότι εξασφαλίζονται, με τη διατήρηση της διατύπωσης του άρθρου 30, ως έχει.
Άρθρο 32	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Δεν προβλέπεται κάποια επίπτωση για την περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης. Προτείνεται να τεθεί η διάταξη, τα αποδεικτικά στοιχεία της δημοσιοποίησης κατατίθενται και ελέγχεται η πληρότητά τους και η συμμόρφωση προς το παρόν άρθρο, από τα αρμόδια όργανα προσυμβατικού ελέγχου προ της υπογραφής της σύμβασής και σε κάθε περίπτωση προ πάσης πληρωμής. Συμβάσεις για τις οποίες δεν τηρήθηκαν οι κανόνες δημοσιότητας θεωρούνται άκυρες και δεν παράγουν έννομα	Η διάταξη αναφέρεται σε γνωστοποιήσεις που αφορούν σε συναφθείσες συμβάσεις παραχώρησης, συνεπώς η πρόβλεψη για εφαρμογή των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 33 καλύπτει της ως άνω απαίτηση.

αποτελέσματα.)	
Άρθρο 34	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Δεν προβλέπεται κάποια επίπτωση για την περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης. Προτείνεται να τεθεί η διάταξη: «Τα αποδεικτικά στοιχεία της δημοσιοποίησης κατατίθενται και ελέγχεται η πληρότητά τους και η συμμόρφωση προς το παρόν άρθρο, από τα αρμόδια όργανα προσυμβατικού ελέγχου προ της υπογραφής της σύμβασεως και σε κάθε περίπτωση προ πάσης πληρωμής. Συμβάσεις για τις οποίες δεν τηρήθηκαν οι κανόνες δημοσιότητας θεωρούνται άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.»	Εμπίπτει στην ελεγκτική αρμοδιότητα της ΕΑΑΔΗΣΥ σύμφωνα με το Ν.4013/2011 (Α'204).
Άρθρο 34	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
1. Την Τρίτη 1/3/16 κατ'εξουσιοδότηση από τα Υπουργεία Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το Νομοσχέδιο για την «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών...». Με το άρθρο 34 του εν λόγω Ν/Σ ρυθμίζονται τα ζητήματα δημοσιότητας των διαφόρων πράξεων που αφορούν τις συμβάσεις αυτές και ειδικότερα της σχετικής προκήρυξης, της γνωστοποίησης της συναφθείσας σύμβασης καθώς και ενδεχόμενης τροποποίησής της. Με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, ανατρέπεται πλήρως η μέχρι σήμερα ισχύουσα νομοθεσία που αφορά τις δημοσιεύσεις των πράξεων αυτών στον έντυπο τύπο και ιδιαίτερα τον περιφερειακό, και αυτό ισχύει τόσο για την ειδική νομοθεσία που αφορά την δημοσιότητα των διακηρύξεων των πάσης φύσεως έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του δημοσίου όσο και για τη γενική νομοθεσία που αφορά όλες τις υποχρεωτικές δημοσιεύσεις του δημοσίου στον περιφερειακό τύπο (Ν3548/07 ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει). Κι αυτό γιατί ορίζεται πλέον ως υποχρεωτική μόνον η σχετική ανάρτηση των πράξεων αυτών στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ και στην ιστοσελίδα (εφόσον διαθέτουν) των	Έχει προβλεφθεί στις μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις η υποχρεωτική δημοσίευση στον περιφερειακό και επαρχιακό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3548/07 μέχρι τις 31.12.2020.

αναθετούσων αρχών. Η ενδεχόμενη δημοσίευση σε άλλα ηλεκτρονικά ή έντυπα ΜΜΕ, καθίσταται πλέον δυνητική και επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής.

2. Η διατύπωση αυτή κατά τη γνώμη μας ισοδυναμεί με πλήρη κατάργηση κάθε σχετικής δημοσίευσης στον περιφερειακό τύπο που μέχρι σήμερα αποτελούσε την μοναδική ισχυρή και νόμιμη μορφή γνωστοποίησης σε κάθε ενδιαφερόμενο των σημαντικών αυτών πράξεων των δημοσίων αρχών που αφορούν άμεσα τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος. Η υπάρχουσα εμπειρία μας οδηγεί με απόλυτη βεβαιότητα στο συμπέρασμα ότι ουδεμία δημόσια αρχή ή φορέας θα προχωρήσει σε επιπλέον δημοσιεύσεις από αυτές που ο νόμος επιβάλλει, πολύ περισσότερο όταν όπως στο ίδιο άρθρο ορίζεται, η δαπάνη τους θα βαρύνει τους ίδιους και όχι τους παραχωρησιούχους! Εδώ ακόμη και σήμερα που η δαπάνη βαρύνει τους αναδόχους και υπάρχουν σοβαρότατες συνέπειες από τη μη ορθή και πλήρη δημοσίευση, παρατηρείται καθημερινά το φαινόμενο πλημμελών ή ελλিপών ή και πλήρως ελλειπουσών δημοσιεύσεων. Μπορεί κανείς εύκολα να εικάσει τι θα συμβεί στην περίπτωση που η υποχρέωση αυτή καταστεί δυνητική. Για αυτό το λόγο θεωρούμε ως «δώρο άδωρο» και εν τέλει ως απολύτως περιττή τη διάταξη της παρ3 του άρθρου 34 του Νομοσχεδίου.

3. Κατά την εκτίμησή μας η ρύθμιση αυτή, μπορεί μεν να αναφέρεται αποκλειστικά στις ειδικής μορφής συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών αλλά είναι προφανές ότι αποτελεί προείκασμα για τις επικείμενες νομοθετικές παρεμβάσεις σχετικά με το όλο πλέγμα των δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες αλλαγές όχι μόνο έχουν προαναγγελθεί επισήμως αλλά και επί των οποίων οι φορείς του περιφερειακού τύπου βρίσκονται ήδη σε διάλογο με το αρμόδιο Υπουργείο Οικονομίας το οποίο δια του επικεφαλής του είχε δεσμευτεί ότι πριν ολοκληρωθεί αυτός ο διάλογος δεν θα υπήρχε ουδεμία μεταβολή στο ισχύον καθεστώς των κρατικών δημοσιεύσεων. Είναι προφανές ότι με την επιχειρούμενη δια του Ν/Σ βίαιη και πλήρη ανατροπή του καθεστώτος αυτού, η δέσμευση έχει αναιρεθεί εκ των πραγμάτων χωρίς

μάλιστα καμιά προειδοποίηση, ενημέρωση ή εξήγηση επ' αυτού. Έχουμε επομένως κάθε δικαίωμα να θεωρούμε απολύτως αναπιολόγητη και εχθρική προς το περιφερειακό τύπο τη μεθόδευση αυτή.

4. Αναγκαζόμαστε να επανέλθουμε για μια ακόμη φορά στην πάγια θέση μας ότι η ανάρτηση σε διάφορες ιστοσελίδες δεν μπορεί να υποκαταστήσει κατά κανένα τρόπο, νομικά και λογικά, τη δημοσίευση στον έντυπο τύπο. Η απλή ανάρτηση στο διαδίκτυο είναι μια «δυννητική» μορφή γνωστοποίησης σε αφηρημένο αριθμό αποδεκτών, ενδεχομένως μηδενικό, που αποκλείει εκ των πραγμάτων μεγάλο αριθμό πολιτών από αυτή και δεν πληροί σε καμιά περίπτωση τα αναγκαία εγγύα δημοσιότητας. Επιπλέον πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προκηρύξεις και οι λοιπές πράξεις του επίμαχου άρθρου 34 του Ν/Σ δεν αφορούν μόνο τους συμμετέχοντες και επίδοξους παραχωρησιούχους αλλά και τους απλούς πολίτες που δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο αλλά έχουν προφανές ενδιαφέρον να

πληροφορούνται τι πρόκειται να γίνει στην περιοχή τους ή πως διαχειρίζεται το δημόσιο χρήμα η τοπική, περιφερειακή ή κεντρική εξουσία. Μόνο όσοι έχουν συμφέρον να παραμείνουν αυτά τα ζητήματα στο σκοτάδι και μακριά από τους προβολείς της κοινής γνώμης... μπορούν να υποστηρίξουν τέτοιου είδους «επιχειρήματα». Δεν υπάρχει φυσικά αντίρρηση για την ταυτόχρονη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ και στις ιστοσελίδες των αναθετουσών αρχών. Αυτό που δεν μπορεί να γίνει δεκτό κατά κανένα τρόπο είναι η πλήρης υποκατάσταση των δημοσιεύσεων στον τύπο από τις αναρτήσεις αυτές

5. Επιμένουμε επίσης ότι η διατήρηση των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων στον Περιφερειακό Τύπο επιβάλλεται από λόγους διαφάνειας, χρηστής διοίκησης και ουσιαστικής ενημέρωσης των πολιτών για σημαντικές αποφάσεις και δραστηριότητες των φορέων του δημοσίου τις οποίες ο νομοθέτης κρίνει ότι πρέπει να πληροφορούνται. Αυτό όπως είναι φανερό αφορά ιδιαίτερα πράξεις και αποφάσεις της διοίκησης που αφορούν έργα, προμήθειες και υπηρεσίες του δημοσίου, δηλαδή

διαχείριση και κατανομή του δημοσίου χρήματος και ακόμη περισσότερο όταν αυτά τα έργα και αυτές οι υπηρεσίες είναι κατά κανόνα υψηλού οικονομικού αντικειμένου και αφορούν στις πλείστες των περιπτώσεων δραστηριότητες που ενδιαφέρουν και επηρεάζουν τη ζωή και την καθημερινότητα χιλιάδων πολιτών, όπως συμβαίνει εν προκειμένω με τις συμβάσεις παραχώρησης. Σήμερα δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να γίνει αυτό με απόλυτη εγκυρότητα, αξιοπιστία και αποδεικτική ισχύ ώστε και οι άμεσα ενδιαφερόμενοι και οι τρίτοι πολίτες να ενημερώνονται πλήρως και έγκαιρα για ζητήματα σοβαρά που δεν αφορούν μόνο το δημόσιο χρήμα αλλά πολλές φορές επηρεάζουν τη ζωή ή την περιουσία τους κλπ.

6. Προβάλλεται από κάποιους το «επιχείρημα» της ανάγκης ελάφρυνσης του επιχειρηματικού βάρους από το κόστος των δημοσιεύσεων αυτών. Πρόκειται για υπεκφυγή. Πρώτον διότι με το κόστος αυτό επιβαρύνονται πλέον οι αναθέτουσες αρχές και όχι οι παραχωρησιούχοι, όπως ήδη αναφέρθηκε. Δεύτερον διότι ειδικά για τις συμβάσεις αυτές, κατά κανόνα θηριωδών προϋπολογισμών, είναι κοροϊδία να προβάλλει κανείς την ανάγκη εξοικονόμησης κάποιων λίγων ευρώ με τίμημα μάλιστα τον περιορισμό της δημοσιότητας δηλαδή της διαφάνειας. Και τρίτον διότι είναι γνωστό ότι το τίμημα της αδιαφάνειας είναι πάντα υψηλότερο για τα δημόσια ταμεία από την όποια, μικρή ούτως ή άλλως δαπάνη, που επιβάλλουν οι αρχές που πιο πάνω αναφέρθηκαν. Αν πρόκειται να υποστείουμε τις βασικές αυτές αρχές για να εξοικονομήσουμε κάποια ευρώ τότε κάνουμε σημαντικό θεσμικό αλλά και οικονομικό λάθος!

7. Θεωρούμε άκρως οξύμωρα αλλά και παραπλανητικά τα αναφερόμενα στο σχετικό Ενημερωτικό Σημείωμα του Υπουργείου Οικονομίας της 1/3/16, όπου υπό τον τίτλο «Ενισχυμένη(!) δημοσιότητα και πληροφόρηση», ακριβώς από κάτω περιέχεται η διατύπωση ότι «το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. ορίζεται ως το μοναδικό υποχρεωτικό σημείο της δημοσίευσης όλων των σταδίων των Σ.Π σε εθνικό επίπεδο». Αντί δηλαδή για ενίσχυση έχουμε περιστολή

της δημοσιότητας!

8. Είναι επίσης απολύτως σαφές ότι πουθενά και σε κανένα σημείο η σχετική κοινοτική οδηγία 2014/23/ΕΕ, η οποία μεταφέρεται στην ελληνική έννομη τάξη με το παρόν Νομοσχέδιο, δεν επιβάλλει τον περιορισμό κατ' αυτόν τον χονδροειδή τρόπο της δημοσιότητας των συμβάσεων παραχώρησης, αφήνοντας τη σχετική ευχέρεια στις ελληνικές αρχές. Αντιθέτως μάλιστα τόσο η συγκεκριμένη κοινοτική οδηγία όσο και οι γενικές αρχές περί δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ, ευνοούν και επιβάλλουν την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιότητα των σχετικών πράξεων των ανάθετουσών αρχών σε όλα τα στάδια κατάρτισης των συμβάσεων αυτών. Και εμείς αντί να αναζητήσουμε τρόπους περαιτέρω ενίσχυσης των μορφών και επιπέδων δημοσιότητας, περιστέλλουμε και τις ήδη από δεκαετιών υπάρχουσες!

9. Τελευταίο αλλά όχι ασήμαντο για όποιον είναι επιφορτισμένος να ασκεί δημόσιες πολιτικές, είναι το γεγονός ότι οι κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο αποτελούν σήμερα έναν βασικό οικονομικό πόρο για όλες τις επιχειρήσεις τύπου της ελληνικής περιφέρειας, για τις περισσότερες μάλιστα, τις πιο μικρές, αποτελούν το κύριο έσοδό τους. Δεν υπάρχει επομένως αμφιβολία ότι τυχόν κατάργηση των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων θα σημάνει και το οριστικό τέλος του περισσότερων επιχειρήσεων τύπου της ελληνικής περιφέρειας και την απώλεια εκατοντάδων θέσεων εργασίας σε τομείς μάλιστα και ειδικότητες αλλά και σε περιοχές που είναι εντελώς αδύνατη η εξεύρεση νέων. Αλλοίμονο αν στο όνομα της εξοικονόμησης κάποιων ελάχιστων ευρώ οδηγήσουμε στην εξαφάνιση ακόμη και ιστορικών τίτλων της ελληνικής περιφέρειας που δεκαετίες ολόκληρες ενημερώνουν τον πολίτη της περιφέρειας, ελέγχουν την εξουσία και στηρίζουν την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, δίνοντας παράλληλα νόημα και περιεχόμενο στις έννοιες της ελεύθερης έκφρασης, της ανταλλαγής απόψεων, του γόνιμου διαλόγου και της κριτικής. Τίθεται εκ των πραγμάτων ζήτημα ποιότητας της δημοκρατίας μας και αυτό δεν μπορεί κανένα λόμπι και καμιά επιχειρηματική σκοπιμότητα να το

επιβάλλει αλλά και καμιά πολιτική δύναμη να το υποστηρίξει στα σοβαρά. 10. Με βάση όλα τα προεκτεθέντα θεωρούμε αναγκαία την τροποποίηση της παρ3 του άρθρου 34 του Σχεδίου Νόμου ως εξής: «3. Οι προκηρύξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 δημοσιεύονται υποχρεωτικά στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν3548/07 ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει υπό τον όρο ότι φέρουν τον Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. Η δαπάνη των δημοσιεύσεων αυτών βαρύνει την Αναθέτουσα Αρχή ή τον Αναθέτοντα Φορέα». Με εκτίμηση Για το ΔΣ Ο Πρόεδρος Ο Γ. Γραμματέας Μ. Χαλκιαδάκης Γ. Βακόνδιος	
Άρθρο 36	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
36 παρ. 6 σε συνδυασμό με άρθρο 56 παρ. 2 Καταπολέμηση της διαφθοράς και πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων Να διαγραφεί η παράγραφος αυτή και στην παρ. 2.περ..β του άρθρου 56 του Ν/Σ που ενσωματώνει το άρθρο 44 της Οδηγίας και ρυθμίζει το σχετικό θέμα, δηλ. το δικαίωμα της αναθέτουσας να καταγγείλει την ΣΠ – εφόσον γίνει σχετική πρόβλεψη στα Συμβατικά Τεύχη- στην περίπτωση που ο Παραχωρησιούχος κατά τον χρόνο ανάθεσης της Σύμβασης τελούσε σε μια από τις καταστάσεις της παρ. 4 του άρθρου 41, δηλ, υπήρχε σε βάρος του τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για τα απαριθμούμενα στην διάταξη αυτή αδικήματα (συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, δωροδοκία κλπ) να προστεθεί ότι το εν λόγω δικαίωμα τελεί υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρ. 9 του άρθρου 41 (δηλ. την προσκόμιση στοιχείων από τον Παραχωρησιούχο, από τα οποία να τεκμαίρεται ότι έλαβε τα μέτρα που επαρκούν για την απόδειξη της αξιοπιστίας του παρά την ύπαρξη του σχετικού λόγου αποκλεισμού)	Το άρθρο 36 αναδιατυπώθηκε και, πλέον, η δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης, από πλευράς της Αναθέτουσας Αρχής, τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 41, για προσκόμιση στοιχείων, εκ μέρους του Παραχωρησιούχου, από τα οποία να τεκμαίρεται ότι έλαβε μέτρα που επαρκούν, για την απόδειξη της αξιοπιστίας του

Άρθρο 36	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 36 παρ. 12(β): Προτείνουμε να διαγραφεί η παράγραφος (β). Ο αποκλεισμός του Οικονομικού Φορέα από τη συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης δεν είναι ορθό να αποφασίζεται μόνο από τον αρμόδιο Υπουργό. Η αμέσως επόμενη παράγραφος (γ) προβλέπει την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών (ΕΑΑΔΗΣΥ, Επιτροπή Ανταγωνισμού κλπ) ώστε οι τελευταίες να επιβάλλουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. Οι αρχές αυτές είναι και οι καταλληλότερες να επιβάλουν ως κύρωση των αποκλεισμού από μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρ. 44 του Νομοσχεδίου. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του αρ. 44 του Νομοσχεδίου ο αποκλεισμός Οικονομικού Φορέα από μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης επιβάλλεται «με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, αρμοδίου για θέματα καταπολέμησης διαφθοράς» και όχι μόνο από έναν Υπουργό.	Το άρθρο 36 αναδιατυπώθηκε και περιλαμβάνει μόνο δυνατότητα αποκλεισμού συγκεκριμένου υποψηφίου από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης παραχώρησης, αν δεν μπορεί να θεραπευτεί με άλλο τρόπο η σύγκρουση συμφερόντων. Η δε προηγούμενη διατύπωση δεν αφορούσε απόφαση αποκλεισμού Οικονομικού Φορέα, από μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης, από μόνο τον αρμόδιο Υπουργό, αλλά με την τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 44:
Άρθρο 37	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
37 παρ. 3 και 4 Πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων (α) Στην απαρίθμηση των κατηγοριών των προσώπων της αναθέτουσας αρχής που εμπλέκονται στην διαδικασία της σύναψης της ΣΠ και μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση της, να διαγραφεί η περίπτωση των συζύγων και συγγενών εκ του πλάγιου έως και τέταρτου βαθμού, (παρ. 3 περ. γ) (β) Στην ανάλυση της έννοιας «συμφέροντα», τα οποία κατά το άρθρο 35 της Οδηγίας θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι θέτουν σε κίνδυνο την	Το άρθρο 37 αναδιατυπώθηκε και πλέον οι προβλέψεις του άρθρου αυτού, περιλαμβάνονται στο άρθρο 36. Οι προβλέψεις δε αυτές κείνται εντός των ορίων που θέτει η Οδηγία που ενσωματώνεται με τον υπόψη νόμο και δεν κρίνεται ότι θα δημιουργήσει προσκόμματα στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης, αλλά, αντίθετα, θα συντείνει σε πιο διαφανείς και αδιάφθορες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχωρήσεων.

αμεροληψία και την ανεξαρτησία στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης, να διαγραφούν τα «οικογενειακά» (πολιτικά) και «άλλα κοινά συμφέροντα» και να παρατεθούν μόνον τα αναφερόμενα στο ανωτέρω άρθρο της Οδηγίας δηλ. τα «χρηματοπιστωτικά, οικονομικά ή άλλα προσωπικά συμφέροντα» (παρ. 4). (γ) Στην περ. γ' της παρ. 4 όπου παρατίθεται ως παράδειγμα σύγκρουσης συμφερόντων η ύπαρξη συμβατικού δεσμού (εξηρητημένη εργασία, εκτέλεση έργου κλπ) ενός προσώπου της αναθέτουσας αρχής (των κατηγοριών που απαριθμούνται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου) με τον Οικονομικό φορέα, σε χρονικό σημείο που ξεκινά 12 μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της ΣΠ και λήγει στον χρόνο σύναψης αυτής αφενός μεν να μειωθεί το παραπάνω χρονικό διάστημα στο εύλογο διάστημα των εξ (6) μηνών αφετέρου δε να προσδιορισθεί σαφώς η έννοια της έναρξης της διαδικασίας σύναψης της Σύμβασης (πχ δημοσίευση της Προκήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας)	
Άρθρο 37	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Στο άρθρο 35 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ αναφέρονται τα εξής: «Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν ενδεδειγμένα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης, της ευνοιοκρατίας και της διαφθοράς και για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης και η ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων και προσφερόντων. Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα που συμμετέχουν στη διεξαγωγή	Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται ενδεικτικά στην παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, έχουν, άμεσα ή έμμεσα, «συμφέρον», ήτοι χρηματικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον, όπως αναφέρεται στην οδηγία, στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης παραχώρησης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης ή που μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση της εν λόγω διαδικασίας έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά, οικονομικά ή άλλα προσωπικά συμφέροντα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι θέτουν σε κίνδυνο την αμεροληψία και την ανεξαρτησία στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης.

Σε σχέση με τις συγκρούσεις συμφερόντων, τα θεσπιζόμενα μέτρα δεν υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία για την πρόληψη πιθανής σύγκρουσης ή την επανόρθωση διαπιστωθείσας σύγκρουσης.»

Ο Εθνικός Νομοθέτης με το άρθρο 37 θέτει μία σειρά επεξηγήσεων, προϋποθέσεων και άλλων απαιτήσεων, θεωρώντας ότι θα καταστήσει πλήρως διασφαλισμένη την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης έναντι διαφθοράς και έναντι συγκρούσεως συμφερόντων. Προς τούτο εισάγει τις έννοιες των συμφερόντων «προσωπικών, οικογενειακών, οικονομικών, πολιτικών ή άλλων κοινών συμφερόντων».

Θεωρείται με πολύ ισχυρή πιθανολόγηση ότι η εισαγωγή όρων, όπως οι παραπάνω, που δεν ποσοτικοποιούνται ή δεν έχουν αντικειμενικό έρεισμα, θα οδηγήσει σε εμπλοκή πολλές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Ως παράδειγμα αναφέρεται η ιδιότητα της υπάρξεως «πολιτικών συμφερόντων» που ενδεχομένως να οδηγήσει σε δικαστική διαμάχη την πολιτική ένταξη του οποιουδήποτε μέλος της Αναθέτουσας Αρχής ή του οποιουδήποτε Παραχωρησιούχου. Πρακτικά ο έχων συμφέρον απορριφθείς υποψήφιος, θα έχει δυνατότητα προσφυγής ακύρωσης απόφασης με λόγο την πολιτική – ιδεολογική συγγένεια δύο προσώπων.

Προτείνεται να διατηρηθούν οι όροι «χρηματοπιστωτικά, οικονομικά ή άλλα προσωπικά συμφέροντα», όπως αναφέρονται στο άρθρο 35 της Οδηγίας.

Άρθρο 38

Προτεινόμενο Σχόλιο

Εισήγηση

38 παρ. 7 Έγγραφα της Σύμβασης

Προβλέπεται ήδη η προαιρετική σύνταξη

παραχώρησης Να προστεθεί η δυνατότητα οι δανειακές και εξασφαλιστικές συμβάσεις να συντάσσονται και στην αγγλική, εφόσον συμμετέχουν αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.	των εγγράφων της σύμβασης και σε άλλες γλώσσες, πλην της ελληνικής.
Άρθρο 38	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ.38 παρ. 7: Δεδομένης της συμμετοχής διεθνών οικονομικών φορέων, επενδυτών και χρηματοδοτών σε Συμβάσεις Παραχώρησης, προτείνουμε, τουλάχιστον σε διαγωνισμούς για Συμβάσεις Παραχώρησης μεγάλης αξίας, μαζί με τα ελληνικά κείμενα των Εγγράφων της Σύμβασης Παραχώρησης να δίδεται στους διαγωνιζομένους και (έστω ανεπίσημη) μετάφραση στα Αγγλικά (με το ελληνικό κείμενο να υπερισχύει).	Προβλέπεται ήδη η προαιρετική σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης και σε άλλες γλώσσες, πλην της ελληνικής.
Άρθρο 38	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 38 παρ. 5(γ): Προτείνουμε στα παρεπόμενα σύμφωνα να μην συμπεριλαμβάνονται οι υπεργολάβοι των υπεργολάβων (δεδομένου ότι δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση αλλά ευχέρεια σύμφωνα με το αρ. 42 παρ. 3 της Οδηγίας). Σε πολλές περιπτώσεις, οι υπέργολάβοι των υπεργολάβων είναι πολύ μικροί και με περιορισμένο αντικείμενο.	Για λόγους διαφάνειας και δημοσίου συμφέροντος διατηρείται η διάταξη ως έχει.
Άρθρο 39	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
γ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 39 «Τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις – (άρθρο 36 Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» να συμπληρωθεί/διαμορφωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «1. Στα Έγγραφα της Σύμβασης Παραχώρησης περιλαμβάνονται οι τεχνικές και οι λειτουργικές απαιτήσεις και καθορίζονται τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα και/ή οι υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της Σύμβασης Παραχώρησης. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία κατασκευής ή των ζητούμενων έργων ή παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών	Ενσωματώθηκε

υπό τον όρο ότι συνδέονται με το αντικείμενο της Σύμβασης Παραχώρησης και είναι ανάλογα της αξίας και των σκοπών της σύμβασης. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν επί παραδείγματι να περιλαμβάνουν τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων καθώς και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, τις επιδόσεις, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, καθώς και οδηγίες για τους χρήστες. Ο σχεδιασμός για όλες τις χρήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία) θα περιλαμβάνεται στις τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις κάθε έργου και/ή υπηρεσίας [...]], δεδομένου ότι:

-ο εσφαλμένος όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» πρέπει να αντικατασταθεί από τον ορθό «άτομα με αναπηρία», βάσει της παρ.6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας.

-βάσει της παρ. 1 του άρθρου 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ «σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ», οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

-βάσει της παρ.1 του άρθρου 60 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ «σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ», οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει επίσης να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

Άρθρο 40

Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 40 παρ. 6: Αναγνωρίζουμε ότι η παρ. 6	Το άρθρο 40 παρ. 6 δεν εμποδίζει την περίληψη των σχετικών προβλέψεων, από

αποτυπώνει επακριβώς την αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας. Θεωρούμε όμως ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να ορίζει στα τεύχη του διαγωνισμού το χρόνο και τους όρους υπό τους οποίους θα διενεργείται η διαπραγμάτευση ώστε να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων.	πλευράς της αναθέτουσας αρχής, αντιθέτως ευνοεί την, κατά περίπτωση, πρόβλεψη των σχετικών όρων, αναλόγως της υπό διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παραχώρησης (αντικείμενο, ύψος αυτής, κλπ).
--	---

Άρθρο 41

Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
41 παρ. 7 και 8 Επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση των Υποψηφίων (α) Να διαγραφεί το τελευταίο εδάφιο της περ. θ της παρ. 7 που ορίζει ότι ο αποκλεισμός του Οικονομικού φορέα είναι υποχρεωτικός εφόσον συντρέχει στο πρόσωπο του λόγος αποκλεισμού των περ. ε, ζ και η, δηλ. στις περιπτώσεις όπου: i) η αναθέτουσα αρχή διαθέτει εύλογες ενδείξεις ότι ο Οικονομικός Φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους Οικονομικούς φορείς με στόχο την στρέβλωση του ανταγωνισμού (περ. ε), ii) κριθεί ένοχος ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή πληροφοριών προς την αναθέτουσα αρχή που αφορούν την εξακρίβωση λόγων αποκλεισμού (περ. ζ) iii) αν ο Οικονομικός Φορέας επιχειρεί να επηρεάζει με αθέμιτο τρόπο της διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής κλπ (περ. η), σύμφωνα με το άρθρο 38 της Οδηγίας η οποία θεσπίζει ως προς τις παραπάνω καταστάσεις, ευχέρεια και όχι υποχρέωση αποκλεισμού. (β) Να διαγραφεί αντιστοίχως στην παρ. 8, η περ. β που περιλαμβάνει μεταξύ των λόγων υποχρεωτικού αποκλεισμού τις περ. ε, ζ και η. (γ) Να τροποποιηθεί η περ. γ της παρ. 8 ώστε να περιλάβει στις καταστάσεις που αποτελούν λόγο αποκλεισμού εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στα Τεύχη Διαγωνισμού, και τις παραπάνω περιπτώσεις ε, ζ και η.	Ενσωματώθηκε

Άρθρο 41

Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
"...σημαντικές ή επαναλαμβανόμενες ελλείψεις"; "...ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις". Πώς στοιχειοθετούνται? Διαφαίνεται διακριτική ευχέρεια στην	Οι «σημαντικές ή επαναλαμβανόμενες ελλείψεις» που οδήγησαν σε καταγγελία προηγούμενων συμβάσεων, υποχρέωση για αποζημίωση ένεκα

Πολιτεία να αποκλείει τη συμμετοχή κατά το δοκούν.	αντισυμβατικής συμπεριφοράς κοκ, δεν μπορούν να θεωρηθούν αόριστες ούτε δια αυτών δίνεται στις αναθέτουσες αρχές, λειτουργώντας αυθαίρετα, να αποκλείουν ενδιαφερόμενους κατά το δοκούν.
Άρθρο 43	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
43 Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Επιλογής Να προβλεφθεί στο Σ/Ν ότι το εν λόγω Ερωτηματολόγιο θα τίθεται υπόψη όλων των διαγωνιζομένων και να ορισθεί η διοικητική και η δικαστική διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί για την υποβολή αντιρρήσεων από τους υποψηφίους ως προς την ακρίβεια των δηλώσεων αυτών, προκειμένου να προληφθεί ο κίνδυνος να συμμετέχουν σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας έως και την κατακύρωση των αποτελεσμάτων αυτής υποψήφιοι που έπρεπε να έχει ήδη αποκλεισθεί και η συμμετοχή των οποίων ουσιαστικά νοθεύει τους όρους ανταγωνισμού των διαγωνιζομένων.	Όλα τα τεύχη του διαγωνισμού τίθενται υπόψη των ενδιαφερομένων και από την υποχρέωση αυτή δεν εξαιρείται το Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Επιλογής, συνεπώς, δεν χρήζει ιδιαίτερης μνείας η αναφορά ειδικά σε αυτό. Ομοίως, για την προσβολή των τευχών του διαγωνισμού και των επιμέρους στοιχείων αυτών, ισχύουν οι γενικές διατάξεις, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο.
Άρθρο 45	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 45 παρ. 3 και 4: Η παράγραφος 3 του αρ. 45 του Νομοσχεδίου αποτυπώνει την ελάχιστη προθεσμία που προβλέπει η Οδηγία 2014/23/ΕΕ για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής / προσφορών, ήτοι 30 ημέρες. Θεωρούμε ότι η εν λόγω προθεσμία είναι υπερβολικά σύντομη και συνεπώς μη ρεαλιστική προκειμένου να ετοιμαστεί μία προσφορά σε διαγωνισμό παραχώρησης έργων / υπηρεσιών, δεδομένου ότι συνήθως πρόκειται για σύνθετα έργα με πολλές παραμέτρους. Προτείνουμε η προθεσμία για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής / προσφορών να οριστεί στις 90 ημέρες. Για τους ίδιους λόγους, προτείνουμε η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 4 να οριστεί στις 60 ημέρες	Ο νόμος θέτει τα ελάχιστα χρονικά όρια, επιτρέποντας στις αναθέτουσες αρχές, αναλόγως με το είδος και την περιπλοκότητα της σύμβασης, να ορίσουν ευρύτερα χρονικά πλαίσια, τόσο στην παρ. 3 όσο και στην παρ. 4 του υπόψη άρθρου.
Άρθρο 47	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όταν η Αναθέτουσα Αρχή ή ο Αναθέτων	Η κρίση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα για τυχόν υποβολή

Φορέας λαμβάνουν προσφορά η οποία προτείνει καινοτόμους λύσεις... να τροποποιήσει τη σειρά προτεραιότητας των κριτηρίων ανάθεσης προκειμένου να ληφθεί υπόψη η καινοτόμος λύση. Κατά αυτόν τον τρόπο δίνεται η διακριτική ευχέρεια στην Πολιτεία να τροποποιεί τη βαθμολογία του Διαγωνιζόμενου και, πιθανώς, τον Επιλεχθέντα.	καινοτόμου λύσης δεν είναι ανέλεγκτη, τελεί δε υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 1. Επιπλέον, στην περίπτωση που αλλάξει η σειρά των κριτηρίων, ένεκα της υποβολής προσφοράς, την οποία έκρινε ως καινοτόμο, ενημερώνονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι και τους τίθεται νέα προθεσμία, για την υποβολή προσφορών. Σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω κρίση για καινοτόμο λύση, δεν επηρεάζει τη σειρά βαθμολόγησης και δεν καθορίζει τον επιλεχθέντα.
Άρθρο 47	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 47 παρ. 3: Σε περίπτωση κατά την οποία η Αναθέτουσα Αρχή επιλέξει να τροποποιήσει τη σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων ανάθεσης προκειμένου να ληφθεί υπόψη καινοτόμος λύση και συνεπώς να εκπονήσει νέα πρόσκληση υποβολής προσφορών, τότε η προθεσμία που θα ορίσει για τη νέα υποβολή προσφορών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 90 μέρες (βλ. σχόλιο στο αρ. 45 παρ. 3) ή μεγαλύτερη, ώστε να παρέχεται εύλογος χρόνος στους προσφέροντες για την ετοιμασία της προσφοράς τους ώστε να διασφαλίζονται συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού.	Ο νόμος θέτει τα ελάχιστα χρονικά όρια, επιτρέποντας στις αναθέτουσες αρχές, αναλόγως με το είδος και την περιπλοκότητα της σύμβασης, να ορίσουν ευρύτερα χρονικά πλαίσια, από τα οριζόμενα στο νόμο.
Άρθρο 48	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 48 παρ. 1 εδάφιο (δ): Σημειώνεται ότι η εκπόνηση προσφοράς σε διαγωνισμούς ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης συνήθως συνεπάγεται πολύ υψηλό κόστος για τους διαγωνιζόμενους, (τεχνικοί, νομικοί, χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δανειστών κλπ), καθώς επίσης απαιτεί την συνεισφορά χρόνου και προσπάθειας. Συνεπώς, οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει να ματαιώνουν τις διαδικασίες ανάθεσης μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς, σαφείς και αντικειμενικούς λόγους. Ως εκ τούτου προτείνουμε τη διαγραφή του εδαφίου (δ), καθώς δεν είναι εύλογο η Αναθέτουσα Αρχή / ο Αναθέτων Φορέας να μπορεί να ματαιώσει το	Στο παρόν άρθρο προς τον σκοπό της επίτευξης ασφάλειας δικαίου, της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος αλλά και της προστασίας των συμφερόντων των προσφερόντων/ υποψηφίων από καταχρηστικές μεθοδεύσεις της αναθέτουσας αρχής/ φορέα και την άνευ αιτιολογίας ματαίωση μίας διαδικασίας ανάθεσης, παρέχεται αποκλειστική απαρίθμηση των περιπτώσεων στις οποίες δύναται να λάβει χώρα ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και πάντοτε με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής / φορέα.

διαγωνισμό επειδή απλά «η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την Αναθέτουσα Αρχή ή τον Αναθέτοντα Φορέα», χωρίς δηλαδή αντικειμενική και προφανή αιτία.	
Άρθρο 50	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
ε) Τα εδάφιο ιγ) και κστ) της παραγράφου 2 του άρθρου 50 «Συμβατικά Τεύχη» να συμπληρωθεί/διαμορφωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «[...] ιγ) Ο τρόπος λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του αντικειμένου της Σύμβασης Παραχώρησης και οι υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου για την προσαρμογή της μεθόδου παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, προς τον σκοπό της διασφάλισης υψηλού επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και της προώθησης της αδιάλειπτης και καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών με αναπηρία, στις παρεχόμενες υπηρεσίες [...] κστ) Οι απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και χρηστών του έργου ή της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών με αναπηρία».	Ενσωματώθηκε
Άρθρο 51	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Ο Παραχωρησιούχος, φέρει την ευθύνη και τον κίνδυνο της χρηματοδότησης... Ευθύνη, ναι. Τον κίνδυνο? Καμία πρόβλεψη για Ανωτέρα Βία (ForceMajeure)? Βλέπε και Σχόλιο 2.	Ισχύουν όσα αναφέρθηκαν στο σχόλιο του άρθρου 2.
Άρθρο 52	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
52 Υπεργολαβία Αντικατάσταση στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του όρου «βασικός» παραχωρησιούχος με τον όρο «κύριος Παραχωρησιούχος» ως αναφέρεται στο αντίστοιχο άρθρο 42 της Οδηγίας	Ενσωματώθηκε

Άρθρο 54	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η φράση "...κάθε συνδρομή που κρίνεται αναγκαία..." θα έπρεπε να αντικατασταθεί από την φράση "...κάθε νόμιμο μέσο, ένδικο ή μη..." εφόσον τα Έσοδα του Παραχωρησιούχου υπάγονται στον Κ.Ε.Δ.Ε.	Η επιλεγείσα διατύπωση, δεν καταλαμβάνει μόνο τις περιπτώσεις καθυστερήσεων με υπαιτιότητα κάποιου φορέα, αλλά την προσπάθεια για την από κοινού, μεταξύ των εμπλεκομένων, λήψη όλων των ενεργειών, προκειμένου για την πληρωμή του παραχωρησιούχου και την υπερπήδηση ακόμη και αντικειμενικών δυσκολιών.
Άρθρο 58	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Η αναφορά της ΕΑΑΔΗΣΥ και του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις περιπτώσεις που διαπιστωθούν παραβάσεις, όπως απάτη, διαφθορά, σύγκρουση συμφερόντων και άλλες παρατυπίες ή συστημικά προβλήματα είναι αυτονόητη και επιβεβλημένη. Η πρόβλεψη του νόμου για την πιθανή προσφυγή των ανωτέρω οργάνων σε επτά φορείς δεν επιφέρει μεγαλύτερη διασφάλιση για την λειτουργία του ελεγκτικού μηχανισμού και δεν γίνεται κατανοητή η επίκλησή τους. Τα ανωτέρω όργανα έχουν την εμπιστοσύνη της Πολιτείας να προβαίνουν στις κατάλληλες ενέργειες, αναφορές και λοιπές δράσεις προς τους φορείς που επιβάλλεται να απευθυνθούν ακόμη και αν αυτοί οι φορείς είναι εκτός του καταλόγου που προαναφέρθηκε. Προτείνεται να απαλειφθεί το τμήμα που αφορά στην αναλυτική αναφορά των φορέων που ενδέχεται να προσφεύγουν οι φορείς ελέγχου.	Η αναφορά των φορέων δεν δημιουργεί προβλήματα, αντιθέτως, εντείνει το αίσθημα ασφάλειας και επισφραγίζει με emphaticό τρόπο τις επιταγές του άρθρου της κοινοτικής οδηγίας που ενσωματώνει.
Άρθρο 58	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Προκειμένου να μην δημιουργούνται προβλήματα ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους για τα θεσμοθετημένα δημοσιονομικά ελεγκτικά υπηρεσιακά όργανα κυρίως της Αναθέτουσας Αρχής ή του Αναθέτοντος Φορέα, προτείνεται η προσθήκη παραγράφου στο παρόν άρθρο όπου να αναφέρεται: «Εκτός των οργάνων των παραγράφων 2 και 3 που εποπτεύουν τις	Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται ο έλεγχος νομιμότητας, όπως προβλέπεται στο Ν.4013/2011, αναφορικά με τη σύννομη τήρηση των κανόνων ανάθεσης. Τυχόν άλλα εποπτικά όργανα ή ελεγκτικά μέσα που επιλέξει η αναθέτουσα αρχή ή φορέας δεν απαγορεύονται και εναπόκειται στην ίδια την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα με τις κείμενες διατάξεις τους να ορίσουν.

περιπτώσεις πλημμελούς εφαρμογής των κανόνων ανάθεσης των Συμβάσεων Παραχώρησης του παρόντος νόμου που υπάγονται στο πεδίο της ελεγκτικής τους αρμοδιότητας, η Αναθέτουσα Αρχή ή Αναθέτων Φορέας διατηρεί το δικαίωμα να ορίζει ως εποπτικά και ελεγκτικά όργανα στο στάδιο της εκτέλεσης της Σύμβασης Παραχώρησης, συλλογικά όργανα ή/και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της Αναθέτουσας Αρχής ή του Αναθέτοντος Φορέα, που ορίζονται με απόφασή της/του. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών της Αναθέτουσας Αρχής ή του Αναθέτοντος Φορέα ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία τους. Ενδεικτικά, τα όργανα αυτά μπορούν να εποπτεύουν, να ελέγχουν κανονιστικά και να εισηγούνται επί όλων των θεμάτων που εκπονούνται κατά τη διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης, επί της παραλαβής του αντικείμενου της σύμβασης, προβαίνοντας, σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικείμενου της σύμβασης, να παρακολουθούν και ελέγχουν την προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων που περιλαμβάνονται στα Συμβατικά Τεύχη και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Παραχωρησιούχου και να εισηγούνται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων».

Άρθρο 66

Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Να προβλεφθεί η ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ και μάλιστα διεθνής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν.2753/1999 ως ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΣ τρόπος δικαστικής επίλυσης της διαφοράς στις Συμβάσεις παραχώρησης, η εκτιμώμενη αξία των οποίων είναι ίση ή ανώτερη από τα κατώτερα όρια του άρθρου 8 της Οδηγίας (που σήμερα ανέρχεται στο ποσό των 5 186 000 EUR). Για τις λοιπές περιπτώσεις, κάτω από το κατώφλι της Οδηγίας, θα πρέπει να οριστούν ως αρμόδια δικαστήρια τα διοικητικά για το ενιαίο της κρίσης και προς αποφυγή διχογνωμιών που έχουν ανακύψει έως σήμερα από ανάλογες	Επιλέχθηκε η διατήρηση τόσο της δυνατότητας δικαστικής επίλυσης διαφορών όσο και της υπαγωγής στη διαιτησία, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα επιλογής, μεταξύ αυτών. Ο ορισμός μόνο των διοικητικών δικαστηρίων ως καθ' ύλην αρμόδιων, για την επίλυση διαφορών από συμβάσεις παραχώρησης, εξαρτάται από τα διάδικα μέρη και δεν μπορεί να καθοριστεί εκ των προτέρων, καθώς, αυτή η παρέκταση της καθ' ύλην αρμοδιότητας δεν είναι αποδεκτή από την ελληνική έννομη τάξη, αν, για παράδειγμα, η αναθέτουσα αρχή

περιπτώσεις υποθέσεων σε δημόσια έργα.	είναι ΝΠΙΔ.
Άρθρο 67	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
67 παρ 5 .. Δεν θεωρούμε ότι πρέπει να τύχουν εφαρμογής οι εν λόγω κανόνες για τις εν λόγω διαφορές που αφορούν ζητήματα επενδυτικών διαφορών	Η εν λόγω πρόβλεψη εισάγεται με γνώμονα την καλύτερη προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και την εξασφάλιση κανόνων διαφάνειας στην επίλυση των διαφωνιών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.
Άρθρο 67	
Προτεινόμενο Σχόλιο	Εισήγηση
Αρ. 67: Θα πρέπει να προβλέπεται ρητά η δυνατότητα των Αναθετουσών Αρχών να περιλαμβάνουν στις Συμβάσεις Παραχώρησης ρήτρες διεθνούς διαιτησίας (ICC, UNCITRAL ή άλλης). Αυτό αποτελεί πάγια απαίτηση των διεθνών εταίρων, διεθνών επενδυτών και διεθνών χρηματοδοτών.	Το πνεύμα του νόμου είναι να τεθεί ένα ρυθμιστικό πλαίσιο, εντός του οποίου θα μπορούν να ρυθμίζονται τα επιμέρους θέματα και με την συμφωνία των μερών ή την πρωτοβουλία των αναθετουσών αρχών, συνεπώς, δεν κρίνεται σκόπιμη η εν λόγω ρητή πρόβλεψη.